

Lemur kafa

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA OLOMOUC Výroční zpráva 2013

ZOOLOGICAL GARDEN OLOMOUC
The Annual Report 2013

ZOOOLOMOUC

Vážení přátelé,
držíte v rukou výroční zprávu olomoucké zoologické zahrady za rok 2013, a tak mi dovoluďte uplynulý rok krátce zhodnotit.

I v roce 2013 pokračovala postupná přestavba areálu zahrady. Otevřením pavilonu levhartů mandžuských se rozšířila nejen expoziční plocha pro návštěvníky, ale vzniklo zde i specializované chovné zařízení pro tento velmi vzácný druh šelem. První návštěvníci si mohli prohlédnout nově otevřenou expozici již s tříměsíčním mládětem, které je jedenáctým levhartem, odchovaným v naší zoo. Další významnou akcí, která přispěla k modernizaci Zoo Olomouc, bylo otevření 1. etapy safari, která započala postupnou proměnu spodní části areálu zahrady, kde došlo k rozšíření výběhů a dále bude postupně docházet k přestavbě malých

a nevyhovujících expozic na větší, prostornější a modernější. Návštěvníci se mohou pomoci safarivláčku dostat do bezprostřední blízkosti zvířat a mohou si prohlédnout i další lesní zákoutí naší zoo. Starosti nám však začíná činit kůrovcová kalamita – jak v areálu zahrady, tak i v okolních lesích.

S investičním rozvojem v Zoo Olomouc souvisí i rozvoj chovatelského úseku. V průběhu roku přibylo 14 druhů zvířat, sestavili jsme novou chovnou skupinu zubrů a losů, podařilo se nám sestavit perspektivní chovný pár tygrů ussurijských. Chovatelský úsek odvádí každoročně velmi dobrou práci, čemuž nasvědčují již pravidelné odchovy velmi vzácných a ohrožených druhů zvířat, které se běžně nerozmnožují v jiných zoologických zahradách. Závěrem roku nám udělala radost narozená samička žirafy. Zoologická zahrada Olomouc se zapojuje do záchranných programů a reintrodukčních projektů. V letošním roce vybudovala za finanční podpory Ministerstva životního prostředí chovné zařízení pro sýčky obecné a sovy pálené, odkud budou odchovaná mláďata následně vypouštěna do volné přírody.

V loňském roce do naší zoo zavítalo více jak 321 tisíc návštěvníků. V porovnání s předchozím rokem je to o téměř 44 tisíc lidí méně, což připisujeme jarnímu rozmaru počasí, kdy na Velikonoce napadl sníh a téměř celý květen propršel. Jarní propady se do konce roku již nepodařilo dorovnat.

Závěrem bych chtěl poděkovat našim návštěvníkům za jejich přízeň, našemu zřizovateli Statutárnímu městu Olomouc v čele s primátorem Martinem Novotným za příkladnou

spolupráci a podporu v naší práci. Rád bych poděkoval Ministerstvu životního prostředí ČR, Olomouckému kraji, krajskému úřadu a mnoha dalším institucím a všem sponzorům, dárcům a příznivcům Zoo Olomouc, kteří nás v naší činnosti a v našem poslání podporují. Rád bych poděkoval i svým spolupracovníkům, kteří zajišťují každodenní chod zoologické zahrady a mají nemalý podíl na spokojenosti návštěvníků. Věřím, že i v dalších letech najdeme společnou řeč a udržíme si pozici jednoho z významných turistických cílů ČR a nejnavštěvovanějšího turistického cíle v našem kraji.

Dr. Ing. Radomír Habán
ředitel Zoo Olomouc

ZOOLOGICKÁ ZAHRAIDA OLOMOUC

Název:

Zoologická zahrada Olomouc

Sídlo:

Darwinova 29
779 00 Olomouc – Svatý Kopeček
Czech Republic

Právní forma:

Příspěvková organizace
IČO: 000 96 814
Tel.: +420 585 151 605
GSM brána: +420 774 450 413
Fax: +420 585 151 633
E-mail: info@zoo-olomouc.cz
reditel@zoo-olomouc.cz
zoolog@zoo-olomouc.cz
Internet: www.zoo-olomouc.cz

Zřizovatel:

Název: Statutární město Olomouc
Sídlo: Horní náměstí 583
779 11 Olomouc
Právní forma: Obec
IČO: 002 99 308

Primátor statutárního města Olomouce /Mayor/

Jméno: Martin Novotný
Datum narození: 21. 1. 1972
Bydliště: Olomouc

Ředitel – statutární zástupce Zoo Olomouc /Director/

Jméno: Dr. Ing. Radomír Habábě
Datum narození: 5. 5. 1971
Bydliště: Brodek u Přerova
Tel.: 585 151 605

Vedení zoo:

- Ekonomický náměstek
/Assistant director/
Ing. Jan Hüttner
Tel.: 585 151 603, 774 450 412
- Vedoucí údržby
/Construction and maintenance/
Petr Poledník
Tel.: 585 151 607, 774 450 423
- Vedoucí návštěvníckého servisu
/Visitor service/
Bc. Přikrylová Markéta, DiS.
Tel.: 585 151 600, 774 450 413

- Vedoucí gastro provozu
/Catering service/
Mgr. Adéla Tomečková
Tel.: 585 151 636, 774 450 014
- Vedoucí péče o zeleň
/Care of greenery/
Robert Nádvorník, DiS.
Tel.: 585 151 607, 774 450 414

Zooušek:

- Vedoucí zoolog
/Chief zoologist/
RNDr. Libuše Veselá
Tel.: 585 151 634, 774 450 417
- Zoolog
/Zoologist/
Ing. Jitka Vokurková
Tel.: 585 151 608, 774 450 415
- Krmivářka
/Nutritionist/
Ing. Sylva Procházková
Tel.: 585 151 608, 774 450 418
- Privátní veterinářka
/Veterinary/
MVDr. Lenka Chrastinová
Tel.: 585 151 634, 603 360 312

Tisková mluvčí a kontakt s veřejností /Public relations/

- Iveta Gronská
Tel.: 585 151 609, 774 450 411

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců
za rok 2013 činil 76 osob.

Redakce výroční zprávy:

Milan Kořínek
Iveta Gronská
Lucie Pospíšilová
RNDr. Libuše Veselá
Ing. Jitka Vokurková

Foto:

Milan Kořínek
RNDr. Libuše Veselá
Ing. Jitka Vokurková
Iveta Gronská
Josef Drtil

OBSAH

- 002 Úvodní slovo ředitele
- 004 Informace o Zoo Olomouc
- 005 Obsah
- 006 Chovatelská činnost v roce 2013
- 006 Savci
- 006 Šelmy
- 014 Primáti
- 018 Kopytníci
- 022 Safari pro euroasijské kopytníky
- 024 Ostatní savci
- 027 Povodeň v pražské zoo
- 027 Odchov třetího mláděte mravenečníka velkého
- 029 Odchov listonosy světlého
- 030 Odchov samičky levharta mandžuského
- 032 Lemur kata v Zoo Olomouc
- 033 Ptáci
- 037 Projekt repatriace sýčků obecných a sov pálených
- 039 Terária
- 042 Chov pralesniček v roce 2013
- 043 Akvária
- 046 Odchov větevníka útlého *Acropora tenuis*
- 048 Expedice mořských biologů na Bali
- 050 Další aktivity chovatelského úseku
- 050 Výzkum
- 050 Spolupráce se studenty
- 052 Publikační činnost
- 052 Soutěž o „Odchov roku“
- 053 Dobrovolníci v zoo Olomouc
- 053 Spolupráce s Domem dětí a mládeže Olomouc
- 055 Spolupráce s Domovem „Na Zámku“ Nezamyslice – Lamaterapie
- 056 Stanice pro handicapovaná zvířata
- 057 Expozice dravců
- 058 Veterinární péče
- 062 Výživa a krmení
- 064 Okusové rostliny – jejich vhodnost ke krmení a nutriční hodnoty
- 065 Krmení medvěďů v jednotlivých zoologických zahradách
- 067 Marketing zoo
- 067 Návštěvnost Zoo Olomouc v roce 2013
- 069 Propagace zoo a nejvýznamnější akce v roce 2013
- 069 Safari v Zoo Olomouc
- 070 Pavilon pro levharty mandžuské
- 071 Nejvýznamnější akce v zoo v roce 2013
- 074 Kalendář akcí v zoo v roce 2013
- 086 Spolupráce s médii
- 088 Vzdělávání v Zoo Olomouc a spolupráce se vzdělávacími institucemi
- 090 Sponzoři Zoo Olomouc v roce 2013
- 096 Základní ekonomické údaje
- 099 Spolupráce s Úřadem práce Olomouc na veřejně prospěšných pracích
- 100 Gastro
- 101 Výstava a údržba
- 104 Péče o zeleň
- 107 Konference a semináře v roce 2013
- 109 Zasedání odborných komisí UCSZOO
- 116 Telefonní seznam a kontakty na pracovníky Zoo Olomouc
- 118 The Annual Report 2013 – English version
- 131 Přehled jednotlivých druhů zvířat chovaných v roce 2013
- 131 Savci – *Mammalia*
- 135 Ptáci – *Aves*
- 139 Plazi – *Reptilia*
- 140 Obojživelníci – *Amphibia*
- 140 Ryby – *Osteichthyes*
- 142 Paryby – *Chondrichthyes*
- 142 Bezobratlí – *Evertebrata*
- 145 Přehled chráněných druhů živočichů
- 151 Zpráva nezávislého auditora

CHOVATELSKÁ ČINNOST V ROCE 2013

Přehled druhů a kusů zvířat chovaných v Zoo Olomouc k 31. 12. 2013

	Druhů	Kusů	Deponovaná zvířata [kusů]	Cena [Kč]
Savci – <i>Mammalia</i>	91	693	159	7.697.239,28
Ptáci – <i>Aves</i>	70	357	39	1.312.807,26
Plazi – <i>Reptilia</i>	19	80	18	227.929,00
Obojživelníci – <i>Amphibia</i>	3	12	0	200,00
Ryby – <i>Osteichthyes</i>	98	305	0	170.224,12
Paryby – <i>Chondrichthyes</i>	3	3	0	106.243,81
Bezobratlí – <i>Evertebrata</i>	84	335	1	112.851,31
Celkem	368	1 785	217	9.627.494,78

Ke dni 31. 12. 2013 chovala Zoologická zahrada Olomouc celkem 368 druhů a 1 785 kusů zvířat v celkové evidenční hodnotě 9.627.494,78 Kč. V porovnání s hodnotami z předchozího roku je to o 14 druhů více, ale o 76 kusů zvířat méně.

Rok 2013 považujeme za chovatelsky úspěšný. Podařilo se odchovat řadu vzácných mláďat, například levharta mandžuského, lvy berberské nebo mravenečníka velkého. Velmi významnou skutečností je i to, že u mnoha druhů v tomto roce došlo k výměnám chovných samců za účelem „oživení krve“. Počet druhů zvířat i jedinců se po několik let udržuje na přibližně stejné úrovni, dá se však říci, že postupně roste chovatelská hodnota zvířat. V naší zoo žijí a rozmnožují se některé druhy, které jsou náročné jak na výživu, tak i na podmínky chovu, a v řadě jiných zoo se je odchovávat nedaří.

Zpracovaly: RNDr. Libuše Veselá, Ing. Jitka Vokurková

SAVCI

Šelmy

Nejdůležitější událostí v chovu šelem bylo slavnostní otevření nového pavilonu mandžuských levhartů, které proběhlo 2. července. Celý objekt je situován do členitého terénu, v němž zvířata mohou využívat tři prostorných a vzdušných přírodních výběhů a do kterého je zapuštěna stavba vnitřní ubikace, takže málokterý z návštěvníků by předpokládal, že uvnitř jsou čtyři prostorné kotce, přípravná krmiv a chodba pro ošetřovatele. Ubikace má vzhled skalního útvaru, stejně jako bariéra s prosklenými průhledy kolem výběhů a dvě jeskyňky, ze kterých návštěvníci mohou zvířata pozorovat. Levharti se do novostavby stěhovali

v předstihu již v květnu. Nejradostnější událost v chovu těchto vzácných kočkovitých šelem jsme ale zaznamenali 15. února, kdy se narodila samička Mia, která je 11. mládětem tohoto kriticky ohroženého poddruhu levharta, narozeným v naší zoo – a je to patrně nejvzácnější mládě, odchované zde v uplynulém roce. Na toto mládě jsme dlouho čekali, protože matka Izabela měla poslední dobou určité zdravotní problémy a vzhledem k tomu, že tato samice již není nejmladší, musíme pomýšlet na pokračování chovu tohoto druhu v naší zoo. Jednou z možností je, že pokračovatelkou by byla právě samička Mia. Bohužel jsme se však

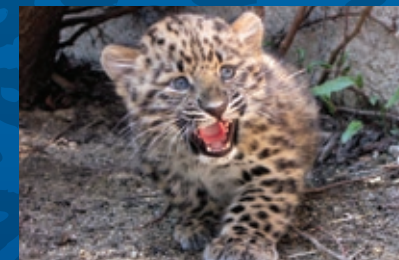
Levhart mandžuský *Panthera pardus orientalis* v novém výběhu
/Amur Leopard in a new enclosure/

Malé mládě levharta mandžuského
/A little cub of Amur Leopard/

Samice levharta mandžuského s mládětem
/A female of Amur Leopard with her cub/

Mládě levharta poprvé v novém výběhu
/A young leopard in a new enclosure for the first time/

Izabela s malou Miou ve svém výběhu
/Izabela with a little Mia in their enclosure/

V roce 2013 jsme opět odchovali dvě lvičata berberských lvů
Panthera leo leo
/Again in 2013 we reared two cubs of Barbary Lion/

Lvičata lvů berberských jsme v pravidelných intervalech vážili
/We monitored the weight of the two cubs of Barbary Lion regularly/

Lvičata se 7. 11. představila poprvé ve výběhu novinářům
/On November 7, the cubs in their enclosure were introduced to the journalist for the first time/

Mladý a starý lev ve výběhu na pavilonu šelem
/A young and an old lion in their enclosure in the House of Beasts of Prey/

Mladí lví dostali v rámci enrichmentu k narozeninám papírovou antilopu
/As a part of the enrichment program, young lions got a paper antelope for their birthday/

rozloučili se zakladatelkou chovu v naší zoo – starou samicí Atas, která v srpnu uhynula ve věku 17 let.

Mezi velké kočkovité šelmy přibyli tři samci, kteří jsou předpokladem pro možnost odchovu mláďat v následujících letech. Samec černého jaguára Perryho jsme dostali jako dar z Tierparku Berlin a měl by vytvořit pár s naší samicí Inty, která je maďarského původu – pochází ze Sóstó Zoo ve městě Nyíregyháza. Ze stejné zoo vybral koordinátor chovu tygrů ussurijských samečka Amura pro mladou tygřici Betty. Gepardí samec Duma, což je svahilský název tohoto živočišného druhu, přicestoval z Ebeltoftu a po nutné izolaci neprodleně odpáril nejprve starší a potom mladší samici. Znamenalo to určitou naději, že by mohla být prolomena smůla provádějící v posledních letech tento druh, ale bohužel se mláďata nenarodila.

Narození a odchov dvou koťat lva berberského je jednou z největších chovatelských událostí roku 2013. V tomto směru jsou významné dvě skutečnosti. Tento poddruh lva, který byl v minulém století vyhuben, existuje jen v několika zoologických zahradách a Zoo Olomouc je jednou z těch, které tyto lvy nejen vlastní, ale stará se také o to, aby geny marockých královských lvů zůstaly zachovány i do budoucna. V roce 2013 jsme byli jedinou zoo, která u těchto šelem odchovala mláďata. Další velmi cenná skutečnost je, že rodičovský pár s mláďaty máme pohromadě a dáváme tak návštěvníkům možnost přímo na vlastní oči nahlédnout do soukromého života lví smečky, což není časté ani v zoologických zahradách, které chovají jiné méně vzácné subsaharské poddruhy lvů.

Porod lvice Lilly proběhl 11. srpna samozřejmě za přítomnosti otce Šimona. Sourozenci z předchozího vrhu museli být odděleni, protože by pravděpodobně považovali narozená lvíčata za hračky. O lvice Lilly už všichni přátelé olomoucké zoologické zahrady vědí, že je nejen skvělou matkou, ale že má ráda i lidi od doby, kdy se narodila v zoo v Belfastu, kde ji odchovala její ošetřovatelka, protože biologická matka ji odmítla. Šimon byl první lev, se kterým se osobně setkala, vytvořili spolu harmonický rodičovský pár a mláďata Terry a Basty jsou již jejich třetí odchovaný vrh.

Lilly ochotně spolupracuje, dá se dobře od lvícat oddělit a po jejich kontrole, zvážení nebo po veterinárním zákroku se k nim beze stresu opět vrací a velmi laskavě o ně pečuje. To nám umožňuje při zachování přirozeného odchovu rodiči získat řadu biologických poznatků o vývoji lvícat, máme mláďata pod kontrolou a lvi, kteří z nich vyrůstají, jsou pohodová a dobře spolupracující zvířata.

Biologické údaje o odchovu mláďat lva berberského

Datum	Věk	Terry [kg]	Basty [kg]	Srovnání Mates/Micka 2010 [kg]	Srovnání Napoleon/Bart 2012 [kg]	Poznámka
12. 8.	1 den	1,75	2,05			Narození 11. 8. ve výběhu.
13. 8.	2 dny	1,95	2,3			
15. 8.	4 dny					Upadly pupeční šňůry.
19. 8.	1 týden	2,85	3,1			
26. 8.	2 týdny	3,75	4			
30. 8.	19 dnů	4,3	4,5	4,10/3,8		Hmotnosti jsou srovnávány ve stejném věku. V tomto věku se lvice začíná vzdalovat od mláďat a dá se dobře oddělit.
10. 9.	4 týdny	6,3	6	4,6/5,2	4,25/4,45	Přibližně v tomto věku se lvíčata začínají zajímat o potravu dospělých.
19. 9.	5 týdnů	7	6,7		4,95/4,3	Začátek krmení masem – většinou kuřečím s přidavkem mléka a žlutku.
24. 9.	5 ½ týdne	7,3	7,8	6,05/6,7	6,55/6,0	
30. 9.	6 ½ týdne	7,8	8,7			Vitamíny AD 3 p.o.
7. 10.	8 týdnů	9,6	10			V 8. týdnu 1. odčervení (Banminth Katze), vitamíny AD inj.
14. 10.	9 týdnů					1. vakcinace (Biofel PCH).
30. 10.	11 týdnů	13	13			V 11. týdnu 2. odčervení.
13. 11.	13 týdnů					2. vakcinace (Quadricat Panl, HC, Rage).
14. 1.	5 měsíců	26,5	29			V 5 měsících mláďata následují matku do výběhu, jako by jí následovala v přírodě.

Zpracovala: Dana Reisigová

U malých kočkovitých šelem by bylo dobré pozměnit složení obyvatel jednotlivých ubikací, avšak dříve bychom rádi postupně provedli rekonstrukci chovatelských zařízení, která jsou již zastaralá a poničená. V současné době máme mladý a potenciálně chovný pár koček rybářských, avšak kocour dosud nepřikročil k páření kočky. U nejzávažnějšího poddruhu kočky divoké – u koček arabských – jsme se naopak sami opět rozhodli nespojovat chovný pár z důvodu problému s umístěním odchovaných mláďat. Evropské kočky divoké jsou již starší jedinci, zřejmě za zenitem svých reprodukčních schopností, stejně jako samicí kočky bengálské, která je v současné době

posledním exemplářem tohoto druhu v rámci českých a slovenských zoo. U koček krátkouchých máme momentálně jen samce. Jako nový druh jsme v roce 2013 po delší době opět získali servaly stepní. Naši návštěvníci si jich užívali v 90. letech, kdy zde byl velmi populární pár servalů Kelly a Zuzana, kteří – ač oba uměle odchovaní – byli skvělými rodiči mnoha mláďat. Nyní máme dva geneticky velmi cenné samce, pocházející z jižní Afriky, z nichž jednoho vyměníme za samicí, abychom v tradici chovu těchto elegantních dlouhonychů koček mohli pokračovat.

V roce 2013 jsme ukončili chov známého predátora z Madagaskaru – cibetkovité

Samice jaguára *Panthera onca* Inti /Inti – a female Jaguar/

Nový samec jaguára Perry přišel z Tierparku Berlin /Perry – a new male Jaguar who came from Tierpark in Berlin/

Chov fos *Cryptoprocta ferox* jsme bohužel v roce 2013 ukončili /Unfortunately, the husbandry of Fossa was terminated in 2013/

šelmy fosy. Tyto šelmy žily v naší zoo od roku 1998, ale přes veškerou snahu se je nikdy nepodařilo rozmnožit. Se souhlasem koordinátora chovu jsme tato zvířata odeslali do moskevské zoo. Ostatní cibetkovité šelmy si v naší zoologické zahradě vedou dobře. Binturongům se v dubnu 2013 narodilo druhé mládě, samička Barborka. Její odchov byl provázen určitými komplikacemi, musela být přikrmována a zásadní roli v jejím odchovu sehrála o půl roku starší

samička Amálka, na kterou byla mladší sestra velmi silně vázána. Jedním z nejpoptávanějších druhů u návštěvníků jsou surikaty, které se opět rozmnožily, a v současné době jich je v expozici šestnáct. U mangust liščíků došlo k určitému posunu. Po oddělení tří starých samic zbývající samice dvakrát porodila a měla v budce živá mláďata, bohužel jsme ale o ně po několika dnech přišli.

Také u medvědů baribalů jsme splnili nutnou podmínku pro rozmnožení. Podařilo se nám získat mladou medvědí samičku Tracy, která se narodila v roce 2012 a přestěhovala přímo z jejich domoviny – ze Severní Ameriky. Tracy je velmi přátelská a medvěd Mino i stará medvědice Mary ji přijali vcelku vstřícně, jak jen je to u těchto spíše samotářsky žijících tvorů možné. Stará medvědice Mary, stejně jako párek medvědů malajských Bára a Toro, si užívají zaslouženého medvědího důchodu a mláďat se od nich již určitě nedočkáme. Sibiřské šelmy – charzy žlutohrdlé, u kterých bychom velmi stáli o odchov, se sice pářily, ale samička nezabřezla. Odchovat se však podařilo čtyři mláďata nosálů červených.

Jednou z největších specialit typických pro olomouckou zoologickou zahradu je chov psovitých šelem. Na jaře 2013 se rodina fenků berberských rozrostla o dvě štěňata na celkový počet šest kusů. Na podzim v jejich šestičlenné rodině začaly vznikat určité spory, a proto jsme byli rádi, že na doporučení koordinátorky chovu dvě samičky odcestovaly do Stuttgartu. Šakali čabracovní jsou v současné době chováni v zoologických zahradách ve velmi malém počtu a v průběhu uplynulého roku jsme byli jen jedna ze dvou evropských zoo, která je rozmnožila. Odchováno bylo tentokrát pouze jedno štěně od páru na vrstevnicové cestě. Ani u bílých polárních vlků nebyl rok

Tygr Amur, ještě v Sóstó Zoo Nygygyerháza /Amur Tiger still in his Sóstó Zoo Nygygyerháza/

Mladý samec tygra ussurijského pochází z Maďarska /A young male Amur Tiger is originally from Hungary/

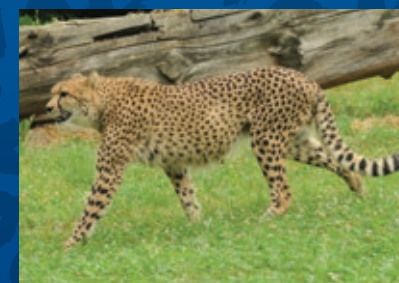
Tygrička Betty se i letos líbila dýně, která zbyla po "Večeru duchů" /Also this year our female tiger Betty liked the pumpkin from Halloween/

Skládání transportní bedny se samcem tygra ussurijského /Assembling a transport box for a male Amur Tiger/

Enrichment u velkých šelem se nám osvědčil /Animal enrichment of big beasts of prey has proven to be effective/

K rozmnožení gepardů v roce 2013 bohužel nedošlo /Unfortunately, reproduction of Cheetah in 2013 was unsuccessful/

Kočka evropská *Felis silvestris silvestris* /European Wildcat/

Serval stepní *Leptailurus serval serval* /Serval/

2013 tak plodný jako roky předchozí. U vlků Hudsonových na vrstevnicové cestě bylo odchováno jedno štěně a ve velké skupině arktických vlků se podařilo odchovat štěňata dvě. Kromě mladší chovné samice největší péči štěňatům tentokrát věnovala jedna z jejich sester z předchozího roku. V každém případě je pozorování života vlčí smečky velmi zajímavé a pro návštěvníky je to studnice informací o jejich životě. V průběhu roku odešlo celkem deset arktických vlků do Ruska a na Ukrajinu, ale i tak máme těchto šelem početnou a dobře fungující smečku.

Velké starosti nám dělají vlci iberští, kteří se u nás opakovaně rozmnožili – přesto, že odchov tohoto poddruhu vlka je obtížný vzhledem k jejich komplikovanému chování. V rámci evropského záchraného programu nejen že nelze tyto velice vzácné šelmy umístit, ale v současné době se ani nedaří s představiteli programu navázat komunikaci. Výběhy těchto vlků zcela urgentně volají po rekonstrukci, kterou však za přítomnosti těchto nebezpečných zvířat s velice snadno rozrušitelnou povahou nelze realizovat.

Zpracovala: RNDr. Libuše Veselá

V letošním roce se opět podařilo odchovat mládě binturonga *Arctictis binturong*
/This year we have again succeeded in rearing of a young Binturong/

Kontrola mláděte binturonga
/Monitoring a young Binturong/

Rok staré mládě binturonga ve výběhu
/A year old Binturong in the enclosure/

Malý binturong se samicí
/A young Binturong with a female/

Chov surikat *Suricata suricatta* se nám daří
/The husbandry of Meerkats has been very fruitful/

Mangusta liščí *Cynictis penicillata*
/Yellow Mongoose/

Baribalové se ve výběhu dobře sžili
/Black Bears integrated well in the enclosure/

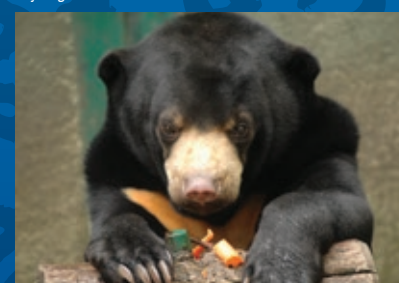
Charza žlutohrdlá *Martes flavigula*
/Yellow-throated Marten/

Štěně šakala čabrakového *Canis mesomelas*
/A cub of Black-backed Jackal/

Mladá samička baribala *Ursus americanus amblyceps*
/A young female New Mexico Black Bear/

Medvěd malajský *Helarctos malayanus*
/Malayan Sun Bear/

Fenek berberský *Vulpes zerda*
/Fennec/

Krmení vlků arktických *Canis lupus arctos*
/Feeding of North American Arctic Wolves/

Vlk iberský *Canis lupus signatus*
/ Iberian Wolf /

Uspávání vlků na transport
/Applying anesthetic to wolves for their transport/

Primáti

Největší událostí v Zoologické zahradě Olomouc v chovu primátů za rok 2013 byl první odchov lemuru kata. Sameček a tři samičky tohoto lemura žijí od roku 2012 v novém chovatelském zařízení, které vzniklo v budově hlavního vstupu do zoo, a odchována byla hned tři mláďata. Rozmnožování vzácného lemura tmavého je v olomoucké zoo již pravidelností, i v roce 2013 se skupinka rozrostla o jedno mládě. Reprodukce našeho páru lemuru vari byla po několika let pozastavena, až v uplynulém roce se podařilo sestavit nový pár, od kterého bychom se rádi dočkali mláďat. Samečka jsme přivezli z ostravské zoologické zahrady a samička pochází z Wrocławu. Přes počáteční nesympatie se párek sžil a na konci roku jsme zaznamenali i páření.

Samice lemuru kata *Lemur catta* s mláďaty
/A female Ring-tailed Lemur and her young/

Lemuri kata odchovali tři mláďata
/Ring-tailed Lemur reared three young /

Na začátku roku uhynula chovná samička lvíčka zlatého, čímž se tento druh, který se v poslední době pravidelně rozmnožoval, zařadil mezi expoziční zvířata, stejně jako tamarini vousatí, kteří mají chovnost pozastavenou koordinátorem chovu. Tamariny pinčí jsme v minulosti velmi úspěšně odchovávali, z původního chovného páru nám ale zbyla jen samička, která je velmi stará a zaslouží si, aby u nás mohla dožít. Společnost jí dělá jeden z jejích synů. Kosmani stříbřití se v naší zoo úspěšně rozmnožili poprvé v roce 2010, avšak samička byla následně z chovu ze zdravotních důvodů vyřazena. V uplynulém roce jsme ji i její dceru přenechali soukromému chovateli a nahradili jsme ji novou, chovu schopnou samičkou. U nově vzniklého páru se můžeme opět těšit na narození mláďat. Naopak u kalimik již

Také katy dostaly na hraní dýni z „Večera duchů“
/Lemurs got a Halloween pumpkin to play with as well/

Mláďě lemura tmavého *Eulemur macaco macaco*
/A young Black Lemur/

Lemur vari *Varecia variegata*
/Black and White Ruffed Lemur/

Lvíček zlatý *Leontopithecus rosalia*
/Golden Lion Tamarin/

Tamarin pinčí *Saguinus oedipus*
/Cotton-top Tamarin/

Kosman stříbřitý *Mico argentatus*
/Silver Marmoset/

Mláďě tamarina vousatého *Saguinus imperator subgrisescens*
/A young Emperor Tamarin/

Kalimiko *Callimico goeldii*
/Goeldi's Monkey/

Samice gibona zlatolíčního *Nomascus gabriellae* s čerstvě narozeným mládětem
/A female Yellow-cheeked Gibbons with a newly born young/

Několik dnů staré mládě gibona zlatolíčního
/Few days old baby of Yellow-cheeked Gibbon/

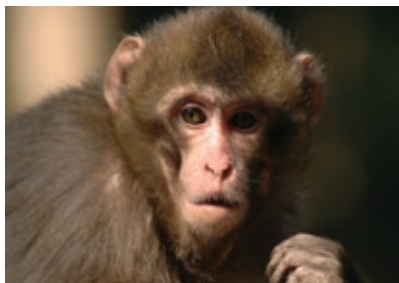
Samice gibona zlatolíčního s odrostlým mládětem
/A female Yellow-cheeked Gibbon with a grown young/

Portrét gibona lara *Hylobates lar*
/A picture of White-handed Gibbon/

Mirikina bolivijská *Aotus azarae boliviensis*
/Bolivian Owl Monkey/

Makak červenolící *Macaca fuscata*
/Japanese Macaques/

Samice kotula veverovitého *Saimiri sciureus* s mládětem
/A female South American Squirrel Monkey with her young/

Kotulové veveroví rádi loví sarančata
/South American Squirrel Monkeys like to chase locusts/

Samec kočkodana husarského *Erythrocebus patas*
/A male Patas Monkey/

Malpa plačtivá *Cebus olivaceus* s mládětem
/Weeper Capuchin with her young/

rozmnožování neočekáváme, protože uměle odchovaná samička Golda je již starší dáma a nelze předpokládat, že by se do reprodukce zapojila. Z drápkatých opiček jsme se odchovu dočkali jen u kosmanů zakrslých, a to u páru, který jsme nově založili v pavilonu opic.

V Zoo Olomouc chováme dvě rodiny gibonů zlatolíčních v celkovém počtu 8 kusů. Návštěvníkům je velmi dobře známa především jedna ze samiček, která má pro samici neobvyklé jméno Milouš a které se na konci roku narodilo mládě.

Mezi primáty chovanými v naší zoo se objevila velmi výrazná osobnost, a to samec kočkodana husarského Patachon. Jedná se o geneticky velmi cenného živočicha, který si však své chovatelské hodnoty zřejmě není vědom. Mnohem více než samičky ho zajímají návštěvníci a s chovateli nevychází příliš dobře. Přesto jsme u něho zaznamenali jistou sexuální aktivitu, a tak jsme zvědaví, dostaví-li se v roce 2014 výsledek.

Na počátku roku 2013 jsme měli poměrně početnou skupinu 16 malp plačtivých, kterou se podařilo poněkud zredukovat především v rámci spolupráce s ukrajinskými zoologickými zahradami. Osm jedinců tak ubylo zahraničními přesuny, přibylo jen jedno mládě. Do jiných zoologických zahrad bylo přesunuto také 13 kotulů veverovitých a narodila se 4 mláďata. Protože první kotulové – zakladatelé chovu přišli do olomoucké zoo v roce 2003 a jejich přesný skutečný věk neznáme, přikročili jsme k obnově skupiny. Samičky z vlastního odchovu jsme si ponechali a samečka vyměnili s pražskou zoo. Ačkoli spojování kotulů veverovitých většinou přináší vzájemné konflikty mezi zvířaty, zařazení nového samečka u nás proběhlo naštěstí bez vážnějších problémů. V pavilonu nočních zvířat chováme zajímavé americké primáty s noční aktivitou – párek mirikin bolivijských. Sameček, který byl dlouhodobě léčen, nakonec uhynul, ale nového partnera se samička dočká velmi brzo. Makaci červenolící zatím stále čekají na příznivější finanční situaci, která umožní rekonstrukci jejich výběhu. Ve skupině se v roce 2013 narodila 3 mláďata.

Zpracovala: RNDr. Libuše Veselá

Kopytníci

Chov oryxů jihoafrických v Zoologické zahradě Olomouc má dlouholetou tradici. Na začátku sezóny 2013 jsme vyměnili chovného samce a do stáda jsme vypustili Nika, který se narodil v Amsterdamu a po dva roky pobýval v deponaci ve slovenských Bojnících. Každé zvíře má svou povahu, a ta Nikova není zcela ideální. Jakmile se dostal k samicím a jednu po druhé připustil, neměl pravděpodobně žádné další starosti, a tak začal samice postupně napadat. Zbytek sezóny proto musel strávit v zimovišti. Na přelomu roku 2012–2013 bylo do stájí na zimovišti afrických zvířat zavedeno nové topení, které je jednak mnohem bezpečnější, a zároveň vytváří velmi příjemné klima a vyhovující teplotu. To se velmi pozitivně odrazilo na růstu

a zdravotním stavu mláďat, kterých jsme v roce 2013 odchovali celkem 8. Na konci sezóny odcestovaly dvě naše samice do Kolmårdenu ve Švédsku, jednu samici jsme vyměnili s bojnickou zoo za jinou a mladí samečci odcestovali do Hodonína. Do stáda adaxů nubijských se teprve v průběhu letní sezóny 2013 podařilo zařadit nového samce Heinera, přiděleného nám z Hannoveru, a se zoologickou zahradou ve Dvoře Králové jsme byli nuceni vyměnit mladého samce pakoně běloocasého za jiného, protože starý samec musel být vyřazen z chovu vzhledem k jeho nepřiměřené agresivitě k samicím. Z těchto důvodů jsme u adaxů a pakoňů zůstali jednu sezónu bez mláďat. Radost největších rozměrů jsme na úseku zimoviště afrických zvířat zažili až 15. prosince, kdy žirafí samice Zaira porodila dva metry vysokou samičku

Oryxi jihoafričtí s mláďaty *Oryx gazella gazella*
/Gemsboks with their young/

Stádo oryxů jihoafrických
/A herd of Gemsboks/

Stádo adaxů *Addax nasomaculatus*
/A herd of Addax/

Žirafy Rothschildovy *Giraffa camelopardalis rothschildi* v pavilonu
/Rothschild's Giraffes in the house/

Novorozená žirafí samička Zwena
/A newly born female Rothschild's Giraffe – Zwena/

Zebra Chapmanova *Equus quagga chapmani* s mláďetem
/Chapman's Zebra with her young/

Mladé zebry ve venkovním výběhu
/A young Chapman's Zebra in the outdoor enclosure/

Štětčkoun kamerunský *Potamochoerus porcus pictus*
/Red River Hog/

Mladý samec kozy krétské *Capra aegagrus cretica*
/A young male Cretan Wild Goat/

Koza bezoárová *Capra aegagrus*
/Wild Goat/

Mláďata kamzika horského *Rupicapra rupicapra*
/Young Chamoises/

Chov alpaka *Lama guanicoe f. pacos* se nám daří
/The husbandry of Alpaca is very fruitful/

Lamy alpaky pravidelně stříháme
/Alpacas are sheared on a regular basis/

Velbloud dvouhrbý *Camelus bactrianus*
/Bactrian Camel/

Samice soba polárního s mládětem *Rangifer tarandus*
/A female Reindeer with her young/

Samec kozorožce sibiřského *Capra sibirica*
/A male Siberian Ibex/

Přízmoň severní *Ovibos moschatus*
/Muskox/

jsou pro návštěvníky velmi atraktivní. Dvě mladé samičky, které jsme přivezli ze zoo v Mnichově, patří k poddruhu štětkoun kamerunský a jmenují se Mabel a Mrs. Piggy. Z menších druhů kopytníků je na místě zmínit kozy šrouborohé. U tohoto druhu v předchozím roce uhynul následkem mozkové mrtvice starý samec, ale v roce 2013 jsme získali velmi pěkného mladého samečka ze zoo v Augsburgu.

Z ostatních druhů horských koz se začal dobře rozvíjet chov kamzíků horských, u kterých se narodila dvě mláďata; pozornost si zaslouží i tři odchované divoké kozy bezoárové.

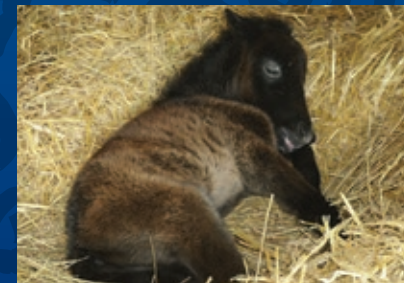
Chov exotických druhů domestikovaných zvířat v našich podmínkách občas není tak jednoduchý, jak by se mohlo předpokládat. Velmi dobře se nám daří u lam alpaka, jejichž popularita stále roste. V zoologické zahradě se jako kontaktní zvířata zúčastňují různých propagačních akcí, používáme je při práci s dětmi i s postiženými spoluobčany a bez problému můžou být i předmětem soukromého chovu. O mláďata je vždy velký zájem a v roce 2013 jsme jich odchovali sedm. Zdá se, že by se mohlo začít dařit v chovu velbloudů, protože u samce Zeta jsme zaznamenali určitý zájem o samici Terezu. Samci velbloudů občas dospívají později, ale my doufáme, že budeme moci brzo hovořit o Zetovi jako o chovném samci.

Mláďě osla *Equus asinus* muselo být opět odchováno uměle
/A young Donkey had to be reared by the zookeepers again/

Osel poitoušský byl převezen do Zooparku Vyškov
/Poitou Donkey has been moved to the Vyškov Zoo Park/

Novorozené hříbě pony shetlandského *Equus caballus*
/A newly born foal of Shetland Pony/

V minulých letech byla velmi diskutována otázka výživy a chovu soba polárního. V letech 2008–2011 probíhal v naší zoo krmivářský pokus o optimalizaci jejich krmné dávky, který vyústil ve zjištění, že jako optimální se jeví podávání granulí s vysokým obsahem proteinů ve využitelné formě a v množství ad libitum. I když pokus byl v roce 2011 ukončen, je třeba zhodnotit, jak se daří sobům po 6 letech podávání takové – pro přežvýkavce netypické – krmné dávky. Jsme si vědomi toho, že nikdy není správné říkat nebo si jen myslet, že chov nějakého problematického druhu máme pod kontrolou, a že se nám v tomto směru nic nepříjemného nemůže stát. Avšak stejně jako odborná veřejnost, tak i my můžeme konstatovat, že v současné době je stádo ve skvělé kondici a bez

zdravotních problémů. Z celkového počtu 15 kusů je většina zvířat mladých, avšak máme i jedince, kteří jsou daleko za průměrným věkem, například 15letou samici, dovezenou z Holandska. V roce 2013 se do řje zapojil mladý samec, odchovaný v roce 2011 v Tierparku Berlin, jehož shozy v zimě 2013 vážily 6,3 kg, a po kterém předpokládáme v roce 2014 kvalitní mláďata. Zkušenosti z výživy a chovu sobů uplatňujeme dále i u losů evropských, kteří také patří k velmi náročným druhům, pokud jde o chov v zajetí.

Safari pro euroasijské kopytníky

V srpnu 2013 byla otevřena nová expozice – safari pro euroasijské kopytníky. Přínosem této expozice je skutečnost, že vláček s návštěvníky projíždí přímo přes

Los evropský *Alces alces*
/European Elk/

Ke dvěma samicím losa letos přibyl i samec
/Two female European Elks have been joined by a male this year/

výběhy zvířat, která nejsou nebezpečná, a se kterými se návštěvníci dostávají do přímého kontaktu. Trasa vláčku je tak odkloněna od vrstevnicové cesty, která se tímto stala pěší zónou. Současně se podařilo nahradit staré a poničené ploty tří výběhů novým oplocením. Vznikly také další dva přírodní výběhy pro nové druhy velkých evropských kopytníků, které je možno vidět z vláčku, a to pro losy a zubry. Chovatelské podmínky pro stávajících pět druhů se zlepšily přinejmenším v tom, že plocha, kterou mohou využívat, se výrazně rozšířila. Expozice byla přístupná pro veřejnost od otevření až do října. V tu dobu zde mohli návštěvníci sledovat celkem sedm druhů zvířat v celkovém počtu téměř 70 kusů. V prvním průjezdném výběhu zatím chováme jen kozorožce kavkazské. Chovem tohoto druhu se olomoucká zoologická zahrada dlouhodobě zabývá a vedeme i jejich evropskou plemennou knihu. Ve druhém průjezdném výběhu chováme společně čtyři druhy menších euroasijských kopytníků, kteří se sice vyskytují na území našeho státu, ale nejsou zde původními druhy. Jedná se o jelena sika, dále divokého předchůdce kozy domácí – kozu bezoárovou, kamzíka horského a muflona. Nové druhy, které jsme umístili do vzniklých výběhů, jsou zubr evropský a los evropský. Zubr evropský je největší druh evropského kopytníka, který byl za dávných časů rozšířený na velké části území našeho státu, ve středověku byl prakticky vyhuben, ale v současné době probíhají určité snahy o jeho návrat do přírody. V olomoucké zoo jsme se k chovu těchto majestátních tvorů po 24 letech vrátili. V lednu jsme ze švédského Borås Zoo přivezli mohutného mladého samce Bojena a den na to

Mladý samec zubra evropského *Bison bonasus*
/A young male European Bison/

Zubr evropský *Bison bonasus*
/European Bison/

Kamzík horský *Rupicapra rupicapra*
/Chamois/

Stádo muflonů *Ovis aries musimon* v euroasijském safari
/A herd of European Mouflon in Eurasian safari/

Kozorožec kavkazský *Capra caucasica* s mláďetem
/West Caucasian Tur with the young/

Jelení sika *Cervus nippon* v euroasijském safari
/Sika Deer in Eurasian safari/

mladou samičku Rosemarie z Bratislavy, kterou v září následovala její sestra Patria. Los evropský žije vcelku hojně na severu Evropy, Asie i Ameriky a byl původním druhem i na území našeho státu, ale v 15. století odtud vymizel. V současné době se toto spíše samotářsky žijící zvíře opět sporadicky objevuje. Mladý samec Henry přicestoval do naší zoo z Kolmårdenu ze Skandinávie společně se zubrem,

dvě losí samičky jsme zde měli již od předchozího roku.

Všechna zvířata si na sebe navzájem rychle zvykla a všechna také velmi rychle pochopila, že přítomnost projíždějícího vláčku se jich netýká a zároveň v rozlehlém výběhu mají dostatek prostoru k ústupu. Jako každá smíšená expozice, i zde však provoz přináší drobné problémy. Na základě zkušeností získaných před mnoha lety jsme původně předpokládali, že kamzíci budou ve společnosti muflonů a jelenů sika v těžké defenzivě. Avšak dva kamzíci samci, kteří byli do společného výběhu přesunuti, se ve smíšeném stáde chovali jako silně dominantní jedinci, takže jsme nakonec museli jednoho z nich z výběhu vyčlenit a druhého „zneškodnit“ odstraněním špiček růžků. Také potravní konkurence se vyvíjí jinak, než jsme původně předpokládali. Protože příslušníci menších druhů zvířat mají přístup i do výběhů a ubikací vymezených pro losy a zubry, musíme čelit jejich zájmu především o losí krmnou dávku. Pro losy je přirozené, že svůj příděl krmení rádi konzumují průběžně po celý den. V průběhu sezóny, kdy otvírací dobu pro návštěvníky tráví ve výběhu, se musí krmit až navečer, aby v době své nepřítomnosti ve stáji o své krmení nepřišli. Ke konfliktům mezi samci jednotlivých druhů nedochází ani v době říje, jen kamzík si troufá na všechny ostatní. Z technických důvodů muselo být do smíšeného stáda přesunuto také celé stádo koz bezoárových, které obsadilo část výběhu u cesty, ale vzhledem k velké rozloze výběhu si s ostatními zvířaty nikterak nepřekářejí.

Ostatní savci

Dikobrazi srstnatonosí se v olomoucké zoo v posledních dvou letech začali opět velmi dobře rozmnožovat. V roce 2013 se narodila a byla odchována celkem 3 mláďata ve dvou vrzích. Tohoto dobře známého atraktivního a oblíbeného hlodavce chová téměř každá zoologická zahrada. Naopak mimořádný úspěch naší zoo je narození a odchov už šestého mláďete urzona kanadského. I když náš názor na tuto věc je jiný, urzoni mají pověst druhu, který se v zajetí dá chovat jen s velkými problémy. Zoologická zahrada Olomouc je jednou ze sedmi evropských zoologických zahrad, která tyto živočichy nejen chová, ale kde se také rozmnožují. Kolonie dalších z Ameriky pocházejících hlodavců – psounů prériových, se početně i plošně rozrůstá. Své hlavní stanoviště mají tyto pracovití tvorové ve výbězích klokanů a velbloudů, kde vytvářejí stále nové nory s bezpečnostním valem, ale některé páry se přesunuly do výběhu lam nebo pakoňů a vytvořily si podchod i do výběhu oryxů jihoafrických.

Velmi oblíbené jsou oba druhy klokanů – klokan rudý a klokan parma. Jejich výběh, který sdílí s pštrosy emu a ve kterém jsou i zmínění psouni, je pro návštěvníky průchozí. Skupina klokanů parma byla doplněna o dva nepřibuzné samce. Po několika letech jsme se také vrátili k chovu klokánků králikovitých; dva samečky jsme umístili do pavilonu netopýrů.

Rok s třináctkou na konci nepřinesl štěstí některým chudozubým savcům. Bohužel jsme přišli za ne zcela objasněných okolností o dva lenochody, a mláďe narozené u tohoto druhu v roce 2013 se nepodařilo odchovat. Objasněna bohužel nebyla ani příčina úhynu mladé samičky

Samice dikobraza srstnatonosého *Hystrix indica* s mláďetem
/A female Indian Crested Porcupine and her young/

Mláďe dikobraza srstnatonosého
/A young Indian Crested Porcupine/

Urzon kanadský *Erethizon dorsatum*
/North American Porcupine/

Klokan rudý *Macropus rufus*
/Red Kangaroo/

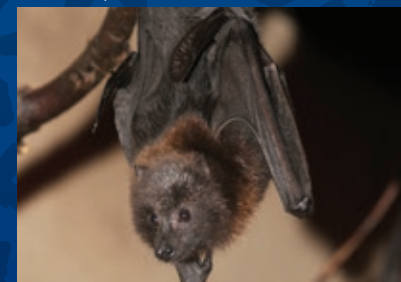
Skupina klokanů parma *Macropus parma*
/A group of Parma Wallaby/

Vačice bělobříhá *Didelphis albiventris*
/White-eared Opossum/

Mláďe damana skalního *Procavia capensis*
/A young Common Rock Hyrax/

Kaloň rodriguezský *Pteropus rodricensis*
/Rodriguez Flying Fox/

mravenečnicka stromového, která byla šestým mládětem tohoto druhu odchovaným v naší zoologické zahradě a zároveň i v rámci naší republiky. Opakovaný odchov mláděte se ale zdařil u pásovce štetinatého, a především své třetí mládě odchovala také Pia – samice mravenečnicka velkého.

Zpracovala: RNDr. Libuše Veselá

Mládě mravenečnicka čtyřprstého *Tamandua tetradactyla*
/A young Southern Tamandua/

Mravenečnick velký *Myrmecophaga tridactyla*
/Giant Anteater/

Samice pásovce štetinatého *Chaetophractus villosus* s mládětem
/A female Large Hairly Armadillo with her young/

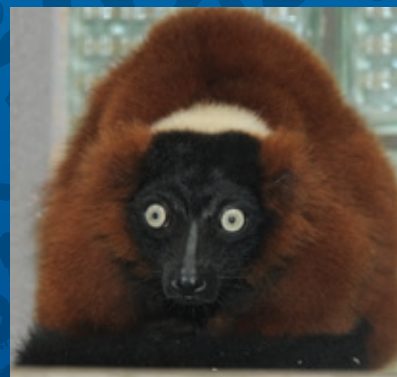
Lenochod dvouprstý *Choloepus didactylus* Bohuš je velmi známý
/A Southern Two-toed Sloth Bohuš is very famous/

Levhart jávský *Panthera pardus melas*
/Java Leopard/

Tygr sumaterský *Panthera tigris sumatrae*
/Sumatran Tiger/

Vari červený *Varecia rubra*
/Red Ruffed Lemur/

Odchov třetího mláděte mravenečnicka velkého

V roce 2013 bylo v Zoo Olomouc odchováno již třetí mládě mravenečnicka velkého a zároveň třetí mládě tohoto druhu v rámci Unie českých a slovenských zoologických zahrad. Pokud zhodnotíme dosud získané zkušenosti s odchovem mravenečnicků, můžeme říci, že rok od roku nám tato zvířata přinášejí větší starosti. Odchov prvního mláděte proběhl bez problémů. Samička Safira se narodila relativně neočekávaně 11. 9. 2011 a jako první ji spatřili návštěvníci, když ji samice za přítomnosti samce porodila ve výběhu a vzápětí ji nosila na zádech. Druhé mládě, samička Roxy, se narodila v očekávaném termínu 13. 9. 2012; porod však provázela určitá komplikace, neboť nebyl přerušen pupeční provazec a připojení k placentě bránilo mláděti vylézt na matku. Ta vzniklou situací znervózňela a začala mládě napadat. Naštěstí se podařilo mládě zavčas odebrat, provazec přestříhnout a mládě posadit matce na záda. Situace se poměrně rychle uklidnila a další průběh odchovu byl už bez problémů.

Dalo by se předpokládat, že odchov třetího mláděte bude bez komplikací, protože matka má již dostatek zkušeností.

Povodeň v pražské zoo

V letních měsících zasáhla pražskou zoologickou zahradu povodeň, takže zvířata z některých pavilonů bylo nutno evakuovat. Na rychlém přesunu do bezpečí se mezi jinými podíleli také pracovníci naší zoo. V Zoologické zahradě Olomouc se tak na přechodnou dobu objevily další tři druhy zvířat, ubytování jsme poskytli staré samici tygra sumaterského, mladému samečkovi velmi vzácného levharta jávského a v pavilonu opic strávili několik týdnů dva samečci lemuru vari červených. Po uvedení jejich pavilonů znovu do provozu se zvířata vrátila zpět.

Zpracovala: RNDr. Libuše Veselá

Mládě mravenečníka velkého *Myrmecophaga tridactyla* jsme pravidelně vážili
/We monitored the weight of the young Giant Anteater regularly/

Tři týdny staré mládě mravenečníka velkého
/A three-week old Giant Anteater/

Porod byl vzhledem k termínu spojení očekáván o měsíc dříve, avšak třetí mládě, samička Kara, se narodila opět téměř přesně po roce – 9. 9. 2013. Mládě bylo nalezeno ležící na placentě a matka si ho nevšímala. Byla velmi nervózní, chodila po kotci a o malého mravenečníka nejevila žádný zájem, ale nechovala se k němu ani agresivně. Je pravda, že porod provázelo několik rušivých okolností – hluk stavebních prací, probíhajících v pavilonu šelem, přítomnost jiného personálu, jiný režim, než na který jsou zvířata v jihoamerickém pavilonu zvyklá. Přivolaná ošetřovatelka dala mládě samiči na ocas, avšak mládě bylo zesláblé a v průběhu dne několikrát spadlo. Na konci pracovní doby jsme se proto pokusili malou samičku nakrmit a zavodnili jsme ji podáním infuzního roztoku do konečníku. Potom matka i s mládětem usnula a obě spaly i při večerní kontrole. Druhý den jsme opět podali glukózu do tlamičky i do konečníku. Mládě se snažilo lézt k matce, ale nemělo sílu dostat se na její záda, takže se jen drželo zadních nohou nebo ocasu a matka je vláčela za sebou. Pokud jsme mládě přiložili ke spící matce, hledalo mléčnou žlázu, ale nevěli jsme, zda se napilo, protože struky

ještě nebyly nalité. A dále jsme pozorovali, že bez našeho zásahu mládě leželo v rohu ubikace a matka byla úplně jinde. Teprve 15. 9., když se při krmení začalo mládě ozývat, si zřejmě matka uvědomila, že má mateřské povinnosti, a šla za ním do boudy. Od té doby se o něj starala, ale z větší části s ním zacházela, jako by se jednalo o „mládě odkládacího typu“. V prvním období jsme mláděti pravidelně ošetřovali pupek, protože pupeční provazec byl oddělený těsně u břicha, a také lůžka drápků, na kterých byla po narození krev. Také jsme jej pravidelně měřili a vážili; ale až 22. 9., což byl 13. den života, se odrazilo od porodní hmotnosti. V tentýž den se malé samičce pravděpodobně poprvé podařilo vylézt matce na záda. Na rozdíl od předchozích odchovů jsme brzo nacházeli trus mláděte, který už v pěti týdnech věku nebyl mléčný, takže muselo přijímat potravu s matkou. S tím určitě souvisí skutečnost, že začalo docela výrazně přibývat na váze; 31. 12. malé samičce chybělo už jen padesát gramů do 9 kg, byla samostatná a má snad už vše špatné za sebou. Mravenečnice Pia nás ale proškolila, že nikdy nemůžeme spoléhat na zkušenosti a myslet si, že se nám odchov daří.

Odrostlé mládě mravenečníka velkého
/A grown young Giant Anteater/

Hmotnost mlád'at mravenečníků velkých do 4 měsíců věku

Věk	Safira 2011 [kg]	Roxy 2012 [kg]	Kara 2013 [kg]
1. den	1,75	1,61	1,70
2. den	–	–	1,60
3. den	1,67	1,59	1,55
4. den	–	1,54	–
5. den	1,70	1,56	1,60
6. den	1,75	1,60	1,65
7. den	1,80	1,65	1,75
10. den	1,90	1,75	1,90
2 týdny	2,00	2,05	2,15
3 týdny	2,40	2,40	2,45
4 týdny	2,65	2,85	2,88
5 týdnů	3,10	–	3,40
6 týdnů	3,55	3,35	3,95
7 týdnů	3,90	3,70	4,68
8 týdnů	4,25	4,50	5,20
9 týdnů	4,95	5,35	5,75
10 týdnů	5,85	6,00	6,30
12 týdnů	6,60	8,00	7,50
14 týdnů	7,44	8,70	–
16 týdnů	8,60	11,00	10,35

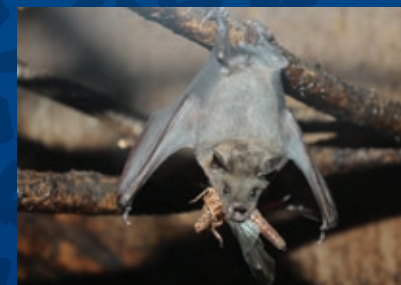
Zpracovala: Hana Dostálová

Odchov listonosy světlého

Listonosi nepochybně patří k nejméně nápadným druhům zvířat v zoologické zahradě a ani v žebříčku popularity mezi návštěvníky by se tento netopýr neumístil na žádném z předních míst. Kolekci zoozvířat však tvoří všechny druhy, kdy i ta méně známá jsou velmi zajímavá.

25. 5. ráno na podlaze ubikace leželo novorozené mládě s čerstvou pupeční šňůrou, které nejevilo známky života. Po prohřátí na elektrické vyhřívací dečce a po dodání energie roztokem glukózy jsme se pokusili vrátit ho do skupiny, ale žádný z dospělých listonosů o mládě nejevili zájem, takže jsme jej po dvou hodinách odebrali.

Porodní váha mláděte – samičky byla 7 g. Jako počáteční krmnou dávku jsme použili kondenzované mléko Tatra, ředěné 10% glukózou v poměru 1 : 1, v množství 0,3 ml každé 2 hodiny inzulinovou injekční stříkačkou. V prvních dnech mládě vypilo maximálně 0,5 ml, do třetího dne se množství vypitého mléka na jedno krmení zhruba zdvojnásobilo. Pátý den byla hmotnost mláděte už 9 g, šestý den 11 g, devátý den 13 g. Dá se tedy říci, že kolem desátého dne mládě vážilo zhruba dvojnásobek porodní váhy, osmnáctý den byla hmotnost mláděte

Listonos světlý *Phyllostomus discolor*
/Lesser Spear-nosed Bat/

18 g. Od dvaadvacátého dne začal malý netopýr dostávat krupici, dětskou přesnídávku, vymačkané moučné červy a cvrčky, ve věku jednoho měsíce přijímal už také zeleninu a ovoce – nejraději měkké druhy, jako melouny či hrozny, oblíbenou potravou byla také sarančata. Ve věku dvou měsíců malá listonosí samička vážila 40 g a začali jsme ji zařazovat do ubikace mezi ostatní listonosy.

Zpracovala: *Hana Dostálová*

Odchov samičky levharta mandžuského

Levhart mandžuský se řadí mezi nejhrožnější druhy velkých kočkovitých šelem. V přírodě se vyskytuje ve velmi malém počtu cca 32 zvířat na území několika států Dálného východu, kde jej však ohrožují zejména pytláci, lesní požáry a těžba nerostných surovin či dřeva. Londýnská zoologická společnost s několika ruskými zoologickými zahradami a za úzké spolupráce s mezinárodním chovným programem podnikají kroky k záchraně tohoto druhu v přírodě.

Ale ani v lidské péči jejich počet není příliš vysoký. Do budoucna se počítá i s možností reintrodukce těchto zvířat, která však musí být na vypuštění velmi dobře připravena. Dobrou zprávou je, že za posledních několik let se jak v přírodě, tak i v celosvětovém chovném programu podařilo tyto počty mírně navýšit.

V Zoo Olomouc chováme levharty mandžuské od roku 2000, kdy k nám ze Safariparku Hodenhagen v Německu přicestovala samice Atas. Již v roce 2001 se v naší zoologické zahradě narodila první mláďata tohoto vzácného druhu. Byla to dvojčata, sameček Akin a samička Ani. Obě mláďata pak v rámci chovného programu odcestovala – samička do

Uměle odchovávané mládě listonosy
/An artificially reared young of Lesser Spear-nosed Bat/

Helsinek a sameček do Zoo Marwell v Anglii. Vzhledem k tomu, že v Evropě v tu dobu žilo velmi malé množství geneticky vhodných samců, byla samice Atas připoušťena v pražské zoo geneticky velmi důležitým samcem Danielem, který pocházel z korejské zoologické zahrady. V roce 2002 se opět narodila dvojčata – dvě samičky, Izy a Naty. A právě Izy zůstala v naší zoo a je matkou samičky, která se narodila 15. 2. 2013 a dostala jméno Mia. Toto mládě je zároveň 11. úspěšně odchované mládě této nádherné velké kočkovité šelmy u nás. Otcem mláďete je samec Edward, který se narodil v Zoo Praha.

Popis odchovu:

I přesto, že matka není prvoroďičkou, několik posledních mláďat se nepodařilo odchovat, a proto si odchovu této malé samičky velmi ceníme. Jednalo se o přirozený odchov zkušenou matkou. Při vizuální kontrole po porodu bylo mládě velmi malé, ale vitální. První dny po porodu jsme udržovali maximální klid v okolí porodního boxu. Od 10. dne věku bylo mládě pravidelně váženo a kontrolováno. Důležitá biologická data jsou shrnuta v následující tabulce. V červnu 2013 jsme všechny levharty mandžuské přesunuli z pavilonu šelem do zcela nového chovatelského

zařízení, které jsme pro tento druh vybudovali poblíž výběhu medvědů a vlků.

Biologická data týkající se odchovu mláďete

Věk mláďete	Biologické a chovatelské údaje
10 dní	Hmotnost 1,15 kg, má otevřené oči
32 dní	Hmotnost 2,4 kg, prořezané stoličky a špičáky
40 dní	Hmotnost 2,9 kg, pohybově velmi aktivní
47 dní	Hmotnost 3,25 kg, první odčervení
55 dní	Hmotnost 3,65 kg
60 dní	Počátek příkrmování masem (malé kousky se žloutkem)
65 dní	Hmotnost 4,1 kg, druhé odčervení
5 týdnů	3,1 kg
6 týdnů	3,55 kg
7 týdnů	3,9 kg
8 týdnů	4,25 kg
9 týdnů	4,95 kg
10 týdnů	5,85 kg
12 týdnů	6,6 kg
14 týdnů	7,44 kg
16 týdnů	8,6 kg
4,5 měsíce	Přesun s matkou do nového pavilonu
9 měsíců	Počátek vypadávaní mléčného chrupu (horní a dolní špičák)

Malá Mia před odchodem do nového pavilonu
/A little Mia before moving to a new house/

Přehled mláďat odchovaných v Zoo Olomouc

Datum narození	Jméno	Chovatelské umístění v zoologických zahradách
19. 5. 2001	Akin	Helsinki (F)
19. 5. 2001	Ani	Marwell (UK)
26. 5. 2002	Izy	Olomouc (CZ)
26. 5. 2002	Naty	Twycross (UK)
20. 10. 2003	Ája	Praha (CZ)
12. 10. 2005	Kitty	Novosibirsk (RU)
30. 5. 2007	Hogar	Headcorn Paradise (UK)
30. 5. 2007	Elixa	Mulhouse (F)
22. 2. 2008	Chobby	Minnesota (USA)
13. 1. 2010	Rayo	Nikolaev (UK)
15. 2. 2013	Mia	Olomouc (CZ)

Zpracovaly: *Ing. Jitka Vokurková, Dana Reisigová*

Mládě levharta mandžuského *Panthera pardus orientalis* Mia
/A young Amur Leopard – Mia/

Samice levharta mandžuského v novém výběhu
/A female Amur Leopard in the new enclosure/

Lemur kata v Zoo Olomouc

První lemuři kata se v Zoo Olomouc chovali v letech 1990–1993. Jednalo se o pár a pocházeli z německých zoologických zahrad. Nikdy se tady nerozmnoužili a v roce 1993 odjeli do Zoo Lešná. Dalšími obyvateli tohoto druhu v naší zoo se stalo šest samců: Maki, Bezocásek, Ovistiti, Motorka, Chocholka a Itampolo, kteří tu od poloviny roku 2002 našli dočasné působiště z důvodu povodní v pražské zoologické zahradě. Koncem roku se vrátili zpět do Prahy, kde je můžete stále ještě obdivovat v průchozím výběhu poblíž vstupu do zoo.

V roce 2012 byla dokončena stavba nového vchodu do naší zoo, jehož součástí je mořské akvárium a výzkumné centrum pro lemury kata. V dubnu roku 2012 přicestovali z ostravské zoologické zahrady tři samice: Menatra, Tonga a Ambia. O dva měsíce později byl ještě přivezen samec Sambo ze sprátenelé Zoo Opole v Polsku. Během následujících třech měsíců se podařilo samce se samicemi spojit a na podzim proběhla říje u všech samic. Sambo odpánil úspěšně všechny samice, a to i přesto, že se v ostravské zoo rozmnožovala pouze nejstarší samice Ambia. Během února a března roku 2013 porodily všechny samice mláďata a vzorně je odchovávaly. Při označování mláďat čipy jsme kontrolou zjistili, že se jedná o dvě samičky a jednoho samce. Mláďatům byla přidělena malgašská jména, stejně jako jsou malgašskými jmény pojmenováni jejich rodiče.

Odchov probíhal zcela bez problémů a návštěvníci mohli lemury pozorovat v obou výběžích. Během dopoledne lemuři preferovali slunný výběh před zoologickou zahradou, a naopak odpoledne zase klidnější výběh uvnitř zoo. Dovádění mláďat bylo velmi zajímavé a mnoho návštěvníků

se u prvního výběhu zdrželo dost dlouho. V letošním roce také poprvé u tohoto druhu probíhalo komentované krmení, kde bylo možno dozvědět se spoustu zajímavých informací nejen o lemurech, ale i ostrovu Madagaskar, odkud druh pochází. V současné době jsou poloopice na Madagaskaru velmi ohroženy a téměř všechny druhy byly přesunuty do kategorií se silnějším rizikem ohrožení. Veškeré poloopice, které

Samice lemura kata *Lemur catta* s mláďetem
/A female Ring-tailed Lemur and her young/

Lemury kata jsme v naší zoo rozmnožili poprvé
/It was the first reproduction of Ring-tailed Lemur in our zoo/

Lemuři kata s mláďaty ve výběhu
/Ring-tailed Lemurs and their young in the enclosure/

na tomto ostrově žijí, jsou endemité, to znamená, že je nenajdeme na žádném jiném místě na světě.

Jméno	Pohlaví	Datum a místo narození
Ambia	Samice	26. 4. 2004 Zoo Ostrava
Menatra	Samice	22. 3. 2006 Zoo Ostrava
Sambo	Samec	17. 7. 2007 Zoo Opole
Tonga	Samice	19. 7. 2009 Zoo Ostrava
Alaoatra	Samice	21. 2. 2013 Zoo Olomouc
Angirony	Samice	1. 3. 2013 Zoo Olomouc
Anony	Samec	29. 3. 2013 Zoo Olomouc

Zpracovala: Ing. Jitka Vokurková

■ PTÁCI

Rok 2013 byl, pokud se týká počasí, velmi atypický a pro chov ptáků nepříliš úspěšný. A protože úspěšnost odchovu je u ptáků závislá na povětrnostních podmínkách více než u jiných skupin zvířat, byl rok 2013 dosti problematický. Druhům ptáků, jejichž rozmnožování probíhá na začátku jara, znepříjemnila hnízdění sněhová pokrývka, která, jak si všichni pamatujeme, napadla na přelomu března a dubna (o Velikonočích). Projevilo se to na neoplozených snůškách u všech druhů jeřábů.

Další nepříjemností bylo mimořádně deštivé počasí, které provázelo celou inkubaci prvních snůšek u plameňáků. Snůšky byly standardní a vejce od jedenácti párů oplozená, leč rozbahněná hnízda neslibovala zdárné odchovy a vzhledem k hustotě zahnízdění se není také co divit, že většina snůšek byla zašlapána do bláta. Plameňáci však dále dostávali jako potravu granule pro sezónu hnízdění a většina párů zahnízdila podruhé, takže i když jsme v určitou dobu vše viděli pesimisticky, nakonec se

z druhých snůšek podařilo odchovat sedm mláďat. Podobná situace jako u plameňáků vznikla i u nandu pampových, kterým voda zalila hnízda i několikrát za sebou, mláďata se nevyklhla a o pohled na kohouta vodícího hejno malých pštrosů byli návštěvníci tentokrát ochuzeni. Taktéž hnízda ibisů skalních na umělé skále v obří voliére byla vyplavena a ibisové zůstali bez odchovu.

Nepříznivé počasí nebyli postiženi orlové, kteří hnízdí asi 2 metry nad zemí a kterým se podařilo vyvést mláďe. O hnízdění se pokusili také supi hnědí, kteří snesli jedno oplozené vejce, zárodek však během inkubace odumřel. I to je ale určitý posun dopředu a příslib pro příští sezónu. V závěru roku snesla vajíčko samička kondora královského, jenže podobně jako v předchozím roce samec na vajíčko zaútočil a rozbil ho. Dvě vejce snesli také kondoři havranovití, avšak vzhledem k tomu, že situace v zimní ubikaci neumožňuje klidné hnízdění, byla vejce odebrána a přemístěna do lhně. V chovu sov došlo k události zásadního významu: v lese pod výběhem pižmoňů, kde je plánováno vybudování expozice evropské fauny, bylo vytvořeno chovatelské zařízení pro chov sýčků a sov pálených. Mláďata se podařilo odchovat také sovicím sněžným.

Standardně proběhl odchov dvou mláďat zoborožců šedolících rodičovským párem, který se rozmnožil již pátou sezónu po sobě. Znovu jsme se pokusili též o rozmnožení zoborožců tmavých. U tohoto druhu jsme měli určitou naději na úspěch, jelikož samička byla zazděná v budce. Po uplynutí doby, kdy se mohla líhnout mláďata, jsme provedli kontrolu a v budce našli dvanáct vajec, z nichž některá byla čistá a některá

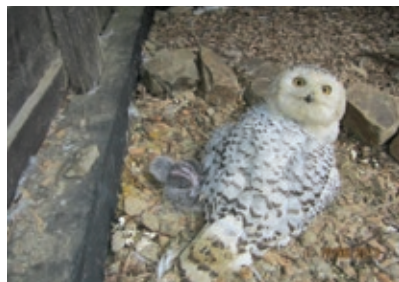
Zima překvapila i hnízdící jeřáby
/Winter was a surprise to nesting cranes as well/

Jeřáb popelavý *Grus grus* na hnízdě
/Common Crane in their nest/

Nakonec se podařilo odchovat 7 plameňáků růžových *Phoenicopterus ruber roseus*
/Eventually we reared 7 Greater Flamingos/

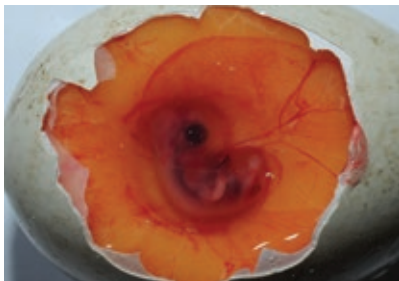
Sovice sněžní *Nyctea scandiaca* s mláďaty
/Snowy Owl with her young/

Ošetřovatelka ptáků s mladou sovici sněžní
/A bird zookeeper with a young Snowy Owl/

Pár čáji obojkových *Chauna torquata* se snůškou a mláďetem
/A pair of Southern Screamer with a clutch of eggs and a chick/

Vejce čáji s odumřelým zárodkem
/An egg of Southern Screamer with a dead embryo/

Arassari zlatolíč *Selenidera culik*
/Guianan Toucanet/

Myšák hnědokřídý *Colius striatus*
/Speckled Mousebird/

Křepel horský *Oreortyx pictus*
/Mountain Quail/

Turako fialový *Musophaga violacea*
/Violet Turaco/

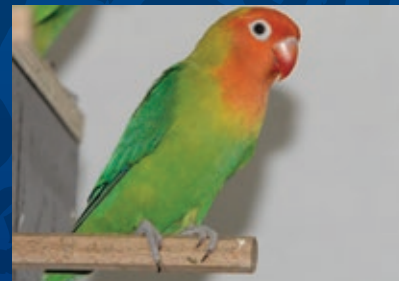
Mláďata ččetky zimní středoevropské *Carduelis flammea cabaret*
/Young Lesser Redpolls/

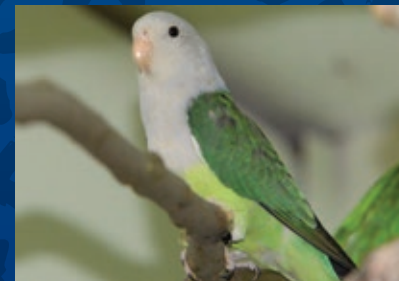
Zastřížení peří na křídle u jeřába
/Clipping the wing feathers of a crane/

Papoušek nádherný *Polytelis swainsonii*
/Superb Parrot/

Agapornis růžohlavý *Agapornis lilianae*
/Lillian's Lovebird/

Agapornis šedohlavý *Agapornis canus*
/Grey-headed Lovebird/

Papoušek černotemenný *Pionites melanocephalus*
/Black-headed Parrot/

Ara vojenský mexický *Ara militaris mexicana*
/Mexican Military Macaw/

Ara ararauna *Ara ararauna*
/Blue-and-yellow Macaw/

Kakadu bílý *Cacatua alba*
/White Cockatoo/

oplozená, s odumřelými zárodky na různém stupni vývoje.

Čája obojková se v zoologických zahradách nemnoží příliš často a tím více si vážíme toho, že v olomoucké zoo se množí vcelku pravidelně. V roce 2013 byl odchován sameček. Nepříbuznou mladou samičku jsme získali ze zahraničního soukromého chovu.

V chovu hadilovů písarů jsme se dohodli na spolupráci se Zoo Zlín-Lešná. Na podzim jsme do Lešné odvezli dospělého samečka, který k nám byl před několika lety importován z Afriky, a přes zimu by se v této zoo měl aklimatizovat a seznámit se samičkou tak, aby se hned na jaře mohl zapojit do chovu. Do naší zoo jsme naopak přivezli párek mláďat odchovaných v Lešné, z nichž jedno podle doporučení koordinátora chovu

vyměníme před dosažením dospělosti za nepřibuzného jedince.

V rámci výměny se zoologickou zahradou ve Dvoře Králové jsme jako nový druh získali velmi zajímavé ptáky – myšáky hnědokřídle a také samici jeřába královského, čímž jsme vytvořili druhý pár, dále pozoruhodné holuby nikobarské – nejbližší příbuzné vyhubeného blbouna nejapného. Dalšími novými druhy v kolekci ptáků olomoucké zoo jsou křepelí horští a párek velmi atraktivních strak modrých, v rámci spolupráce s ostravskou zoologickou zahradou se podařilo sestavit pár s určitou perspektivou chovu také u krásek rudozobých. Pokud bychom tedy měli celkově hodnotit rok s nešťastnou třináctkou na konci, byl na úseku chovu ptáků zpočátku sice nešťastný, ale přesto nakonec úspěšný.

Zpracoval: Lubomír Veselý

Pracovnice oddělení ptáků a marketingu předvádí ochozené papoušky
/Domesticated parrots with workers from the department of birds and marketing/

Projekt repatriace sýčků obecných a sov pálených

V roce 2013 jsme částečně z příspěvku z MŽP a částečně z vlastních zdrojů vybudovali nová mobilní chovatelská zařízení pro chov sýčků obecných a sov pálených. Místo zde našly dva páry sýčků obecných, kteří byli doposud umístěni v zázemí zoologické zahrady, a dva páry sov pálených, které byly dovezeny ze Zoo Liberec. Od vybudování nového chovatelského zařízení si slibujeme odchov většího množství mláďat, a tím i větší posílení populace těchto ohrožených druhů v naší přírodě. Ve voliérách jsou umístěny stejné budky, které se umísťují v přírodě, a tím jsou mláďata již nepřímo připravena na to, kde je vhodné zahájit. Voliéry jsou umístěny ve spodní části zoologické zahrady poblíž lanového centra „Lanáček“. Součástí expozice je i nový naučný panel o sovách.

Chovem sov pálených a jejich předáváním k repatriaci se zabýváme již od roku 2005. Chov sýčků obecných započal nedávno – v roce 2010. Všechna mláďata, která se v Zoo Olomouc odchovávají, jsou předávána k repatriaci, na které spolupracujeme jednak s občanským sdružením pro ochranu přírody a krajiny „TYTO“ a také

se záchranou stanicí v Bartošovicích, kdy každá z těchto organizací jej provádí jiným způsobem. U sov pálených existují dva způsoby pro jejich návrat do přírody, z nichž každý má svá specifika a odborní pracovníci se snaží pro jednotlivá zvířata vybrat ten nevhodnější.

První možností je podkládání mláďat narozených v zoologické zahradě do hnízd volně žijících sov pálených. Pro sovy jsou v zemědělských objektech připraveny vhodné budky, které jsou zároveň chráněny před predátory. Tyto budky jsou pravidelně monitorovány, a pokud jsou mláďata narozená v lidské péči stejně velká jako mláďata v monitorovaných budkách, a pokud se již rodiče nestarají o větší počet mláďat, pracovníci tam mláďata podloží. Výhodou tohoto systému je, že mláďata je dokrmeno již v přirozeném prostředí a zároveň je pěstounskými rodiči poučeno o tom, jak v přírodě přežít, jak si obstarat potravu a kde si najít vhodné místo pro budoucí reprodukci. Bohužel jen velmi malé procento sov pálených narozených v lidské péči se vrátí zpět do přírody tímto způsobem. Důvodem je především rozdílný věk mláďat narozených v zoologické zahradě, od mláďat narozených v přírodě.

Bohatou praxí s repatriací sov pálených i sýčků obecných zcela odlišným způsobem

Mláďata sýčka obecného *Athene noctua* připravovaná na repatriaci
/Young Little Owls ready for their repatriation/

Nový naučný panel o sovách
/A new information board on owls/

má záchraná stanice v Bartošovicích. Všechna mláďata narozená v zoologických zahradách a v záchrané stanici jsou po odchovu rodiči přemístěna do rozlétávací voliery, kde jsou postupně připravována k tomu, že si budou muset potravu ulovit. V dobu, kdy je jisté, že sovy již lov zvládnou, jsou umísťovány do předem vybraných lokalit, kde jsou rozmístěny i vhodné budky, zabezpečené proti predátorům. Po nějakou dobu jsou v těchto lokalitách sovy ještě přikrmovány a monitorovány.

Na podporu tohoto projektu proběhla ve spolupráci se sokolníkem Milanem Hulíkem

Součástí přednášky „Naše sovy“ byla i ukázka zvířat
/A presentation of animals was a part of the lecture titled 'Our Owls' /

dne 12. 12. v seminární místnosti zoologické zahrady beseda o sovách, které žijí na území ČR. Překvapením pro účastníky byla přítomnost sokolnický vedených sov – výra velkého a kalouse ušatého. Na závěr besedy se účastníci mohli s těmito impozantními dravci vyfotit či si je jen vzít na ruku.

Zpracovala: Ing. Jitka Vokurková

Nové chovné zařízení pro sýčky a sovy pálené
/A new rearing facility for Little Owls and Barn Owls/

■ TERÁRIA

Loňský rok byl z hlediska odchovů našich studenokrevných živočichů poměrně úspěšný. V červenci se skupina trnorepů skalních *Uromastyx acanthinura* rozrostla o jedno mláďe. Naše radost byla o to větší, že se jedná o historicky první odchov tohoto druhu v naší zoologické zahradě. Malý trnorep se vylíhl z vejce a byl přemístěn do nového domova v zázemí terárií pod pavilonem šelem. Jelikož pohlaví u těchto plazů se i zkušenému chovateli určuje docela těžce, to, zda je mláďe samec, či samice, nevíme. Můžeme však říct, že má výborný apetit. V letních měsících jeho jídelníček tvoří na drobně nakrájené čerstvé bylinky, jetel a smetánka lékařská. V zimním období je tato krmná dávka nahrazena salátem, polníčkem a rukolou. Mladí trnorepi rádi pojíždají také hmyz, proto i ten náš dostává na přilepšenou malé cvrčky, červy „buffala“ nebo svlčené moučné červy. Svlčené proto, neboť pak neobsahují chitin, který je ve větším množství špatně stravitelný. Potrava je samozřejmě posypána vitamínovými přípravky, které střídáme (Plastin, Vitamix a Spirulina). Rod *Uromastyx* je typický svou milou a klidnou povahou, hlavně při kontaktu s chovateli. Jednotliví jedinci ve skupině si ovšem čas od času nemusí rozumět a dochází k šarvátkám, které bývají především v březích

samic. Trnorepi mají také zvýšené nároky na prostředí, ve kterém jsou chováni (suché, teplé a dostatečně velké terárium s místy, kde se mohou lokálně vyhřát, a částí, kde je dostatek nor a úkrytů). I proto nás úspěšný odchov mláďete velice potěšil.

Po déle než roce se nám podařilo znovu rozmnožit vzácný druh madagaskarského hroznýše Dumerilova *Acrantophis dumerili* v počtu pěti mláďat. Ta se narodila opět naší staré samici, o které jsme si mysleli, že je už mimo reprodukční věk. V teráriu ji měly nahradit mladé samice, narozené v roce 2004, které zatím zůstávají v zázemí. Tento druh hroznýše (podobně jako jeho blízký příbuzný – hroznýš královský *Boa constrictor*) je velice klidným chovancem, a tak i přesto, že jsme museli přistoupit k umělému rozkrmování mláďat myšimi holaty, se nám jeho odchovy daří. Malí hroznýšci si během krátké doby zvyknou na příjem živých myšat a začnou lovit sami. Pohlavně dospívají okolo pátého roku života (u samců to může být i dříve). Jelikož obojí pohlaví má u kloaky drápky, což jsou rudimenty pánevních končetin, a jinak se od sebe neliší, je určování pohlaví nejnvhodnější pomocí sondy. Tato metoda našťastí není nutná u všech druhů čeledi hroznýšovitých, a tak například u dalšího z loni úspěšně odchovaných hadů – hroznýška pestrého *Eryx colubrinus loveridgei*, můžeme snáze

Dospělý jedinec trnorepa skalního *Uromastyx acanthinura*
/A mature individual of North-african Mastigure/

Snůška vajec trnorepů
/A clutch of eggs of North-african Mastigure/

První odchované mládě trnorepa skalního
/The first young North-african Mastigure reared in our facility/

Mládě hroznýše Dumerilova jsou pestrěji zbarvena než rodiče
/Young Dumeril's Ground Boas are more colourful than their parents/

Mládě hroznýška pestrého se samičí
/A young Kenya Sand Boa with the mother/

Dvojazyčník haitský je v přírodě velmi vzácný
/Haitian Giant Galliwasp is very rare in the wild/

Mládě hroznýše Dumerilova *Acrantophis dumerili* v chovné bedně
/Young Dumeril's Ground Boas in a rearing box/

Mládě hroznýška pestrého *Gongylaphis colubrinus loveridgei*
/A young Kenya Sand Boa/

Dvojazyčník haitský *Celestus warreni*
/Haitian Giant Galliwasp/

Krokodýl čelnatý západoafrický *Osteolaemus tetraspis tetraspis*
/West African Dwarf Crocodile/

Agama bradatá *Pogona barbata*
/Bearded Dragon/

Úzovka obojková *Natrix natrix* se běžně vyskytuje v areálu zoo
/Grass Snake is very common in the whole area of the zoo/

Čolek horský *Ichthyosaura alpestris* také žije v zoo
/Alpine Newt also lives in the zoo/

rozeznat, kolik je v chovu samic a kolik samců. U našich devíti mláďat z loňského roku si však ještě úplně jisti nejsme, ale za pár měsíců bude pohlaví díky délce ocásku už dobře rozpoznatelné; samice jej mají výrazně kratší než samci.

Africké hroznýšky pestré odchovává naše zahrada už několikrát rok za sebou. Úspěšné odchovy jsou známkou toho, že chovanci jsou s terárii, ve kterých je máme umístěné,

spokojeni. Plazy chováme v nádržích s vyšším sloupcem jemného písku, do kterého se rádi zahrabávají. Zde také číhají na svou kořist, kterou bývají odrostlá myši holata. Při pohledu na tyto pestře zbarvené hady si můžeme povšimnout zkrácené přední části tlamy, kterou používají právě k rytí v písku a tvoření nor. Ke snazšímu pohybu jim pomáhá také válcovité tělo.

V září se naše skupina studenokrevných živočichů rozrostla o nový druh. Z brněnské zoologické zahrady k nám přijeli dvojazyčníci haitští *Celestus warreni*. Tento ještěr je řazený mezi slepýšovitě *Anguidae*, do podčeledi dvojazyčníci *Diploglossinae*. Můžeme říct, že jde o jednu z největších rarit chovaných v naší zoo. Díky zhoršujícím se podmínkám v jeho domovině na ostrově Hispaniola, jako jsou úbytky přirozených vlhkých lesů a lov ještěřů zde vysazenými mangustami a domácími kočkami i psy se snížila v posledních dvaceti letech populace dvojazyčníků o téměř 80 %. V současné době je situace ve volné přírodě natolik alarmující, že se s nimi můžeme potkat už jen na velmi malém území s rozlohou pouhých 10 km²! Proto byl tento živočich zařazen do Červené knihy, kde je od roku 2004 veden jako kriticky ohrožený druh. V zajetí se tento plaz dříve choval jen velmi zřídka. A tak věříme, že i naše zahrada brzy přispěje ke zvýšení populace a záchraně těchto krásných ještěřů.

Jediným druhem krokodýlů, který chováme, je poměrně malý krokodýl čelnatý *Osteolaemus tetraspis*; bohužel u původní chovné samice se zjistilo, že je křížencem dvou poddruhů. Odešla proto do soukromého chovu a samce, náležejícího k poddruhu *Osteolaemus tetraspis tetraspis*, se na konci roku podařilo dopárovat novou perspektivní samicí.

V chovech zvířat často dochází také k úbyt-
kům, v loňském roce jsme bohužel ukončili
chov agam bradatých *Pogona vitticeps*. V brz-
ké době se ovšem mohou návštěvníci těšit
na nové atraktivní druhy plazů, které agamy
– věříme, že úspěšně – nahradí.

Zpracovala: Eva Šlosarčíková

Chov pralesniček v roce 2013

Po strastech z let minulých se chov těchto
žabek začal ubírat nadějným směrem. Byla
vybudována nová a větší terária, měli jsme
tři skupiny perspektivních chovanců a opět
po delší odmlce také snůšky. Jednalo se
o snůšky pralesničky pruhované *Phyllobates
vittatus*, ale ani tentokrát jsme nedosáhli
kýženého výsledku. Vajíčka se často rozpa-
dala, špatně vyvíjela, a když už to vypadalo
nadějně, uhynul i zárodek, který se už hýbal.
Tyto dlouhodobé nezdary v nás vyvolávají
pocit, že chov tohoto druhu je v naší zoo pro-
mořen nějakou nemocí či parazity. Plánovaná
spolupráce s fakultou biologie UP v Olomouci
na vyšetření těchto žabiček nám z neznámé-
ho důvodu utichla. Mělo dojít k opakovaným
stěrům z kůže živých a vyšetření uhynulých
jedinců, které jsme zmrazené nějakou dobu
konzervovali. Tato vyšetření by nám mohla
mnohé objasnit, ale nepatří ke standardním
úkonům, které by bylo možné provést ve
státním veterinárním ústavu.

Nadějí pro nás byla také první snůška
pralesniček mnohobarvých *Dendrobates
tinctorius*. Je pochopitelné, že se jednalo
o snůšku neoplozenou, neboť samice těch-
to větších žab dospívají výrazně dříve než
samci. Bohužel jsme se od půli roku zatím
žádné další snůšky nedočkali.

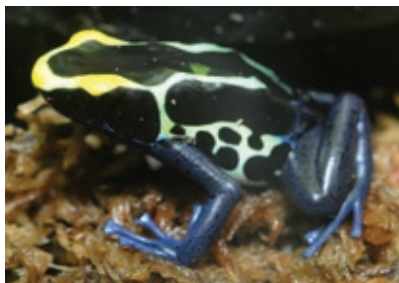
V polovině roku byla terária z bezpeč-
nostních důvodů (roční syn v blízkosti

Pralesnička pruhovaná *Phyllobates vittatus*
/Golftodulcean Poison Frog/

Pralesnička strašná *Phyllobates terribilis*
/Golden Poison Frog/

Pralesnička mnohobarvá *Dendrobates tinctorius*
/Dyeing Dart Frog/

skleněných nádrží) přemístěna z obytné čás-
ti našeho domu do sklepa. Tato skutečnost
se posléze ukázala být nešťastnou. Jednak
jsme ztratili bližší kontakt a kontrolu nad
zvířaty, a jednak každý přesun tyto žabky
špatně snáší. Výsledkem byly úhyny, které
ještě podpořila naše nepřítomnost z důvodu
dovolené. V krátké době jsme takto přišli
o většinu pralesniček pruhovaných. Také
mezi pralesničkami mnohobarvými si tyto

změny vybraly svou daň; uhynul jeden
zdravý samec, který byl až dosud v dobré
kondici, i jeden vyhublý samec – dlouhodo-
bý „outsider“.

V případě pralesniček strašných *Phyllo-
bates terribilis* šlo o souhrn více faktorů.
U dospívajících žabek se začala projevovat
jejich teritorialita, ale vzhledem k nedo-
statku nádrží nebylo možné žabky včas
rozdělit do více skupin, takže vzhledem
k výše zmíněným skutečnostem začaly hy-
nout nečekanou rychlostí. Zbývající kusy již
poté dorazil krátkodobý nedostatek krmení
nebo roztočů, se kterými stále bojujeme.

Ve snaze zastavit nepříznivý vývoj v cho-
vu pralesniček byla na podzim celá terária
převezena zpět do zoo. I tento přesun zna-
menal úhyn ještě dalších čtyř kusů. V sou-
časné době chováme dvě samice a jednoho
samce pralesniček mnohobarvých a tato
zvířata jsou v dobré kondici. Dále chováme
pár pralesniček pruhovaných, které ovšem
trpí jakoukoli drobnou změnou v režimu
teploty, vlhkosti nebo délky dne. Bohu-
žel chovná zařízení, ani prostory k chovu
nejsou stále v potřebné kvalitě.

Na závěr je nutno si přiznat, že nás
dlouholetý chov a opakující se problémy
naučily, že chov těchto jemných zvířá-
tek vyžaduje každodenní kvalitní péči
a patřičně vybavená terária. Za současných
podmínek, kdy je chov pouze neustálou
sérií kompromisů, nemůžeme čekat žádné
zázraky. Do budoucna bychom rádi prales-
ničkám popřáli kvalitní chovná i expoziční
zařízení, která si právem zaslouží, a v nepo-
slední řadě také chovatele, jenž bude pro
tato krásná stvoření zapálen.

Zpracovali: Gabriela Nádvořníková,
Robert Nádvořník, DiS.

AKVÁRIA

Bezesporu největší změnou v jinak stále
expozici akvárií a pavilonu šelem v roce 2013
bylo jednoznačně přebudování již osvědče-
ného korálového útesu na akvárium světším
počtem menších, ale o to zajímavějších druhů
ryb. Hlavními důvody pro tuto změnu bylo
vybudování podobného korálového akvária
ve vstupní hale do zoo a stále se zvyšujícího vý-
skytu sasankovce *Palythoa* sp., který v případě
ohrožení začne vypouštět ochranný sliz, jenž
obsahuje palytoxin, který může být jedovatý
pro ostatní živočichy v nádrži a v neposlední
řadě i pro ošetřovatele. Na tuto přestavbu
jsme použili stávající, již zaběhlou a pro tento
účel dostačující filtraci z předešlého systému.
Samotná přestavba akvária probíhala tak, že
do předem vyčištěné a prázdné nádrže jsme
pomalu dopouštěli demineralizovanou vodu
a se zvyšující se hladinou postupně skládali
a lepili pomocí speciální sádry Reef Bond
skelety mrtvých korálů a kameny na sebe tak,
abychom docílili požadovaného interiéru
nádrže. Po dokončení posledních úprav jsme
vodu ještě jednou vyměnili, abychom díky ne-
nasycené vodě vyluhovali z kamenů škodlivé
látky. Tímto postupem jsme dosáhli toho, že
po zprovoznění nádrže se omezil následný
růst nežádoucích sinic a řas. Při konečném na-
puštění mořskou vodou a propojením s filtrací
nám již zbývalo jen zabydlet nové obyvatele
akvária z řad korálů a ryb.

Z řad korálnatců jsme zvolili spíše měkké dru-
hy korálů, jelikož v našich stávajících expozičních
jsou zastoupeni v menším počtu. Za zmínku
stojí, že všechny pochází z našeho zázemí, kde
je bez větších problémů množíme. Jednotlivé
druhy jsme do nádrže umístili podle jejich ná-
roků na světlo a proudění vody tak, aby měli co
možná nejlepší pozici a zároveň tak, aby nebyla
zaplněna jen některá místa v nádrži.

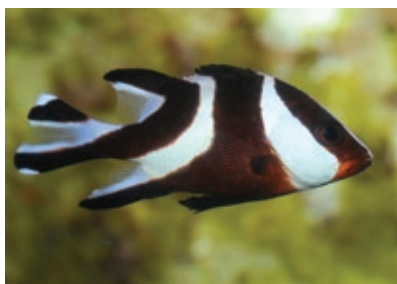
Bodlok proužkovaný *Acanthurus lineatus*
/Blue Banded Surgefish/

Pomčik ohnivý *Centropyge loricula*
/Flame Angelfish/

Kanic tečkovaný *Chromileptes altivelis*
/Baramundi Cod/

Chňapal císařský *Lutjanus sebae*
/Emperor Red Snapper/

Havýš rohatý *Lactoria cornuta*
/Horned Boxfish/

Havýš pruhovaný *Ostracion solarensis*
/Reticulate Boxfish/

Ježik hnědý *Diodon holocanthus*
/Long-spine Porcupinefish/

Kavalír podélnopruhý *Pareques acuminatus*
/Cluck/

Hlaváč okinawský *Gobiodon okinawae*
/Okinawa Goby/

Štětčíkovec obecný *Oxyrrhites typus*
/Long Nose Hawkfish/

Ostnatec červený *Bodianus diana*
/Indian Diana's Hogfish/

janssi, hranobřích Bennettův *Canthigaster bennetti*.

V roce 2014 bychom chtěli vylepšit filtrační v akváriu ostrorepů amerických o fluidní filtr na biopelety, který by nám napomohl ke zlepšení kvality vody v tomto systému. A dále zkvalitnit osvětlení některých nádrží LED světlem, jež by pomohlo lepšímu růstu korálů, a v neposlední řadě by do budoucna snížilo náklady na elektrickou energii.

První rok provozu akvária v novém vstupu do zoo byl velice úspěšný. Akvárium funguje a je návštěvníky obdivováno. Všem živočichům se zde daří a nevyskytly se ani žádné větší technické problémy.

Kolonie korálnatců zvětšily několikanásobně objem a začaly se vzájemně dotýkat a přerůstat, takže některé jejich části jsme museli začít odebírat do jiných expozic nebo je nabídnout k výměně či prodeji. To je také důkazem toho, že použité LED osvětlení je pro mořskou akvaristiku vhodné. Většina korálů pod tímto osvětlením výrazně změnila barvu v sytější odstín. Instalovaný filtrační systém funguje spolehlivě a daří se nám udržovat stabilní kvalitu vody. Přestože je v akváriu velké množství ryb, nemáme problémy ani s dusičnany a fosfáty. Dokonce jsme odpojili ze systému i filtr s biopelletami.

V zázemí akvária jsme zprovozili nádrž 150 × 60 × 50 cm jako karanténu pro ryby a pro odchov korálů. Je napojena na stávající filtrační systém a osvětlena 6 zářivkami T5 v různých spektrech. Z ryb tu nyní chováme několik bodloků, které jsme zakoupili jako mláďata. Jinak je akvárium zaplněno fragmenty korálů z expoziční nádrže určenými k případnému obchodu.

Zpracovali: Tomáš Podhorka, Josef Drtil

Do již zaběhlého akvária jsme začali postupně vysazovat i ryby, které jsme vyměnili za námi odchované tvrdé a měkké korály. Nyní toto akvárium obývá 16 zajímavých druhů ryb. Nejpočetnější zastoupení má krásná barevná ryba hlaváčovec pastelový *Nemateleotris magnifica* v počtu 11 kusů. Z dalších zajímavých druhů ryb je to například havýš rohatý *Lactoria cornuta*, jehla *Janssovia Doryrhampus*

Klípka poloměsíčitá *Chaetodon lunula*
/Halfmoon Butterfly Fish/

Sasankovec *Zoanthus* sp.
/Button Polyp/

Záložní akvárium ve vstupu
/A reserve aquarium at the entrance/

Odchov větevníka útlého *Acropora tenuis*

V roce 2008 nám bylo ze Zoo Arnhem výměnou poskytnuto 5 jedinců *Acropora tenuis* s tím, že jsme byli zároveň požádáni, abychom se zapojili do jejich záchovného programu. Acropory pocházely z odchovu z roku 2007 v Rotterdamu. V té době bylo do tohoto programu zapojeno 22 zoo a akvárií z celé Evropy. *Acropora tenuis*

Sasanka čtyřbarevná *Entacmaea quadricolor*
/Bubble Tip Anemone/

Úpravy v akváriu pro žraloky
/Adjustments in the aquarium for sharks/

Pohled do expozičního akvária ve vstupu
/A view at the exposition aquarium at the entrance/

patří mezi náročnější korály, jejichž chov a množení není jednoduché.

Korály jsme umístili do expozičních nádrží, kde jsme je sice udrželi živé, ale moc nepřirůstaly a případné pokusy o fragmentaci se nedařily.

V roce 2012 jsme se rozhodli více se věnovat odchovu tvrdých korálů. Pro tento účel jsme vyčlenili jednu velkou stávající karanténní nádrž o rozměrech

Větevník útlý *Acropora tenuis*
/Stony Coral/

Celou řadu korálů se nám daří odchovávat
/We are successful in reproducing a whole number of corals/

140 × 200 × 70 cm. V hloubce 15 a 25 cm pod hladinou jsme umístili plastové mřížové rošty pro uchycení množných korálů pomocí plastových podložek Coral Cradle. Další výhodou roštů je možnost proudění vody všemi směry a také to, že pod nimi můžeme chovat ryby, které se tu cítí bezpečně a zároveň mřížku čistí. Proudění zajišťují tři silná streamová čerpadla o celkovém průtoku 20 000 litrů za hodinu. K osvětlení jsme využili starší osvětlovací těleso se zakoupenými dvěma HQI výbojkami Aqua Connect 15 000 K+ o výkonu 250 W. Světlo je zavěšeno výše, tak, aby osvětlilo celou plochu akvária 140 × 200 cm. Nádrž jsme propojili s filtračním systémem karantény pro korály a vytvořili systém o celkovém objemu asi 3 000 litrů. Filtraci jsme mírně upravili a přidali vápenný reaktor.

Snažíme se udržovat zde co nejstabilnější hodnoty kvality mořské vody, což se jeví jako nejdůležitější faktor při odchovu tvrdých korálů. Při intenzivním růstu korálů je zvláště důležitý pravidelný přísun stopových prvků a hlavně udržení hodnot obsahu vápníku a hořčíku, které jsou rychle spotřebovávány.

Vlastní nepohlavní množení korálů spočívá ve fragmentaci stávajících kolonií a následném nalepení fragmentů na plastové podložky pomocí speciálních lepidel. Samozřejmostí je co největší opatrnost, hygiena a snaha o co nejmenší poškození. *Acropora tenuis* je velmi křehká a citlivá; po poškození během několika dnů uhne celý fragment, a někdy dokonce i mateřská kolonie. Fragmenty na podložkách se umístí na připravené mřížky v odchovné korálů a za příznivých podmínek začnou po několika dnech viditelně přirůstat. Zvláště zpočátku je také důležité věnovat pozornost tomu, aby se noví jedinci vzájemně nedotýkali, a v případě růstu řas a sinic v nádrži jejich okolí od nich pravidelně čistit.

V tomto roce se nám podařilo odchovat 8 ks *Acropora tenuis*, z nichž 5 ks jsme již umístili v jiných chovatelských zařízeních. V naší odchovné nádrži obdobným způsobem rozmnožujeme dalších asi 30 druhů tvrdých korálů.

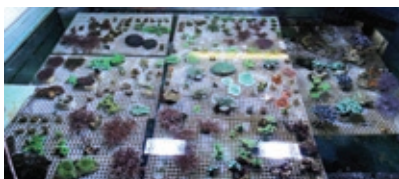
Parametry vody

Teplota	24–25	°C
Hustota	1,024–1,025	g/cm ³
pH	7,7–7,8	–
kH (uhlíčitánová tvrdost)	8,0–10,0	°dKH
NO ₃	0,2–0,5	mg/l
P	0,3–0,7	mg/l
Ca	410–440	mg/l
Mg	1 250–1 350	mg/l

Odchované a odeslané korály v roce 2013

Druh	[ks]	Druh	[ks]
<i>Acropora green</i>	1	<i>Montipora digitata</i>	1
<i>Acropora sp.</i>	2	<i>Pachyseris rugosa</i>	2
<i>Acropora tenuis</i>	5	<i>Pavona cactus</i>	5
<i>Capnella imbricata</i>	8	<i>Pavona decussata</i>	11
<i>Clavularia viridis</i>	2	<i>Pectinia paeonia</i>	1
<i>Coelogorgia sp.</i>	4	<i>Pinnigorgia sp.</i>	1
<i>Discosoma sp.</i>	1	<i>Plerogyra sinuosa</i>	1
<i>Echinopora lamellosa</i>	6	<i>Pocillopora sp.</i>	7
<i>Euphyllia glabrescens</i>	16	<i>Ricordea yuma</i>	1
<i>Galaxea fascicularis</i>	5	<i>Seriatopora caliendrum</i>	20
<i>Heteractis sp.</i>	17	<i>Seriatopora histrix</i>	10
<i>Heteractis sp. Red SL</i>	4	<i>Sinularia flexibilis</i>	1
<i>Hydnophora exesa</i>	11	<i>Sinularia green</i>	3
<i>Hydnophora rigida</i>	1	<i>Sinularia mollis</i>	1
<i>Lobophytum sp.</i>	2	<i>Sinularia sp.</i>	6
<i>Menella</i>	1	<i>Stylophora pistillata</i>	10
<i>Merulina ampliata</i>	1	<i>Turbinaria</i>	1
<i>Montipora capricornis</i>	5		
<i>Montipora confusa</i>	5	Celkem	179

Zpracoval: Josef Drtil

Celkový pohled na odchovnu korálů
/A global view at the husbandry of corals/

Expedice mořských biologů na Bali, Indonésie 7.–30. 9.

Společně s biologы z Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci jsem se zúčastnil hydrobiologické expedice do Indonésie na ostrov Bali. Bali je jeden z hlavních ostrovů takzvaného „Zlatého korálového trojúhelníku“ (Bali – jih Filipín – Papua), který je uváděn jako oblast se světově nejbohatším podmořským životem. Severní pobřeží omývá Balijské moře (okrajové moře Tichého oceánu), jižní pobřeží Indický oceán. Mezi Bali a Lombokem probíhá tzv. Wallaceova linie – biodiverzitní dělička čára mezi Asií a Austrálií.

Byli jsme ubytováni střídavě v apartmánech Deep Blue Studio v Tulambenu a v Selangu. Odtud jsme podnikali potápěčské exkurze po celém severním a východním pobřeží Bali od ostrůvku Menjangan (Jelení ostrov) na severozápadě u Jávy až po Nusa Penidu na jihu. Během ponorů jsme poznávali různé biotopy a zaznamenávali stav korálových útesů. V průběhu pobytu jsem absolvoval celkem 28 ponorů. Mezi nejzajímavější patřilo například potápění k vraku americké lodi Liberty z 2. světové války, korálové zahrady a stěna Drop-off v Tulambenu, setkání s mantami u ostrova Nusa Penida na tzv. Manta pointu (čisticí stanice) nebo třeba driftové ponory u ostrůvku Gili Selang, kde se slévají vody Tichého a Indického oceánu.

V destinaci Selang jsme zprovozili dvě zdejší akvária. V jednom jsme zařídili mořský útes s místními korály a rybami. Druhé slouží jako přechodný příbytek pro zachraňované mořské želvy. Akvária jsou součástí záchrané stanice místních živočichů a nové zoologické zahrady, vznikající ve spolupráci s nadací Mimpy Bali Foundation

Nově zprovozněné akvárium na Selangu
/The new aquarium on Selang/

Pestré společenství korálových ryb
/Colourful shoals of coral fish/

Setkání s rejnokem mantou
/The encounter with Giant Oceanic Manta Ray/

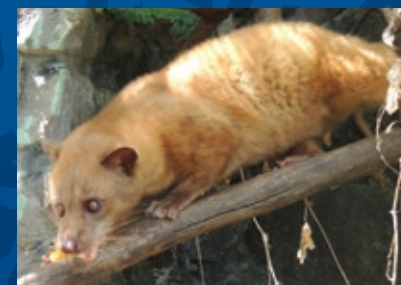
Jedinečný biotop korálového útesu
/A unique biotope of coral reef/

(www.mimpiindonesia.org). Chystá se zde také výstavba nového areálu záchrané zoo „MBF“ v Bangle pod horami Seraya a Lempuyan.

Kromě spousty zdejších kulturních památek jsme navštívili i Bali Bird Park, kde je možno si prohlédnout plazy a ptáky nejen z Bali, ale i z celé Indonésie, jižní Afriky, Jižní Ameriky a Austrálie.

Seznámili jsme se i s provozem exportní stanice firmy Dinar. Zabývají se zde množstvím zév a korálů a také aklimatizací v moři odchycených ryb. Odtud jsou transportováni mořští živočichové do celého světa a odtud pochází i část mořských živočichů chovaných v našich akváriích.

Zpracoval: Josef Drtil

Ovříječ skvrnitý balijský v zoo na Selangu
/Asian Palm Civet in Selang Zoo/

Ryby připravené k transportu u firmy Dinar
/The fish prepared for transport for Dinar Company/

■ DALŠÍ AKTIVITY CHOVATELSKÉHO ÚSEKU

Výzkum

Výzkum vnitrostátní

- Spolupráce při řešení problémů s vnitřními parazity u exotických zvířat (Jana Petrášová; VFU Brno)
- Sledování hladin pohlavních hormonů z trusu u rozdílných věkových kategorií druhu *Nomascus leucogenys*, *Nomascus siki* a *Nomascus gabriellae*, spojených se změnou barvy srsti (Jana Petrášová, Petra Bolechová; VFU Brno, Zoo Liberec)
- Monitoring vnitřních parazitů u drápkatých opic (Jana Petrášová; VFU Brno)
- Diagnostika a studium patogeneze některých virových infekcí lidoopů, případně jiných druhů primátů (Ústav infekčních chorob a mikrobiologie a Ústav patologické morfologie a parazitologie, VFU Brno)

Přebarvující se mládě gibona zlatolícho *Nomascus gabriellae*
/Young Yellow-cheeked Gibbon changing colour/

Výzkum zahraniční

- Genetická studie poddruhů rysa (Petra Bolechová; Zoo Liberec)
- Studium chování jednotlivců *Saimiri sciureus* ve skupině (Vanessa Wilson; The University of Edinburgh)
- Genetická studie poddruhů *Capra falconeri* (Nina Trontti; Helsinki Zoo)
- Genetická studie rysa karpatského *Lynx lynx carpathicus* (Branislav Tám; Zoo Bojnice)
- Observational studies on wolves (Simona Cafazzo; Wolf science centre)
- Conservation of Cranes of Eurasia (Tatiana Kashentseva; Moscow Zoo)

Koza šrouborohá *Capra falconeri*
/Markhor/

Spolupráce se studenty

Bakalářské práce:

- Obratlovci Madagaskaru v ČR (Tereza Dennerová; Masarykova univerzita)
- Reprodukce vybraných druhů ptáků v zoo (Kristýna Holzová; Mendelova Univerzita v Brně)
- Virová a bakteriální onemocnění velbloudů (Dominika Kejaková; ČZU)
- Sociální obohacení prostředí velkých kočkovitých šelem (Alžběta Kocourková; ČZU)

- Chov kočky divoké *Felis silvestris* v lidské péči v České republice (Andrea Belzová; ČZU)
- Zhodnocení chovů vlka v ČR (Zdenka Průšová; JČU)
- Zhodnocení chovu medvědovitých šelem v UCSZOO (Lucie Vršecká; JČU)
- Mořská akvaristika a blednutí korálů (Martina Merzová; JČU)
- Ohrožení tygra ussurijského *Panthera tigris altaica* a jeho chov v českých zoologických zahradách (Zuzana Lhotáková; ČZU)
- Vačice bělobřichá – biologie a její chov v zoo (Barbora Kramosilová; ČZU)

Diplomové práce:

- Endoparazit v chovech žiraf v zoologických zahradách v ČR (Jan Drnek; ČZU)
- Tokoplazma gondii – výskyt u koček v zoo v ČR (Eva Kudrnáčová; ITS ČZU)
- Genetická diverzita losa evropského v ČR (Jan Veselý; Mendelova univerzita v Brně)
- Poměr pohlaví narozených mláďat gibbonů v celé historii chovu vaší zoo a faktory, které ho ovlivňují (Martina Bubeníková; ČZU)
- Potravní preference v závislosti na hierarchii ve skupině lemuru kata (Eva Grebeníčková; ČZU)
- Vliv prostředí na odchov kozorožce kavkazského v Zoo Olomouc (Katarína Avuková; SPU v Nitre)
- Jak, čím a proč cvakají při chůzi někteří zástupci jelenovitých? (Lucie Pojerová, Markéta Rochová; JČU)

Seminární práce:

- Chování lemuru (Ivana Červená; Masarykova univerzita)
- Chov lvů berberských (Marie Havelková; Tauferova střední odborná škola veterinární v Kroměříži)

Středoškolská odborná činnost:

Chov zeber v ČR (Klára Michalová; Gymnázium J. V. Jirsíka v Českých Budějovicích)

Praxe studentů v Zoo Olomouc:

UP Olomouc; obor aplikovaná ekologie – 1 student, 10 dní

UP Olomouc; obor biologie – 1 student, 10 dní

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre – 2 studenti, 3 měsíce

Střední škola zemědělská v Přerově – 2 studentky, 1 týden

Tauferova střední odborná škola veterinární v Kroměříži – 5 studentů, 2 týdny

VOŠ Chrudim – 3 studentky, 1 týden
ČZU; obor speciální chovy – 10 studentů, 2 týdny

VOŠ Opava – 4 studentky, 3 týdny
SVOPAP – 1 studentka, 1 týden

Studenti na praxi pomáhají i s přípravou krmiva
/During their training, students help also with the preparation of food/

Exkurze z Veterinární a farmaceutické univerzity Brno
/A visiting group from the University of Veterinary and Pharmaceutical Sciences in Brno/

Sborník chovu poloopic v rámci UCSZOO
/An anthology of the husbandry of prosimians kept within the UCSZOO/

European Studbook for West Caucasian Tur

Evropská plemenná kniha pro kozorožce kavkazské
/The European Studbook of West Caucasian Tur/

Publikační činnost

V roce 2013 Zoologická zahrada Olomouc publikovala dvě plemenné knihy. Jedna se zabývá chovem poloopic v rámci UCSZOO. Obdržely ji všechny zoologické zahrady na zasedání odborných komisí v Jihlavě v dubnu 2013. Druhou publikací je evropská plemenná kniha pro kozorožce kavkazské v rámci EAZA. Tuto publikaci obdrželi všichni chovatelé těchto impozantních zvířat na výroční konferenci EAZA v Edinburhu na podzim 2013.

Soutěž o „Odchov roku“

22. května se v prostorách bývalého kapucínského kláštera ve Fulneku uskutečnilo vyhlášení výsledků a slavnostní udělení cen soutěže Bílý slon 2012. Máme velkou radost, že odchov mláďete mravenčníka velkého v Zoologické zahradě Olomouc se umístil na prvním místě v kategorii savců před damanem stromovým ze Zoo Ostrava a medvědy kamčatskými ze Zoo Brno. Do nominace v kategorii savců se dostala také naše mláďata vačíc bělobříchých.

Zpracovaly: RNDr. Libuše Veselá,
Ing. Jitka Vokurková

Za odchov mravenčníka jsme získali první místo
/We ranked first in the husbandry of anteater/

Dobrovolníci v Zoo Olomouc

Dne 19. října 2013 se historicky poprvé uskutečnilo setkání dobrovolníků v Zoo Olomouc. Setkání se zúčastnilo celkem 23 dobrovolníků za přítomnosti ředitele a zoologa. S nápadem přišla Ing. Jitka Vokurková, která viděla možnost v rámci zoo vytvořit tým lidí, kteří by měli zájem o netradiční činnosti. Od prvního setkání do konce roku proběhlo již šest setkání, při kterých dobrovolníci vypomáhali na přípravě akcí konaných v zoo.

Uskutečněné činnosti v rámci dobrovolnictví:

- 28. 10. dlabání dýní na akci Večer duchů.
- 2. 11. zajištění bezpečnosti a osvětlení dobrovolníků na odlehlých místech zoo při probíhající akci Večer duchů.
- 8. 11. oddarování zvířat dýněmi s obsahem laskomin a dobrot (ovoce, červi, křídaly, apod.).
- Prosinec 2013 – tvoření vánočních dárků a hraček pro zvířata v zoo.
- 26. 12. předávání vánočních dárků a hraček vybraným zvířatům.
- 25. 12. – 1. 1. pomoc dobrovolníků při vánočních večerních prohlídkách.

Nejvíce dobrovolníků se sešlo na akci Večer duchů, a to konkrétně 25 osob. Jejich úkolem bylo dohlížet na bezpečnost návštěvníků svícením na nedostatečně osvětlených místech, a také vykonávat dozor nad zvířaty, aby se při této akci nestalo nic neočekávaného. K 31. 12. 2013 máme zaregistrováno 35 dobrovolnic a dobrovolníků.

V roce 2014 budou i nadále dobrovolnické práce vítány a plánujeme velké množství aktivit, které pomohou zoologické

zahradě. Věříme, že zájem dobrovolníků podpořit olomouckou zoo bude i v následujících letech stoupat a stane se její tradicí. Děkujeme všem současným a potenciálním dobrovolníkům za podporu a čas, který věnují naší zoo a těšíme se na spolupráci v roce 2014!

Zpracovaly: Bc. Markéta Pírkrylová, DiS.,
Ing. Jitka Vokurková

Dobrovolníci vytvořili vánoční dárky a hračky pro zvířata
/Volunteers made Christmas presents and toys for animals/

Spolupráce s Domem dětí a mládeže Olomouc

Kroužek Zooklub, který navštěvuje asi 25 dětí, se i v průběhu roku 2013 scházel na pravidelných schůzkách v zoologické zahradě. V průběhu celého školního roku byla pro děti připravena celoroční hra nazvaná „Zoo Na Kopci“. Děti se staly pracovníky zoo a postupně si formou simulačních her, soutěží a praktických úkolů vyzkoušely, jaké je to být ošetřovatelem, zoologem, veterinářem, propagačním pracovníkem nebo ředitelem zoologické zahrady. Kromě této hry se na každé schůzce podrobně seznámily se způsobem života některého živočicha a dozvěděly se něco z problematiky chovu tohoto zvířete v zajetí. S novými poznatky se seznámily opět formou her a pracovních listů. Většina schůzek byla

oživena praktickým setkáním s některými chovanými zvířaty, s jejich ubikací a výběhy. Zooklub vede RNDr. Eva Havlická a Kateřina Havlická, za zoologickou zahradu spolupracuje Lucie Pospíšilová a RNDr. Libuše Veselá.

Kolegové z Domu dětí a mládeže Olomouc spolu s pracovníky Zoo Olomouc připravili a zorganizovali následující akce pro návštěvníky a jejich děti:

- 23. 3. Vítání jara aneb Komu zima nevadí
- 20. 4. Den Země – Putování varana Irangy
- 2. 6. Den dětí – Zvířátka do lavic
- 5. 10. Světový den zvířat – Stezka ze života medvědů
- 21. 12. Vánoční strom pro zvířata

Dne 30. 10. 2013 se uskutečnila exkurze do Zooparku Hodonín, kde se dětem věnovaly s velmi hezkým programem místní pracovnice propagačního oddělení.

Noc z 22. na 23. 11. strávily všechny děti společně v zoologické zahradě. Tato zdařilá akce se konala v zoo poprvé. Večerem děti provázela smyšlená pracovnice zoo Pepa Strašpytel. Děti se vydaly po stopách tajemného živočicha, kterým byl kalous ušatý, absolvovaly stezku odvahy plnou netopýrů, pomáhaly mu s přípravou na návštěvu polské delegace. Na dobrou noc jsme si povídali příběhy z naší zoologické zahrady.

Jako každým rokem, i v roce 2013 se poslední týden v srpnu uskutečnil velmi oblíbený příměstský tábor pod vedením Bc. Zuzany Trizmové, RNDr. Evy Havlické a Kateřiny Havlické.

*Zpracovaly: RNDr. Eva Havlická
a Kateřina Havlická, DDM Olomouc*

Z hasičských hadic děti vyráběly hračky pro zvířata
/When making toys for animals, children used hoses for fire-fighting/

Děti na příměstském táboře se mohou blíže seznámit s některými zvířaty
/Children in the community camp can get to know some of the animals better/

Rouzločení členů zooklubu před prázdninami
/The departing of the Zoo Club members for summer holidays/

Spolupráce s Domovem „Na Zámku“ Nezamyslice – Lamaterapie

Již pátým rokem pokračuje spolupráce Domova „Na Zámku“ Nezamyslice se Zoo Olomouc. V domově žijí lidé s mentálním postižením v kombinaci s jiným zdravotním postižením. Nemají to v životě lehké. Potřebují kolem sebe lidi s empatií, kteří jim pomáhají žít, a pro těžce mentálně postižené by život v běžné společnosti bez pomoci druhých vůbec nebyl možný. Škála aktivit, které lze těmto uživatelům nabídnout, je z důvodu zdravotního handicapu poměrně omezená. Proto vedení domova neustále hledalo další možnosti, jak život svých klientů obohatit. Jednou z nich se stala terapie se zvířaty. Součástí zámku je velká zahrada, která bývala od nepaměti využívána k relaxaci, aktivnímu odpočinku a k práci. Díky dlouholeté spolupráci se Zoo Olomouc se podařilo vdechnout do těchto prostor život. V začátcích bylo do Domova deponováno stádečko malých hospodářských zvířat – ovce, kozy a postupem času k nim přibýly dvě lamy alpaky. Zprvu klienti jen pozorovali život těchto zvířat ve výbězích a občas jim podali z ruky kousek starého pečiva. Ke zvířatům chodili rádi, a proto byl vytvořen tým lidí, kteří se začali více věnovat aktivitám klientů se zvířaty – tzv. zooterapii, kterou je možné chápat jako pozitivní, až léčebné působení zvířete na člověka. Jelikož péče o zvířata je neméně důležitá, začala souběžně fungovat i farmingterapie.

V současné době probíhá lamaterapie 2x denně, k dispozici máme tři lamy. Naši uživatelé s těžkým mentálním postižením (imobilní, ležící) pozorují lamy z bezprostřední blízkosti, a pokud jsou schopni, podávají z ruky chleba, větvičku, lístek.

V případě, že deformace rukou toto není možná, pak nastoupí terapeut, který položí na deku v kočáru krmení, a lama si jej sama vezme téměř z očí do očí. Takové klienty máme dva, tyto aktivity se zvířaty se jim moc líbí a užívají si je s úsměvem na tváři. Vozíčkáři si lamy hladí, krmí z ruky, drží lamy na vodítku, pasou je a pozorují i ostatní zvířata ve výbězích. K dalším aktivitám patří např. tyto:

- vodění lam na vodítku buď s pomocí, nebo samostatně, s respektováním tempa pasení lam;
- chůze po vytyčené trase s jednoduchými překážkami (týká se uživatelů s nižším stupněm postižení);
- trekování se zvířaty do blízkého okolí (Lokální biocentrum Mokroš u obce Mořice je ideální cíl k procházce se zvířaty), za nepříznivého počasí (hodně bláta v zahradě) po zpevněných komunikacích v obci směrem ke kostelu;
- vyčesávání srsti s pomocí nebo samostatně;
- příprava zvířat na lekci lamaterapie (nasazování vodítka s ohlávku a vyvedení zvířete z výběhu – týká se těch nejšikovnějších);
- zavedení zvířat do výběhu a sundání ohlávky s pomocí i samostatně po ukončení lekce;

Procházký s lamami jsou mezi klienty velmi oblíbené
/Strolls with lamas are very popular among clients/

- pomoc při krmení zvířat, úklid výběhů, zametání, odvážení hnoje, shrabování trávy, sušení sena – pomáhají všichni dle svých schopností.

O lamaterapii je velký zájem, účastní se jí téměř 50 uživatelů z celkového počtu 115 obyvatel. Vliv na lidi s multihandicapem je opravdu velmi pozitivní, a proto rádi předáváme své zkušenosti dále. Příležitost k tomu jsme měli při otevření zooterapie pro veřejnost v rámci dne otevřených dveří a dále pak na 2. lamaterapeutickém kongresu, který se uskutečnil v Nezamyslicích dne 16. 9. Budeme rádi, když se naše spolupráce se Zoo Olomouc bude rozvíjet i nadále ku prospěchu našich svěřenců.

Zpracovala: Mgr. Drahomíra Kolláriková,
Domov „Na Zámku“ Nezamyslice

Lamaterapie v Domově „Na Zámku“ probíhá denně
/Lama Therapy sessions in the Nursing Home 'Na Zámku' are run on daily basis/

Mezi klienty je zájem i o koupání lam v letním období
/Clients are also interested in bathing lamas in the summer/

Stanice pro handicapovaná zvířata

Z důvodu nálezové situace není možné již od roku 2010 do stanice přijímat zejména ptáky, ale ani jiné volně žijící živočichy. Zoo přijímá po dohodě pouze některé exotické druhy živočichů. Při nálezů poraněných nebo jinak handicapovaných ptáků i dalších živočichů je nutné obrátit se na tyto organizace:

Záchranná stanice dravců a sov Stránské,
ZO ČSOP Sovinecko, Stránské 55, 793 51
Břidličná, s působností na Olomoucku,
Šumpersku, Bruntálsku a Jesenicku (přijímá
pouze dravce a sovy)
Telefon: 554 291 000, 777 256 577
E-mail: p.schafer@seznam.cz

Stanice pro zraněné a handicapované živočichy ZO ČSOP Haná, Komenského náměstí
38, 798 27 Němčice nad Hanou, s působností na Prostějovsku, Konicku, Kojetínsku, Přerovsku
Telefon: 602 587 638
E-mail: d.knourek@seznam.cz

Záchranná stanice pro volně žijící živočichy Bartošovice, ZO ČSOP Nový Jičín, 742 54
Bartošovice na Moravě, s působností na Hranicku, Lipnicku a v Moravskoslezském kraji
Telefon: 556 758 675, 723 648 759,
602 540 037
E-mail: zachr.stanice.bartosovice@csopnj.cz

ORNIS – Ornitologická stanice Muzea Komenského, záchranná stanice
Bezručova 10, 750 11 Přerov, s působností na Přerovsku
Telefon: 581 219 910, 724 947 543
E-mail: ornis@prerovmuzeum.cz

Nalezené exotické živočichy přijímáme jen po dohodě
/Found exotic animals are accepted only on agreement/

Na této webové adrese naleznete další stanice sdružené v Národní síti záchranných stanic, jejich oblasti působení a kontaktní údaje: www.csop.cz.

Zpracoval: Milan Kořínek

Expozice dravců

Expozice dravců v Zoo Olomouc byla zřízena v roce 1996 za účelem aktivní spolupráce při péči o nalezené a zraněné dravce přijaté do záchranné stanice pro handicapované živočichy při Zoo Olomouc.

V současné době, na základě doporučení Krajské veterinární správy pro Olomoucký kraj, záchranná stanice živočichů při zoologické zahradě již dravce a sovy z volně přírody nepřijímá, a to s ohledem na případnou možnost přenosu nemocí z volně žijících živočichů na jedince chované v zoo. U dravců a sov, které z důvodu jejich trvalých handicapů nebylo možno vypustit zpět do volně přírody, byl stanoven odchylný postup podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Dravci byli označeni mikročipem a umístění ve volně přístupné expozici, kde na základě správního rozhodnutí budou sloužit expozičním,

Sokolnický vedený výř bývá předváděný po celou sezónu
/A horned owl trained in falconry are on display the whole season/

Sokolníci předvádí dravce a sovy i na různých akcích
/Falconers present birds of prey and owls at various events/

vzdělávacím a ekologicko-výchovným účelům.

Celkem je v expozici 10 trvale handicapovaných dravců, z toho 3 jsou deponováni ze zoo a 4 sokolnický vedení.

Počty a druhy umístěných dravců

- 1 ks – 0,1 Jestřáb lesní *Accipiter gentilis*
- 1 ks – 0,1 Káně Harrisova *Parabuteo unicinctus*
- 6 ks – 3,3 Káně lesní *Buteo buteo*
- 1 ks – 1,0 Káně rudoocasá *Buteo jamaicensis*
- 1 ks – 1,0 Orel stepní *Aquila rapax*
- 2 ks – 1,1 Poštolka obecná *Falco tinnunculus*
- 1 ks – 1,0 Raroh velký *Falco cherrug*
- 1 ks – 0,1 Sovice sněžní *Bubo scandiacus*
- 2 ks – 1,1 Výř velký *Bubo bubo*
- 1 ks – 0,1 Kříženec *Falco peregrinus* × *Falco cherrug*

Na provoz expozice dravců a péči o handicapované dravce přispěli návštěvníci částkou 89.300 Kč. Expozice dravců se bude v dalších letech snažit o rozšíření druhové rozmanitosti chovaných dravců a sov ve spolupráci se Zoo Olomouc. Činnost expozice bude nadále spočívat v aktivním působení na širokou veřejnost v oblasti ekologické výchovy a propagace ochrany dravců a sov.

Zpracoval: Milan Hulík

Jestřáb lesní *Accipiter gentilis*
/Goshawk/

VETERINÁRNÍ PÉČE

Zoologická zahrada Olomouc je pod stálou kontrolou Krajské veterinární správy Státní veterinární správy pro Olomoucký kraj v čele s ředitelem MVDr. Alešem Zatloukalem. Za vstřícný přístup bychom rádi poděkovali především paní MVDr. Věře Karabové, dále MVDr. Editě Ležovičové, MVDr. Elišce Štíchové a MVDr. Dominice Zogatové. Za velmi dobrou spolupráci bychom chtěli poděkovat také všem pracovníkům Státního veterinárního ústavu v Olomouci pod vedením doc. MVDr. Jana Bardoně, Ph.D., MBA, s nimiž jsme se po celý rok setkávali v oblasti laboratorních vyšetření i patologie.

Veterinární péče o zoozvířata byla i v roce 2012 zajišťována soukromou veterinární lékařkou MVDr. Lenkou Chrastinovou,

kteřou v době její nepřítomnosti vždy pohotově zastoupila ordinace MVDr. Michaela Mazocha. Některá laboratorní vyšetření pro nás prováděli pracovníci oddělení mikrobiologie Teoretických ústavů Lékařské fakulty Univerzity Palackého. Za spolupráci při rentgenologických vyšetřeních děkujeme také MVDr. Petrovi Příkrylovi, který vždy vychází vstříc v kteroukoli dobu.

Nejdůležitější oblastí veterinární činnosti byla stejně jako v předchozích letech veterinární prevence, která zahrnuje vakcinace, plošná vyšetření trusu a preventivní i cílená odčervení, preventivní kontroly a vyšetření v souvislosti s plánovanými nebo realizovanými transporty.

Nejzajímavější případy, které jsme v roce 2013 řešili:

- Absces pod polštářkem chodidla samce mravenečníka velkého, který způsobil kulhání 4. stupně, simulující téměř zlomeninu, jsme vyřešili po rentgenologickém vyšetření.
- Problémy s reprodukcí mravenečníků stromových jsme se pokusili odhalit opakovaným sonografickým vyšetřením. Zjistili jsme syndrom polycystických ovarií.
- Změna příjmu potravy u samice jaguára vedla k anestezii a k RTG vyšetření ústní dutiny. Zjistilo se velké množství chybějících zubů se zachovanými kořeny, které byly překryty dásněmi. Kořeny není možno odstranit vzhledem k možné nestabilitě spodní čelisti.
- Změna tvaru hlavy samice levharta mandžuského si vyžádala imobilizaci a sonografické vyšetření, kterým byly zjištěny zvětšené submandibulární mízní uzliny.
- Malé hyperaktivní lví pacienty bylo nutno suplementovat vitamíny a následně provést i rentgenologické a biochemické vyšetření.

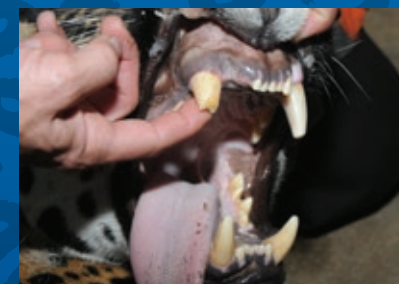
RTG vyšetření imobilizovaného mravenečníka velkého
/X-ray examination of an immobilized Giant Anteater/

Sonografické vyšetření samice mravenečníka čtyřprstého
/Sonography of a female Tamandua/

RTG snímek chrupu jaguára
/An X-ray image of jaguar's teeth/

Stomatologické vyšetření jaguára
/Stomatological examination of Jaguar/

RTG vyšetření ústní dutiny jaguára
/X-ray examination of Jaguar's oral cavity/

Ošetření kousné rány kočkovatana husarského
/Treatment of a bite on a Patas Monkey/

Narkotizace vlků arktických před transportem
/Narcotisation of Arctic wolves before the transport/

Přesun imobilizovaného vlka
/Moving of an immobilised Arctic wolf/

- Vzhledem k velkému počtu vlků arktických a jejich přesunu bylo provedeno mnoho narkotizací s odběry vzorků krve.
- Rodinné neshody kočkodanů husarských skončily nutností ošetření kousných ran na operačním stole.
- Plastika poraněných víček byla provedena u lemura katy a u hříběte poníka.
- K prevenci patří také pravidelná kontrola paznehtů přežvýkavců. U sobů jsme přidali i kontrolu chrupu.
- Podezření na chronickou laminitidu u samice losa evropského jsme vyšetřili rentgenologicky. Paznehty byly ortopedicky ošetřeny a u zvířete byla nasazena protizánětlivá léčba s doplňkem chondroprotektiv.
- Léčba zarostlého kroužku na noze ibisa skalního – byla provedena amputace prstu, debreedment rány, aplikace antibiotik a tlakového obvazu.
- Bublefoot orla stepního jsme řešili pomocí širokospektrálních antibiotik, chirurgickým ošetřením otlaků a speciální bandáží.
- Granulom velikosti lískového oříšku v horní třetině zobáku plameňáka byl extirpován a sešit dvouvrstevnou suturou tak, že nedošlo k deformaci zobáku.

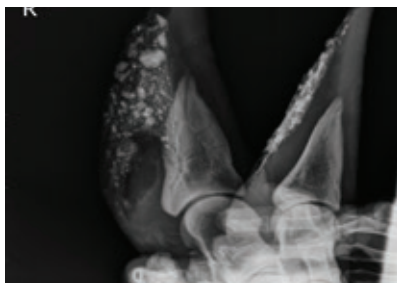
Zpracovala: MVDr. Lenka Chrástíková

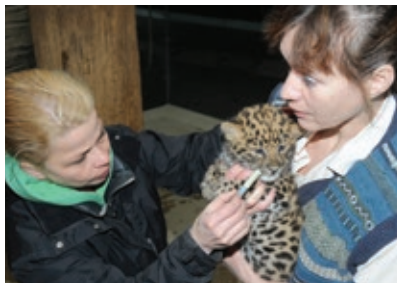
Plastika víčka lemura katy
/Blepharoplasty of a Ring-tailed Lemur/

Ortopedické vyšetření samice losa
/Orthopedic examination of a female Elk/

RTG snímek končetiny losa
/An X-ray image of an Elk's limb/

Odčervení mláděte levharta mandžuského
/De-worming of a cub of Amur Leopard/

Nádor na zobáku mladého plameňáka
/A tumour on the beak of a young Flamingo/

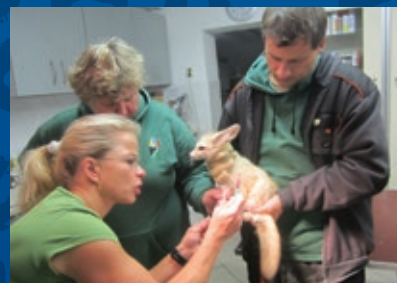
Zobák plameňáka po operaci
/The beak of the Flamingo after the surgery/

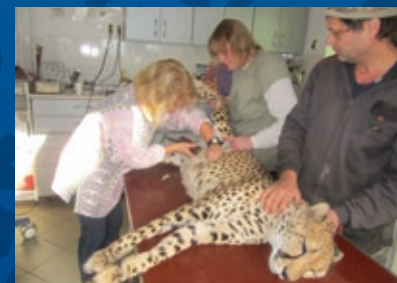
Odčervování štěňat vlků arktických
/Deworming of the puppies of Arctic Wolf/

Sonografické vyšetření lenochoda
/A sonographic examination of a Sloth/

Odběr krve fenka berberského
/Taking a blood sample of a Fennec Fox/

Anestezie a sonografické vyšetření geparda
/Anaesthesia and a sonographic examination of a Cheetah/

Anestezie a odběr krve vlka
/Anaesthesia and blood taking of a Wolf/

Vakcinace mláděte alpaky
/Vaccination of a young Alpaca/

VÝŽIVA A KRMENÍ

V roce 2013 bylo nakoupeno krmivo v hodnotě 6.241.173 Kč. Stav zásob na skladě ke konci roku činil 173.265 Kč, stav zásob na skladě suchého objemného a mraženého krmiva 90.000 Kč, naturální sponzorské dary v hodnotě 40.000 Kč. Hodnota skutečně zkrmeného krmiva byla 5.937.908 Kč. Náklady na 1 krmný den činily tedy 16.268 Kč. Část nákladů na krmení pokryla dotace Ministerstva životního prostředí, a to v hodnotě 1.299.046 Kč.

Spotřeba vybraných druhů krmiv

Krmivo	Náklady [Kč]
Maso I. jakosti	450.000
Maso II. jakosti	850.000
Ovoce a zelenina	800.000
Granule pro kopytníky	1.100.000
Králičí, hlodavci, hmyz	900.000
Granule pro ptáky	265.000
Seno	400.000
Zrniny	100.000
Mléčné výrobky	100.000
Mořské plody	76.000
Vejece	50.000
Termant, Low-Fe	65.000
Arabská guma	11.000
Luvos	10.000

Letošní velmi deštivé jaro způsobilo nemalé potíže s pásem zeleného krmení. Ve velmi krátké době došlo k obrovskému nárůstu biomasy na všech pozemcích používaných na zelené krmení, přičemž z důvodu velkého podmáčení půdy nebylo možno do některých porostů vjet mechanizací, abychom nezpůsobili jejich celkové zničení. V konečné fázi pak došlo k tomu, že všechna produkce se nestačila zkrmit

ve vhodné vegetační fázi a některé výměry lučních porostů musely být sesečeny a zlikvidovány. Poté nastoupilo období velkých přísušků, takže druhá seč se velmi opozdila a biomasy v ní bylo poskrovnu. Pás zeleného krmení proto musel být na určitou dobu přerušen. Vojtěškový porost letos poskytl tři seče, přičemž ke čtvrté se již nepřistoupilo z důvodu zámrazku. Vojtěškový porost čeká příští sezonu poslední vegetační období, protože se jedná o tříletou polní kulturu. Poté bude pole agronomicky zpracováno na porost jetelotrávy nebo travní směsi – z důvodu vyhnutí se jednostrannému vyčerpání živin v půdě. Protože v pásu zeleného krmení nechceme přijít o velmi cenný zdroj vitamínů a vápníku, založíme již nadcházející jaro nový porost na pozemku u ulice Šlikova. Bude se jednat opět o čistošev vojtěšky seté.

Novinkou tohoto roku bylo zakoupení vojtěškového sena v hranatých balících. Bylo nutné naučit se s těmito balíky pracovat – manipulovat s nimi. K tomuto účelu byl pořízen paletizační vozík, umístěný na půdě zimoviště. Ve stejné stavbě je ubytováno i stádo žiraf, kterému seno slouží k výživě. Ideálním řešením je přímo při navození dodavatelem naskladnit plnou půdu těchto balíků, neboť v centrálním skladu suchého objemného krmiva nejsou ke skladování takto vysoce hodnotného a drahého krmiva vhodné podmínky. Balíky jsou z praktického hlediska velmi dobrou volbou, protože se z nich odlupují jednotlivé pláty, přičemž nedochází k tak velkému odrolu živinové cenných lístků vojtěšky.

Krmnou dávku tukanovitým ptákům jsme letos poprvé obohatili stálým přídatkem některých druhů pro ně velmi blahodárně působícího ovoce. Konkrétně se jednalo o plody papáje a borůvky.

Papája melounová *Carica papaya*

Používáme plody této mohutné byliny s dřevnatějším stonkem ze Střední Ameriky. Plodem je bobule tvaru tykve s oranžovou, až karmínovou dužninou, obklopující shluk kulovitých semen pepřovité chuti. Dužnina obsahuje celou řadu prvků: Na, Mg, C, P a S, vitamíny A a C. Obsahuje také enzym papain, působící protizánětlivě a rozkládající bílkoviny; tudíž celkově podporuje trávení, činnost krevního oběhu, srdce a posiluje imunitu. Dále působí na odbourávání železa v krvi, na jehož vysoký obsah jsou tyto ptáky náchylní, kdy může dojít až k hemosideróze a následně smrti. Semena pak obsahují látky, likvidující hlístice a způsobující potrat.

Brusnice borůvka *Vaccinium myrtillus*

Používáme plody nízkého opadavého keříku, rostoucího na kyselých půdách celé

Uskladnění sena a slámy v zoo
/Storing hay and straw in the zoo/

Zorané pole připravujeme na jarní osev vojtěškou
/The preparation of a ploughed field for the sowing with alfalfa in the spring/

Dýně z Halloweenu jsme využili i ke zpestření krmení zvířat
/Halloween pumpkins were used as animal food alteration/

Housenky bource morušového jsou výborným krmivem
/Silkworms are a great source of food/

Rozvoz zeleného krmení v zoo
/The distribution of green food in the zoo/

Krmení pro čaje obokové
/The food for Southern Screamers/

střední Evropy. Plodem je malá bobule modročerné barvy s velkým počtem drobných semen. Plody obsahují třísloviny a antioxidanty; působí tudíž desinfekčně a hojivě, proti průjmům, střevním a žaludečním potížím, zvyšují obranyschopnost, podporují regeneraci sliznic. Pomáhají i odbourávat cukr v krvi – obsahují látku působící jako rostlinný inzulín, jsou tedy vhodné ve výživě jedinců trpících diabetem.

Borůvkové barvivo regeneruje rodopsin – látku obsaženou v oku, způsobující ostrost vidění a vidění za šera. Obsahují vysoké dávky vitamínu C, A i draslíku. Neobsahují ani tolik cukru, jako ostatní ovoce krmené tukanovitým, proto se pomaleji kazí; toho využíváme zvláště v teplých měsících roku.

Také v tomto roce děkujeme sponzorům AHOLD Czech Republic, a. s., DAJANA PET, s. r. o., Europasta SE.

Okusové rostliny – jejich vhodnost ke krmení a nutriční hodnoty

(Jedná se o volný překlad příručky vytvořené několika holandskými odborníky ze zoologických a botanických zahrad a vysokoškolskými odbornými pracovníky. Pojednává o 42 nejpoužívanějších druzích evropského okusu.) Mnoho druhů listonožravých zvířat řadíme mezi foliovní (v přírodě se živí cími listy). Mají k tomu adaptován zažívací trakt a není proto příliš vhodné je krmít senem. Podporujeme tím také welfare zvířat. Každé zvíře má i jiné požadavky na jednotlivé rostlinné druhy a na množství okusu. U listonožravých přežvýkavců je vhodné, aby celkovou krmnou dávku tvořil okus z 1/3; u „listo-trávožravců“ okus není nezbytnou složkou stravy při chovu v zajetí. Zásadní je kontrola kvality

okusových větví. V žádném případě by neměly být napadené mšicemi, plísní či houbovými chorobami, stříkané či znečištěné (např. zeminou). Řada rostlin obsahuje toxické látky, brání své tělo právě před okusem zvířaty. V přírodě zvířata dokážou tyto druhy rozpoznat a vyhnout se jejich konzumaci, nebo ožerou jen určité množství, které jim zdravotní problémy nezpůsobí. Větve bychom měli umísťovat ve výši očí zvířat; podmiňuje to tak jejich přirozený zájem o potravu. Rozhodně nelze krmít ze země, kdy hrozí kontaminace výkaly. Předávkovat zvíře okusem nelze, větve jsou daleko stravitelnější, než seno; obsahují 25–33 % sušiny, zatímco seno 88 %. U listonožravých přežvýkavců (žirafy, okapi, jeleni, antilopy) a listonožravých primátů (languři, hulmani, lemuři, gorily) by měl okus tvořit 15 % sušiny jejich krmné dávky. Příklad: pro 250–300 kg vážící okapi to znamená 2 kg větví denně. Nedostatečné množství okusu lze nahradit kvalitním vojtěškovým senem. Neméně důležité je také dodržovat hygienu tohoto způsobu krmení – denně odstraňovat nedožerky; zabráníme tak případnému vzniku plísní. Takovéto zbytky okusu lze však dále zhodnotit, například je seštěpkovat a zatopit jimi. V Evropě zvířata jako okus požírají okolo 100 druhů rostlin. Riskantními druhy (černý jeřáb, červený javor, zástupci slivoňovitých) by se nemělo krmít vůbec. Obecně se přežvýkavci mnohem lépe vyrovnají s požitím toxických rostlin než nepřežvýkavci, protože bakterie trávicího traktu jed neutralizují. Sliny a jaterní enzymy také inaktivují některé toxiny. Citlivost k toxinům záleží na druhu přijaté rostliny, jejím množství, druhu zvířete, ale často také na ročním období. Není dobré krmít stále stejným druhem okusu, kdy si zvíře nemůže vybrat (kumulace jedů),

je lépe druhy střídat. Nutriční hodnoty: zásadní, především pro přežvýkavce, je obsah vlákniny, který úzce souvisí se stářím porostu a tím i obsahem dusíkatých látek. Starší rostliny mají více vlákniny a horší stravitelnost. Mladé rostliny mají vysoký obsah lehce stravitelných sacharidů, proto jsou velmi chutné, avšak způsobují zažívací problémy. V popisu jsou sledovány především obsahy VL, NL, T a sacharidů, příp. Ca a P.

Okus je důležitou součástí krmení mnoha druhů zvířat
/Browse plants are an important component of food for many animals/

Žirafy dostávají okus pravidelně po celý rok
/Giraffes get browse plants regularly throughout the year/

Dubový okus přijímají všechna zvířata velmi ochotně
/Oak browse is eagerly accepted by all animals/

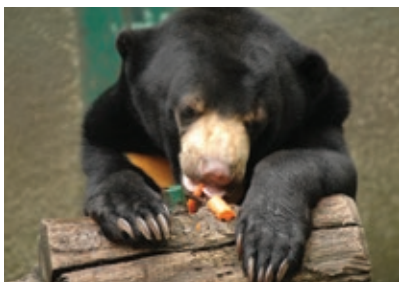
Krmení medvědů v jednotlivých zoologických zahradách

Jedná se o srovnání krmných dávek různých druhů medvědů chovaných v zoologických zahradách v Olomouci, Bojnici, Bratislavě, Ostravě a Lešně. A dále také o odborná krmivářská doporučení z handbooku Zoo Kolín. Medvědi jsou závislí na sezonní nabídce potravy. Jaro: tráva, rostliny a byliny, mravenci, mřínky kopytníků (v květnu loví losy a jeleny). Léto (medvědi přibírají): plody stromů a keřů bohaté na glukózu. Podzim (tučná potravina): žaludy, bukvice, kaštiny, ořechy, semena šišek. Hibernace trvá několik týdnů až 6 měsíců. Zvířata nepijí, nežerou, zpomalí se jim metabolismus, nedefekují (recyklace) a jsou závislá na tukových zásobách (až 50 % živé hmotnosti), přičemž hmotnost svaloviny zůstává zachována. Váhové ztráty mohou pokračovat až do časného léta. Během pozdního léta a podzimu nastává velká aktivita a zažírání, až 50 % dne zvířata tráví sběrem potravy. Technika krmení medvědů v zoo: Krmí se 1x denně do vnitřních ubikací, pak dochází k nalákání zvířete do ubikace, aby vzniklo stereotypní chování. Handbook kolínské zoo doporučuje ctít sezonní změny ve složení potravy: jaro – hypofágie, podzim – hyperfágie. Tímto umožníme hibernaci. Zvířata před zimou dobře zatučnělá a dobrovolně méně žeroucí krmíme následovně. Jaro: zelenina, pšeničné výhonky, pampelišky s kořeny, čerstvá tráva, vojtěška, jetel, větve vrb, seno, kedlubny, kořenová zelenina – mrkev, petržel; občas syrové maso – nejlépe na kosti i s kůží, zvýšeně dotujeme vitamíny, kojícím samičím poskytneme více proteinu a energie (zamezíme předčasněmu odstavení mláďat).

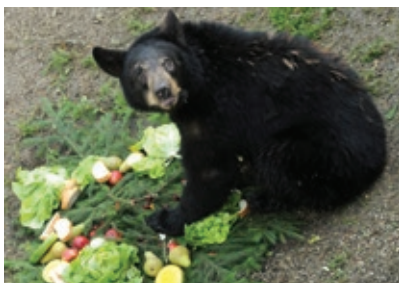
Léto: přídavek ovoce a dalších složek s větším obsahem škrobu (pečivo), občas přídavek jarní stravy. Podzim: ke sladkému ovoci přídavek ořechů, semen, tučného masa, pečivo. Na konci podzimu by měli být zatučnělí a dobrovolně přestat žrát. Shrnutí: V zajetí se nikdy nebude jednat o plnohodnotnou hibernaci, protože často nejsou splněny přirozené požadavky organismu na změnu potřeb jednotlivých živin

Ve výběru krmení pro medvědy by se měla zohledňovat sezónnost příjmu potravy
/When selecting food for bears, the particular food season should be taken into account/

Medvědi malajští se z větší části živí rostlinnou potravou
/Malayan Sun Bears mostly feed on plant food/

Na podzim potřebují medvědi nabrat tukové zásoby
/Bears need to regain their fat reserve in autumn/

v období roku. Proto – pokud zvíře přímo nespí – je nutno jej krmit, alespoň minimálně. Vhodné je krmit několikrát denně, hladovka je naprosto nevhodná. Vhodné je poskytnout zvířatům při shánění potravy zábavné prvky. Je vhodné krmit zvířata výhradně syrovou stravou – maso na kosti s kůží a vnitřnostmi, mladá kůzlata, slepice s peřím, potkany v celku. Dobré je rozházet potravu po výběhu, aby ji museli hledat, ukrýt pod kameny, kmeny, zahřabat, pověsit na strom, větve, přidráťovat ke stromu, jablka naházet do vody.

Zpracovala: Ing. Sylva Procházková

MARKETING ZOO

■ NÁVŠTĚVNOST ZOO OLOMOUC V ROCE 2013

Zoologickou zahradu Olomouc navštívilo v roce 2013 celkem 321 162 osob, ve srovnání s rokem 2012 se návštěvnost zoo snížila o 44 735 návštěvníků. V každém měsíci byla návštěvnost z hlediska meziročního srovnání deficitní. Ovšem pokles zasáhl téměř všechny turistické cíle, avšak některé z nich dokázaly ztrátu snížit díky vyšším parkovacím možnostem. Pokles návštěvnosti se též přisuzuje nepříznivému počasí. Úvodem roku byla dlouhá zima, jarní období se také nevydařilo a začátek léta přinesl déšť a červnové povodně.

Nejvyšší zájem o návštěvu zoologické zahrady byl zaznamenán v prázdninových měsících, kdy v červenci prošlo turnikety 64 108 návštěvníků a v srpnu 69 987 návštěvníků. Díky příznivému prosincovému počasí a vánočním večerním prohlídkám v zoo se podařilo v tomto měsíci překročit desetitisícovou hranici návštěvnosti. Večerních vánočních prohlídek se zúčastnilo 1 658 návštěvníků malých i velkých. Nejvyšší denní návštěvnícký rekord v roce 2013 byl zaznamenán na státní svátek 8. května v počtu 6 853 návštěvníků.

Zoologická zahrada v uplynulém roce otevřela první etapu safari – Euroasie, kde návštěvníci vjíždějí do areálu safarivláčkem.

Návštěvníci se mohou dostat i do úseků zoo, které nebyly veřejnosti v minulosti zpřístupněné. Cestující při své jízdě mohou spatřit kamzíka horského, kozorožce kavkazského, jelena siku, daňka evropského, zubra evropského nebo losa evropského. Dalším lákadlem, které zoo pro své návštěvníky připravila v roce 2013, bylo slavnostní otevření stavby chovného centra pro levharty mandžuské, kterým v přírodě hrozí vyhynutí. Věříme, že chovné centrum přinese celou řadu odchovaných mláďat a tím i nové návštěvníky zoologické zahrady.

I v roce 2013 marketingový plán zahrnoval Zooinventuru, Velikonoce v zoo, Večerní májové prohlídky, Měsíc dětí, Víkend rekordů, Večer duchů a Vánoce v zoo. Na základě nepříznivého vývoje návštěvnosti v roce 2013 lze očekávat, že výčet aktivit pro oslovení dalších potencionálních návštěvníků bude v nadcházejícím roce růst. Je nezbytné přicházet s novými a atraktivními činnostmi, které pobaví, zaujmou, naučí nebo dokonce i poučí. Je to výzva nejen pro pracovníky zoo, ale i pro obohacení zoologické zahrady samotné.

Detailnější informace o vývoji návštěvnosti a změnách v jednotlivých měsících Vám přiblíží následující graf s tabulkou.

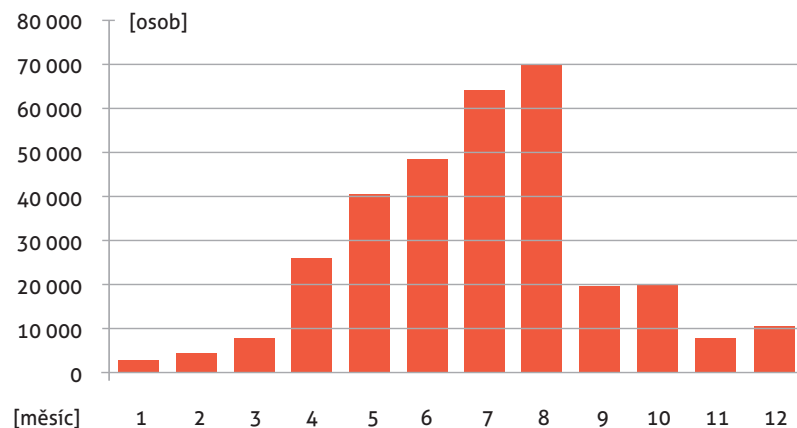
Vývoj návštěvnosti v roce 2013 a její srovnání s rokem 2012

2012	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
Dospělí	1 637	2 436	11 637	15 964	28 420	30 367	48 813	52 625	19 977	9 201	6 095	10 087
Mládež	1 212	2 252	8 373	12 179	15 862	14 964	10 722	16 139	3 690	2 766	1 103	1 768
Děti do 3 let	432	702	3 026	4 268	4 448	5 801	3 918	6 808	2 077	1 016	871	731
ZTP	29	17	165	307	102	589	809	777	440	180	39	56
Platící celkem	2 878	4 705	20 175	28 450	44 384	45 920	60 344	69 541	24 107	12 147	7 237	11 911
Celková návštěvnost	3 310	5 407	23 201	32 718	48 832	51 721	64 262	76 349	26 184	13 163	8 108	12 642
Kumulativní	3 310	8 717	31 918	64 636	113 468	165 189	229 451	305 800	331 984	345 147	353 255	365 897

2013	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
Dospělí	1 165	1 463	3 411	10 289	16 601	18 773	30 747	32 952	9 498	9 335	3 051	4 543
Mládež	530	705	1 675	4 973	8 707	7 828	20 740	23 070	4 459	5 529	2 308	3 838
Sponzoři	281	616	935	1 691	3 461	1 989	933	1513	725	564	1 000	274
Škola	27	107	95	1 256	5 381	11 024	365	0	737	721	216	210
Slevněné vstupné	282	1 015	1 095	2 733	3 785	3 786	8 231	9 020	2 769	2 443	788	977
Platící celkem	2 285	3 906	7 211	20 942	37 935	43 400	61 016	66 555	18 188	18 592	7 363	9 842
Neplatící	86	208	229	3 521	870	3 129	561	571	307	421	148	172
Děti do 3 let	122	141	396	1 367	1 826	2 075	2 531	2 861	1 044	762	240	339
Celková návštěvnost	2 493	4 255	7 836	25 830	40 631	48 604	64 108	69 987	19 539	19 775	7 751	10 353
Kumulativní	2 493	6 748	14 584	40 414	81 045	129 649	193 757	263 744	283 283	303 058	310 809	321 162

Celková návštěvnost	-817	-1152	-15365	-6888	-8201	-3117	-154	-6362	-6645	6612	-357	-2289
Kumulativní	-817	-1969	-17334	-24222	-32423	-35540	-35694	-42056	-48701	-42089	-42446	-44735

Graf vývoje návštěvnosti v roce 2013

Podíl dětí na celkové návštěvnosti zoo činí 36,9 %
/Children visitors make up 36.9% of the total visitors turnout in the zoo/

Nový vstup přispěl k lepšímu odbavení platících návštěvníků
/The new entrance has improved attending to the paying customers/

Na vyšší návštěvnosti mělo vliv nepříznivé jarní počasí i velká letní vedra
/Visitors' turnout has been influenced by unfavourable spring weather and extreme summer heat/

Zpracovala: Bc. Markéta Příkrylová, DiS.

■ PROPAGACE ZOO A NEJVÝZNAMNĚJŠÍ AKCE V ROCE 2013

V roce 2013 se slavnostního přestřizení pásky dočkaly dva velké projekty. Nejen zvířata si přišla na své. Areál zahrady se nepochybně stal atraktivnějším i pro návštěvníky. Otvírala se první část safari a pavilon pro levharty mandžuské.

Safari v Zoo Olomouc

U zrodu myšlenky prvního safari na Moravě stály úvahy o nevyhovujícím technickém stavu výběhů v místě, v němž je snížený zájem návštěvníků. Vše nakonec vedlo k myšlence proměnit méně atraktivní část zahrady v něco mimořádného. Dalším z cílů safari bylo zpřístupnit návštěvníkům místa jejich pohledu dosud skrytá, odklonit safarivláček z obchůzkové trasy, zvýšit atraktivitu zoo, a tím posílit i turistický ruch v regionu. V neposlední řadě sloučením a rozšířením výběhů získají zvířata podstatně větší prostor. Věříme, že budou s novým domovem spokojená, místa ve vláčku obsazena do posledního a cestou si žádný zubr ani los nepřistoupí.

Bránou safari projeli jeho první návštěvníci 30. července v 10.00 hodin. Zavítali tak do Euroasie, prozatím první z pěti zoogeografických zón celého areálu. Všichni, kteří na nástupišti usedli do safarivláčku, měli možnost vidět zubry evropské, kteří se do zahrady vrátili po dlouhých 27 letech, losy evropské, jeleny sika, kozorožce kavkazské, muflony, kamzíky horské, kozy bezoárové, skutečně zblízka. Tato první etapa safari otevřela současně novou etapu celé zoologické zahrady, kdy se návštěvníci přiblížili zvířatům a zvířata přírodě. Vytvořilo se jim, věříme, prostředí, ve kterém se budou projevovat v rámci soužití s ostatními zvířaty tak, jak jim je dáno.

Celková plocha všech pěti areálů safari, respektujících zoogeografické zóny, by měla zabírat podstatnou část zoo. Realizační práce spadají do let 2012–2017, kdy Euroasii budou následovat Severní Amerika, Afrika, Austrálie a Arktida, a s nimi přijdou vlci, sobi, klokani, žirafy, přimorožci a mnoho dalších zvířat.

Slavnostní otevření první části safari 30. 7.
/The official opening of the first part of the safari on July 30/

Safariláček projíždí okolo výběhu losů
/A safari train passing by the enclosure for Elks/

Pasažéři safariláčku mohou pozorovat zvířata z bezprostřední blízkosti
/The safari train passengers can watch animals in the immediate proximity/

Pavilon pro levharty mandžuské

2. července došlo k oficiálnímu otevření nového pavilonu pro levharty mandžuské. Tento nejhroženější poddruh levharta získal domov, který je v rámci střední Evropy skutečným unikátem. Tvoří ho 3 venkovní výběhy, 4 vnitřní ubikace a separační výběh. Opticky působí jako 2 jeskyně s vyhlídkovou terasou. Výběh je

koncipován tak, aby mu stárnutí prospělo nejen na pohled, ale i v návaznosti na údržbu. S vybudováním chovného centra se zvyšují možnosti pro odchovy mláďat, čímž se posiluje naděje na návrat levharta mandžuského do volné přírody.

Česká republika měla v jeho chovu odjakživa výjimečné postavení. V pražské zoo se ve své době nacházelo nejvíce jejich čistokrevných zakladatelů mimo území Ruska. Jako druhá s jejich chovem započala právě Zoo Olomouc – v roce 2001 k nám přišla samice Atas. V lednu 2005 pak současný chovný samec Edward. Než si na něj jeho partnerka Izabela zvykla, trvalo to téměř rok. Jejich letošní Mia je celkem 11. úspěšně odchované mládě. V současnosti zde žijí 2 samice (Izabela, Mia) a samec (Edward).

Množství zvířat v zajetí několikanásobně převyšuje jejich počet v přírodě. V roce 2007 se v evropských a ruských zoo chovalo celkem 129 levhartů, 86 pak v amerických. V přírodě se levhart vyskytuje pouze na Dálném východě, kde obývá nedotčené lesy. Za poslední léta se jeho stavy zvýšily na 32 jedinců. Toto číslo vzešlo na základě metody sledování zanechaných stop ve sněhu. Pro zachování druhu by však bylo nutné, aby stálá populace čítala alespoň 100 zvířat. Vážnou hrozbou pro levharty je pytláctví, ale i lesní požáry nebo těžba dřeva a nerostných surovin. Mezi nejdůležitější rezervace, které byly zřízeny kvůli ochraně mandžuských levhartů, patří ty v Rusku. Na případné vypouštění levhartů na jihu pohoří Sikhote Alin (kde vymizeli zhruba před 30 lety a v současné době je zde dostatek vhodné kořisti, především jelenů sika) se připravují mezinárodní organizace v čele s Ruskou federací.

Je možné, že v budoucnu se jejich vypouštění do volné přírody uskuteční a olomoucká zahrada by se do této reintrodukce mohla zapojit; v roce 2005 podpořila Zoo Olomouc tuto myšlenku poskytnutím jedné samice levharta do Zoo Novosibirsk, kde se buduje chovné centrum pro potřeby reintrodukce levhartů do volné přírody. Přejeme pavilonu dlouhý život a ať mu stáří sluší. A levhartům? Hodně mláďat!

Pavilon pro levharty mandžuské byl slavnostně otevřen 2. 7.
/The house for Amur leopards was officially opened on July 2/

Slavnostního otevření se zúčastnila celá řada hostů
/Many guests attended the official opening/

Návštěvníci mohou nyní levharty pozorovat z různých míst
/Visitors can now observe leopards from different angles/

Nejvýznamnější akce v zoo v roce 2013

V Zoologické zahradě Olomouc se z některých marketingových akcí stává již tradice, a jejich návštěvnost tak rok od roku stoupá. Co však rovněž stoupá, je i celkový dojem, který po sobě zanechají. Nejsou to však pouze tradiční akce, které tvoří náplň programů pro veřejnost. Je zde celá řada aktivit, které své místo teprve hledají, někdy ale čekají pouze na vhodné počasí. V neposlední řadě stojí za zmínku takové, které se letos uskutečnily poprvé, abychom návštěvníkům nabídli stále něco nového.

Z neúspěšnějších letošních počínů stojí za zmínku Víkend rekordů, Měsíc dětí, Komentovaná krmení, Vánoce v zoo a Večerní vánoční prohlídky. Všem realizovaným záměrům ale nepochybně kraloval Večer duchů.

Komentovaná krmení různých druhů zvířat jsou vždy oblíbená
/Animal feeding with commentary is always very popular/

Komentovaná krmení děláme i pro školy
/Animal feeding with commentary are also organised for school groups/

Komentovaná krmení

Komentovaná krmení k zoologické zahradě patří už téměř neodmyslitelně. Letos se mezi zvířecí celebrity, o kterých se mluvilo k široké veřejnosti, řadily: medvědi malajští, nosáli červení, klokani rudí a parma, psouni prériovní, velbloudi dvouhrbí, žirafy Rothschildovy, kotuli veveroví, surikaty, vlci arktičtí a lemuři kata. Naslouchat zájmovostem ze života zvířat mohli návštěvníci o víkendech a svátcích v měsících dubnu, květnu a září; od června do srpna pak denně.

Zoo patří dětem

Každý víkendový den měsíce června mohly děti přijít do zahrady nejen za zvířátky, ale také za zábavou. Soutěžily o vstupenky

Foto z akce Za zvířaty do zoo
/A photo from the event 'Visiting animals in the zoo'/

V rámci Měsíce dětí proběhlo deset různých víkendových akcí
/Children's month consisted of many various weekend programs/

do Moravského divadla Olomouc, setkaly se s kontaktními zvířaty, zažily spoustu soutěží s Domem dětí a mládeže Olomouc, vyzkoušely si práci moderátora, účastnily se podvečerního Zoomaratonu s Peugeotem, projely se na čtyřkolech, "zatočily s odpady" s Ekokomem, vyzkoušely si první pomoc, zahrály si v Lanáčku a podívaly se nejen do Aquaparku Olomouc, ale také do multikina CineStar Olomouc.

Víkend rekordů v Zoo Olomouc

Pět zápisů do Knihy rekordů – to byl výsledek letošního Víkendu rekordů. Možná ale ještě důležitější byla skvělá nálada, která panovala a letošnímu ročníku vskutku nechyběla. Bavili se malí i velcí, kteří se smáli a táhli za jeden provaz. A jaké rekordy se překonávaly? Nejvyšší počet návštěvníků v zubří bedně, had z nejvyššího počtu nasbíraných fotbalových míčů pro zvířata, nejvyšší počet šmoulů v zoo, nejvyšší počet lidí v automobilu Peugeot 2008, nejvyšší počet siluet zvířat na plátně, nejdelší stonožka vytvořená z PET lahví. Nescházela ani ekologická dílna, divadlo pro děti, malování na obličej, herna s x-boxy nebo ukázka vozů Ferrari.

Setkání co největšího počtu šmoulů na Víkendu rekordů
/Largest gathering of Smurfs during the Weekend of Records/

Rekord v co nejvyšším počtu siluet zvířat na plátně jsme pokořili
/Record breaking largest number of animal silhouettes on the screen/

Večer duchů v zoo

Takovou atmosféru dosud nikdy dříve neměl, a co se týká návštěvnosti, tak překonal i rok předešlý. Pokud se duchové vydávají do světa živých, v olomoucké zoologické zahradě jich potkávají vskutku nemálo. Letos však možná byli v rozpacích; dostaveníčko si tam sice dávají už tradičně, ale takové množství malých i velkých strašidel patrně ještě nikdy nespátřili. „Přišly neuvěřitelné masky, nechyběli ani lidé důchodového věku, vstupenku si zakoupila třeba i maminka v podobě kostlivce, který vezl kočárek,“ popisuje své dojmy paní pokladní Habáňová, která spolu s kolegy obsloužila 2 364 návštěvníků, což je vlastně vyprodaný koncert ve velkém sálu. Všechny příchozí už z balkonu u vstupu do zahrady vítali poletující netopýři, nechyběl ani Frankenstein ve stylovém voze se lvem, který svým houkáním sliboval, že půjde o skutečně jedinečný večer. Ten započal jekotem postavy v plášti, jež všechny návštěvníky náležitě přivítala. Za vstupem se tvořily hloučky, které se chtěly vyfotit se strašákem a ježibabou. V celém areálu se kromě zvířat pohybovala strašidla z občanského sdružení Kirri z Pňovic, a ta

nápady rozhodně nešetřila. Všechny hladové obsluhovala čarodějnice se svým týmem a podávaly se takové dobroty, jako třeba dýňové muffiny či pařáty baby Jagy, děti se pak mohly zahřát lektvarem pro malé čaroděje. Celý areál zdobily vydlabané dýně, průvodcovství se letos ujala další z čarodějnic, bludička a pírátko. Ze slov návštěvníků bylo patrné, že přišli zavzpomínat na blízké, kteří je opustili, posvětit jim na cestu nebo třeba jen potěšit děti a ukázat jim život zvířat i v čase večerním. Pršelo ale až v pozdějších večerních hodinách a některým, bez deštníků, kteří stáli v dešti, aby se mezi světélky v podzimním listí zastavili, přinesl Večer duchů možná i víc.

Večera duchů se zúčastnil rekordní počet lidí
/The Ghost Night has enjoyed a record visitor's turnout/

Strašidla měla v tomto roce „vysokou úroveň“
/This year's bogey monsters had 'a style' /

Vánoce v zoo

Zoologická zahrada se ustrojila do svátečního a připravila dny plné vánoční atmosféry. Večerní rej čertů, vánoční dílny, výroba dobrot pro ptáky, zdobení vánočního stromu, dětské vstupné pro návštěvníky... – to vše se letos stalo nedílnou součástí adventu. Bez vánočních prohlídek by to nebyly ty pravé Vánoce. Na zimní procházku zahradou se letos vypravil ještě vyšší počet zájemců než v roce předešlém. Zúčastnilo se jí celkem 2 024 osob, což je o 306 více než v předchozím roce. Služeb průvodce využilo 1 102 lidí, zatímco v roce 2012 to bylo 877 osob.

Zpracovaly: Iveta Gronská,
Lucie Pospíšilová

Vánoční atmosféru podtrhuje slavnostní nasvícení areálu zoo
/The Christmas atmosphere has been emphasised by festive lighting of the whole zoo area/

Večerních vánočních prohlídek se zúčastnilo více než 2 000 osob
/Christmas evening visits have been attended by more than 2 000 people/

Kalendář akcí v zoo v roce 2013

1. 1. Nový rok v zoo

Novoroční večerní procházka uzavřela celý vánoční cyklus prohlídek a všichni její – mnohdy už tradiční – účastníci přivítali Nový rok 2013 právě v olomoucké zahradě.

Večerní vánoční prohlídka 2012 byly ukončeny na Nový rok
/The last Christmas evening visit of 2012 took place on the New Year's Eve/

18.–31. 1. Zoot inventura

Vžít se alespoň na chvíli do práce sčítacího komisaře mohl každý zájemce. Zavítal tak blíž k některým zvířecím rodinám a spočítal jejich členy. Počet daných zvířat byl zapisován do soutěžních karet. Nejúspěšnější účastníci byli odměněni hodnotnými cenami.

Zoot inventury se zúčastnilo celkem 67 soutěžících
/Zoo stock-taking was attended by 67 competitors in total/

1.–3. 2. Za samé jedničky do zoo zdarma

Všem premiantům, kteří přinesli své vlastní a aktuální vysvědčení se samými jedničkami, darovala olomoucká zoo vstupné do zoo zdarma.

15.–17. 2. TOURISM EXPO 2013

Prezentace na výstavě služeb cestovního ruchu a využití volného času proběhla nejen formou informačního stánku, který zval na návštěvu zoo, ale i přednáškou o aktuálních novinkách v zoo.

8. 3. Valná hromada Zoo Olomouc

Tradiční setkání pracovníků Zoo Olomouc v restauraci Archa.

Valnou hromadu zahájil ředitel zoo Dr. Ing. Habáň
/The general meeting was opened by the director of the zoo – Dr. Ing. Habáň/

Foto z valné hromady v restauraci Archa
/A photo from the general meeting in the 'Archa' restaurant/

21. 3. Křest žirafy fotbalovou reprezentací

Česká fotbalová reprezentace v čele s trenérem Michalem Bílkem, kapitánem

Tomášem Rosickým a brankářem Petrem Čechem pokřtila mladého žirafího samce jménem Dino.

Křtiny žirafy fotbalovou reprezentací ČR
/Christening of the baby giraffe by the football representatives of CZ/

22.–23. 3. Večerní výstup na rozhlednu

Přivítat jaro na rozhledně a podívat se na život v zoo pěkně z výšky jste mohli nejen s doprovodem průvodce. Pro návštěvníky bylo vyhotoveno i sběratelské razítko a na horní plošině věže je čekal nejen krásný výhled po okolí, ale i odměna v podobě teplého punče, který ve větrném počasí příjemně zahřál.

23.–24. 3. Jarní stezka se zvířátky

Jarní stezka v areálu zoo, při které nechyběly odměny, byla připravena Domem dětí a mládeže Olomouc.

28. 3.–1. 4. Velikonoce v zoo

Oslavu velikonočních svátků si mohly užít nejen děti, ale i dospělí, kteří si chtěli postavit pěkného sněhuláka. Sníh totiž přikryl

Na Velikonoce zoo zasypala sněhová příkrývka
/The zoo was covered by a layer of snow at Easter/

v období Velikonoc celou zahradu. Nebránil však tomu, aby se pletly pomlázky a tvořilo se na velikonočních dílnách.

30. 4.–29. 9. Komentovaná krmení

Komentovaná krmení odstartovala v tomto roce o víkendu 30.–31. 4. a dále pokračovala v následujícím režimu: květen, září – víkendy a svátky; červen, červenec, srpen – denně. Mezi zvířecí celebrity, o kterých se hooodně mluvilo, se zařadili zástupci medvědů malajských, nosálů červených, klokanů a psounů prériových, velbloudů dvouhrbých, žiraf Rothschildových, kotulů veverovitých, surikat, vlků arktických a lemurů kata.

Komentovaná krmení probíhají od dubna do září
/Animal feeding with commentary takes place from April to September/

20.–21. 4. Den Země

V sobotu 20. 4. se návštěvníci vydali po stanovištní soutěži za Příběhem varana Irangy, inspirované kampaní EAZA (Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií) zaměřené na záchranu jihovýchodní Asie pod taktovkou DDM Olomouc. Neděle s multikinem CineStar a filmem Zambezia nabídla pozorování a seznámení s dravci a to formou her i vzdělávání. Pro úspěšně soutěžící byly připraveny volné lístky do multikina CineStar Olomouc.

Den Země v zoo
/Earth Day in the zoo/

29. 4.–8. 5. BabyZOOM 2013

Návštěvníci facebookových stránek zoologických zahrad sdružených v Unii českých a slovenských zoo mohli hlasovat o „Nej... mládě roku 2013“.

Do soutěže BabyZOOM bylo nominováno mládě levharta
/A young leopard was entered in the BabyZOOM competition/

30. 4. a 7. 5. Májové svátky v zoo

Nejen zamilovaných, kteří si ruku v ruce vyšli do zoo v čase, kdy zvířata uléhají, se ujal průvodce zahrady. Pro příchozí po 18. hodině byly připraveny volné vstupenky do multikina CineStar Olomouc, a tak se návštěvníci mohli ze zvířecího světa vydat přímo do světa filmových pláten.

8. 5. S vysloužilci do zoo

Zoologická zahrada se ve spolupráci se společností ELEKTROWIN na den ujala úlohy hostitele vysloužilých elektrospotřebičů. Návštěvníci si za každý přinesený

spotřebič odnesli nejen poukázku na vstup do zoo zdarma, ale i dobrý pocit.

26. 5. Návštěva delegace ze zahrad EARAZA

Prohlídka zoo, návštěva kostela, oběd v restauraci Archa, prohlídka Olomouce a následně účast na konferenci EARAZA v Brně.

Návštěva pracovníků zoo zapojených do asociace EARAZA
/A visit of the zoo workers participating in the EARAZA association/

29. 5. Návštěva bývalého dlouholetého ředitele moskevské zahrady V. Spitzina

U příležitosti Konference EARAZA naši zoo navštívili i bývalý ředitel Zoo Moskva
/A former director of the Moscow Zoo visited our zoo as part of the EARAZA conference/

29. 5.–18. 6. „Cesta do ZOO vede přes Albert“

Společná akce zoologických zahrad a supermarketů Albert. V rámci řetězce Albert byly při nákupu nad 500 Kč distribuovány vstupenky do zoo (ke dvěma zakoupeným dospělým vstupenkám byla 1 dětská zdarma).

1. 6. Dětský den s Armádou ČR

V rámci tohoto dne zajistila Zoo Olomouc přítomnost kontaktních zvířat na atletickém stadionu TJ Lokomotiva Olomouc.

Dětského dne s AČR se zúčastnil i primátor Martin Novotný a krajský hejtmán Ing. Jiří Rozbořil
/The mayor Martin Novotný and county governor Ing. Jiří Rozbořil attended the Children's Day with AČR (Armed Forces of the Czech Republic)/

3. 6. Vyhodnocení soutěže „Bílý slon“ o odchovce roku

Vyhodnocení soutěže a slavnostní předávání cen probíhalo v prostorách kapucínského kláštera ve Fulneku. Zoo Olomouc získala 1. místo za odchov mravenečnicka velkého.

Cena pro vítěze soutěže „Bílý slon“
/The prize for the winner of the 'White Elephant' competition/

4. 6. Přednáška pro emeritní profesory ve Vlastivědném muzeu Olomouc

Za zvířecího doprovodu papoušků Luigiho a Ary se účastnily Petra Vysloužilová a Iveta Gronská.

1.–30. 6. Zoo patří dětem

V olomoucké zoo jsme neoslavili pouze Den dětí, ale věnovali jsme jim rovnou celý měsíc. V jeho průběhu se konaly následující akce:

■ 1. 6. Za tučňáky do Moravského divadla Olomouc

Správní řešitelé 3 soutěžních otázek, jejichž odpovědi našli návštěvníci v areálu zoo, se mohli těšit na představení hry „Tučňáci na arše“ v Moravském divadle Olomouc.

■ 2. 6. Za zvířaty do zoo

Svézt se na poníkovi, setkat se s oslíkem, paouškem nebo lamou? Nejen v dotykové zoo bylo možno dostat se zvířatům až na dotek.

Součástí akce Za zvířátky do zoo byla i dotyková zoo
/Hands-on zoo was a part of the 'Visiting animals in the zoo' program/

■ 8. 6. Zvířátka do lavic

Ve spolupráci s DDM Olomouc proběhla stanovištní soutěž v areálu zoo, ve které si návštěvníci užili poslední školní dny. Děti, které zvládly všechny úkoly na jedničku, si odnesly drobné odměny.

Foto z akce Zvířátka do lavic
/A photo from the event 'Animals in the classroom' /

■ 9. 6. V éteru s Rádiem Haná

Přání stát se moderátorem v rádiu se v tento den splnilo nejedné osobě, která navštívila areál zoo. Drobnými soutěžemi a zábavným programem, který připravilo Rádio Haná, prováдел moderátor v doprovodu hudby.

■ 15. 6. Podvečerní Zoomaraton s Peugeotem

První ročník jedinečného běhu zahradou, který sportovně naladil nejednu soutěžící rodinu. Už letos bylo zřejmé, že příštím rokem se trasa jistě prodlouží. Běželo se s kočárky, dětmi na zádech i samostatně.

Foto z prvního ročníku Zoomaratonu
/A photo from the first year of Zoomarathon/

■ 16. 6. Na čtyřkolech s Peřej Tours

Projet se na netradičním čtyřkole, zaskákat si na raftu nebo zúčastnit se soutěží, na jejichž konci se vyhrávaly volné vstupenky na výletní plavbu – to vše nabízel Den dětí se společností Peřej Tours.

Na čtyřkolech s Peřej Tours
/On the four-wheel bicycles with 'Peřej Tours' /

■ 22. 6. Zatočíme s odpady s EKOKOMem

Zábavné pojetí ekologie seznámilo návštěvníky s problematikou třídění odpadu. Děti i dospělí se mohli těšit z výtvarných dílniček a soutěží.

■ 23. 6. Zážitková první pomoc s Pomáháme pomáhat a Léto dětí s Aquaparkem Olomouc

Tento den lákal nejen na letní hrátky s aquaparkem, ale i na trénink první pomoci.

■ 29. 6. Den her v Lanáčku

Maskot Patrik se již nemohl dočkat dětských návštěvníků, které bavil soutěžemi v lanovém centru „Lanáček“ v areálu zoo. Opíčí hrátky a malování na obličej potěšily nejednoho malého.

I lanové centrum Lanáček se zapojilo do akcí měsíce dětí
/Also the 'Lanáček' rope climbing centre took part in the program for Children's month/

■ 30. 6. Za samé jedničky do zoo zdarma a Rozloučení se školou v multikině Cine-Star Olomouc

V tento den měli všichni premianti vstup do zoo zdarma a zároveň ti nejšikovnější mohli získat volné lístky do multikina CineStar a přivítat tak prázdniny i na filmovém představení.

15. 6. Dětský den pro Fakultní nemocnici Olomouc

Děti zaměstnanců FNOL strávily den v zoo účastí na komentovaném krmení, setkaly se s exotickými zvířaty, ale užívaly

si i v lanovém centru „Lanáček“ a na připravených stanovištích.

Dětský den pro Fakultní nemocnici Olomouc
/Children's day for the University Hospital in Olomouc/

21. 6. Společně pro děti

Společně pro děti o. p. s. uspořádalo dětský den, jehož hostitelem se stal jezdecký areál Equine Sport Center Olomouc a mezi pozvanými, kteří se postarali o program, byla zvířata olomoucké zoo – jmenovitě lenochod Bohuš a papoušci Ara a Luígi.

Společně pro děti – dětský den na Lazcích
/Together for children – Children's day in Lazce/

27. 6. Otevření autosalonu

Generální partner olomoucké zoo – společnost Artcom Group s. r. o. – slavnostně otevřela své nové prostory. Součástí této akce byla i prezentace papoušků Zoo Olomouc pod vedením jejich ošetřovatelky Petry Vyslouzilové.

27. 6. Licenční komise

Proběhlo řízení na obhájení licence zoologické zahrady.

2. 7. Slavnostní otevření pavilonu levhartů mandžuských

V tento den zástupci města Olomouce, Olomouckého kraje i firem slavnostně přestřihli pásku k novému pavilonu, jenž je tentokrát určen výhradně v přírodě kriticky ohroženým levhartům mandžuským, kteří si tento nový domov jistě zaslouží.

Slavnostní přestřžení pásky při otevření pavilonu levhartů
/Ceremonial ribbon cutting at the opening of the house for Amur leopard/

5.–6. 7. Podvečerní výpravy za nočními tvory s průvodcem

Návštěvníci večerní prohlídky se dozvěděli mnoho zajímavostí z říše nočních živočichů.

8.–12. 7. a 15.–19. 7. Příměstský tábor ADRA

Účastníci se vydali na cestu po kontinentech, kde poznávali krásy daných oblastí. Dopoledne si za pomoci zaměstnanců zoo přiblížili bohatství živočišné říše v terénu zahrady, odpoledne s organizací ADRA získávali informace o humanitární činnosti.

Příměstský tábor ADRA
/A community camp ADRA/

20. a 21. 7. „Sudičky přijely na kole“ – křest zvířat

Kmotry mlád'at surikaty, lamy alpaky, mravenčínka čtyřprstého a tří mlád'at lemurů kata se stali vítězové Mistrovství Evropy v silniční cyklistice (Frank Bonnamour, Elie Gespbert a Mathias Van Gompel), generální sekretář Evropské cyklistické unie Enrico Della Casa a prezident Českého svazu cyklistiky Vladimír Holeček.

Zvířata pokřtili účastníci Mistrovství Evropy v silniční cyklistice
/Animals were christened by the participants of the European Championship in bicycle road racing/

30. 7. Otevírání safari Euroasie

Bránou prvního safari na Moravě projeli první návštěvníci. Otevření safari Euroasie – první z pěti postupně budovaných částí, které budou kopírovat zoogeografické zóny, se ujali zástupci města Olomouc a olomouckého kraje.

Foto ze slavnostního otevření první části safari
/A photo from the official opening of the first part of the safari/

1. 8. 2013–31. 12. 2013 Neviditelná zoo

Olomoucká zoo zapůjčila materiál k dotykové zoo, určený na výstavu pro zrakově postižené.

26.–30. 8. Příměstský tábor DDM Olomouc

Pět dní olomoucká zoo nabízela kontakt a seznámení s vybranými zvířaty a organizátoři z DDM Olomouc zase skvělý program, atraktivní hry a zábavu. To vše přispělo k pohodě a spokojenosti všech dětských „táborníků“.

Příměstský tábor DDM Olomouc
/A community camp DDM Olomouc (the Children and Youth Centre)/

31. 8.–1. 9. Víkend rekordů v zoo aneb veselé loučení s prázdninami

Zdolat další rekordy a zapsat se do knihy rekordů se podařilo v pěti kategoriích. Nechyběla ani zábavná stanoviště, hry, malování na obličej, focení se čtyřmi vozy Ferrari a volné vstupenky.

Foto z překonaného rekordů o co nejvíce osob v zubří bedně
/A photo of our breaking record in putting as many people as possible in the box for bison/

7. 9. Ukázka a představení zvířat

Poník, lamy, koza a ovce v obci Tověří.

20. 9.–31. 12. Šangri-la

Do Olomouce zavítala unikátní výstava Šangri-la, na kterou naše zoo zapůjčila spoustu zvířat. Část výstavy lze obdivovat i ve vstupních a výstupních prostorách Zoo Olomouc.

Část výstavy Šangri-la ve vstupních prostorách zoo
/A part of the Shangri-la exhibition at the entrance of the zoo/

5. 10. Světový den zvířat

Osobně potřást tlapkou oslavencům mohli všichni přichozí. Také se podělit o radost při křtinách nově přivezené medvědy slečny Brumilkky a projít si tradiční podzemní stezku ve spolupráci s DDM Olomouc. Ta zavedla děti po stopách medvěda až k zasloužené odměně.

Světový den zvířat v Zoo Olomouc
/World Animal Day in the Olomouc Zoo/

5. 10. 21. setkání sponzorů

Sobotní setkání sponzorů a přátel zoo nabídlo celodenní program, v průběhu kterého účastníci využili procházku po zoo s průvodcem, setkali se se zvířaty a užili si i bohatého rautu.

Obľíbenou součástí dne sponzorů jsou i ukázky zvířat
/A popular program of the sponsors' day is display of animals/

5. 10. Národní vlčí týden 2013 v Zoo Olomouc

Skupina obránců divočiny „FOREST“ v areálu zoo uspořádala osvětovou akci pro veřejnost. Tématem byla ochrana a význam velkých šelem v přírodě, doplněná o vystavené exponáty lebek a odlitky stop.

Národní vlčí týden v Zoo Olomouc
/National wolf week in the Olomouc Zoo/

5. 10. Lazecká sklizeň

Dětskou akci v parčíku Na Letné v Olomouci-Lazcích podpořil i Magistrát města Olomouce. Zúčastnil se jí lenochod Bohuš s ošetrovatelkou Hanou Dostálovou

a surikata Richard s vedoucím zoologem RNDr. Libuší Veselou.

13. 10. Film a beseda s Bohušem

V rámci promítání filmu v CineStar Olomouc se uskutečnila beseda, jejímž hlavním účastníkem se stal lenochod Bohuš.

2. 11. Večer duchů

Lampionový průvod v čele s kostýmovanými průvodci a také duchové a čarodějnice, kam jen oko dohlédlo. Samozřejmostí byla dýňová výzdoba a speciální nabídka v gastro provozech v areálu zoo.

Večer duchů má v naší zoo již tradici
/The Ghost Night has a long tradition in our zoo/

10. 11. Den diabetu s Lilly

U příležitosti Světového dne diabetu se v olomoucké zoo zábavnou formou představil správný životní styl diabetika. Program na pěti stanovištích zaujal širokou veřejnost.

Den diabetu s Lilly
/The day of diabetes with Lilly/

29. 11.–22. 12. Kilo za kilo

Zvířata sice Ježíškovi nepsala, ale i jim se nadělovalo. Ježíškem se pro ně stali návštěvníci Galerie Šantovka. Ti za kilo krmení pro zvířata obdrželi poukaz v hodnotě 100 Kč na nákup v jejích prostorách.

Odvoz krmiva z Galerie Šantovka
/Animal food transport from the Šantovka Gallery/

30. 11. Vyhodnocení nejaktivnějších čtenářů

Do knihovny města Olomouce se na vyhodnocení nejaktivnějších čtenářů dětských knih přišli podívat lenochod Bohuš a surikata Richard.

Vyhodnocení nejaktivnějších čtenářů v městské knihovně
/The appraisal of the most active readers in the city library/

30. 11. „Mikuláš ztratil plášť“ ... a tentokrát v zoo

Kdo se vydal po naučné stezce, získal zpátky nejen plášť pro Mikuláše, ale naučil se i řadu básniček, které se mu pak jistě hodily 5. prosince. A ve dvou dílničkách si návštěvníci vytvořili malé dárečky. Mezi dílničkami vozil menší návštěvníky poník.

Podpořit všechny šikovné ruce přišli králíčky, morčátka, lenochod Bohuš i malá surikata.

Dělny pro děti, tentokrát s Mikulášem
/Workshops for children, this time with St Nicolas/

2.–23. 12. Betlém na olomouckém náměstí

Zoo Olomouc zapůjčila svá zvířata do vánoční salaše.

I v letošním roce jsme měli živý betlém na náměstí v Olomouci
/Also this year, there was a life nativity scene at the square in Olomouc/

Součástí betlému byly i ukázky kontaktních zvířat
/There were also contact animals in the nativity scene/

7. 12. Večerní rej čertů

Večerní prohlídka zoo v maskách byla připravena pro všechny čertíky i čertice. A nechyběli ani ti téměř skuteční z občanského sdružení Kirri.

První večerní rej čertů v naší zoo
/The first evening devil's Sabbath in our zoo/

12. 12. Přednáška Naše sovy

Ve spolupráci s p. Milanem Hulíkem byla pro širokou veřejnost připravena přednáška v seminární místnosti ve vstupu do Zoo Olomouc.

Leták k přednášce „Naše sovy“
/A handout for the lecture on 'Our Owls' /

13.–22. 12. Betlém na Floře Olomouc

Zvířecí betlém potěšil všechny návštěvníky vánoční Flory Olomouc.

13. 12. Páté geocatchingové setkání

I letos v předvánočním čase navštívili zoo „hledací pokladů“. Po skupinkách se s průvodci vydali na cestu „za zvířecími poklady“ naší zoo.

14. 12. Slyším zvonit Vánoce – vánoční dílny

Napsat Ježíškovi, vyrobit si menší dárečky a v poledne nakrmit vlky mohli všichni zúčastnění.

14. 12.–1. 1. 2014 Večerní vánoční prohlídky

Svátečně nazdobenou a osvětlenou zoo navštívili ti, kteří si chtěli odpočinout od vánočních stresů.

Svátečně nasvícená zoo přilákala přes 2 000 návštěvníků
/Christmas lights attracted over 2 000 visitors/

19. 12. Betlém Samotičky

Zoo Olomouc zapůjčila svá zvířata do vánoční salaše.

Zvířata ze zoo v betlému v Samotičkách
/Our animals in the nativity scene in Samotičky/

20.–21. 12. Vánoční strom pro zvířata

I zvířatům se nadělovalo! V pátek přišly děti ze ZŠ Svatý Kopeček, které zvířatům nabídly učiněné hody; v sobotu se přidal zooklub a široká veřejnost. Brhlíci, sýkorky, kosi a další ptačí drobtina hlady určitě netrpěli!

24. 12. Štědrý den v zoo

V tento den byla naše zoo k návštěvníkům opět štědrá a nadělila všem dětské vstupné.

Zdobení vánočního stromku pro zvířata
/Decorating Christmas tree for animals/

25. 12. Betlém v bazilice na Sv. Kopečku

Zoo Olomouc zapůjčila svá zvířata do vánoční salaše.

26. 12. Dobrovolníci zoo předali zvířatům vyrobené dárečky.

Zpracovaly: Iveta Gronská,
Lucie Pospíšilová, RNDr. Libuše Veselá

Zvířata ze zoo v bazilice na Svatém Kopečku
/Our animals in the Minor Basilica in Svatý Kopeček/

Také zvířata dostala své vánoční dárečky
/Also animals got their Christmas presents/

■ SPOLUPRÁCE S MÉDIÍ

V průběhu celého roku dochází k setkávání s redaktory, reportéry, kameramany, moderátory i dalšími zástupci nejrůznějších médií, ať už regionálního nebo celorepublikového charakteru. Tato setkávání jsou založena na přátelských vztazích, i proto mnohdy nepodléhají pouze svolaným tiskovým konferencím, ale častokrát vychází z individuální domluvy. Všem, kteří Zoologickou zahradu Olomouc podporují a svou prací přenášejí informace ze zvířecích domovů do těch lidských, patří naše velké poděkování. Bez nich by naše práce byla složitější, a finanční výdaje spojené s placenou reklamou podstatně vyšší. Také všem zástupcům mediální branže děkujeme za trpělivost. Častokrát se čeká na usušení skeletů, na dobrou náladu zvířecích svěřenců, jindy na jejich příjezd, nenabízíme ani kdovíjak líbeznou vůni obohacené prostředí, neumíme zajistit vhodné počasí, dobré světlo... vřelě díky, vám všem.

Vydané tiskové zprávy v roce 2013:

- V noci se do olomoucké zoo po 27 letech vrátili zubři.
- Takový byl rok 2013.
- Za samé jedničky do zoo zdarma.

Spolupráce s médií je na velmi dobré úrovni
/The cooperation with the media is of a very good standard/

- Které zvíře by bylo lepší šatit než-li živit?
- Co dělají oryxové v létě? Děti. A v zimě?
- Není liška jako liška – fenci.
- Večerní výstup na rozhlednu.
- Žirafí bojovník.
- Velikonoce v zoo.
- Mravenečník Dart se nedal na golf, ale na Tequilu.
- U kotulů to žije, narodilo se jim 97 mláďat!
- Už píchá další – dikobrazí děti se dočkaly sourozence!
- A oslava bude! Lví kluci se poperou o antilopu...
- Blue, oslík, který to rád z flašky.
- Král Jelimán „Sambo“ se stal trojnásobným tátou...
- Plaváčci z Prahy, mezi nimi i vzácný levhart jávský.
- Tak ty jsi Barunka? Binturongové se rozmnožili.
- Levhartí holčička Mia se připravuje na stěhování.
- Černý jaguár opět v Zoo Olomouc.
- Sudičky přijely na kole.
- Čtyři nosánky u nosálů zahaly i velkého Oskara.
- Slavnostní otevření safari Euroasie.
- Nový gepardí samec vzal námluvy hopem.
- Na víkend rekordů v Zoo Olomouc se hned tak nezapomene.
- Další lvíčata jsou na světě! Pro změnu zase kluci! I tentokrát k pohledání...

Tiskové konference provází hojná účast zástupců různých médií
/Many representatives of diverse media regularly attend press conferences/

- Servali se servali o majetek. Dnes se olomoucká zoo k chovu vrací a kluci z Afriky mají spokojenou domácnost.
- Medvědí holčička Tracy... tak na tu si musí Mino počkat.
- Pátek třináctého je pro mravenečníky šťastný! O září nemluv(n)ě...
- Od dnešního dne si zubr Bojen může vybírat.
- Lvíčata Terry a Basty poprvé v přírodě.
- Večer duchů? Ten letošní měl duši a duchy se to v zoo jen hemžilo...
- Světový den diabetu v olomoucké zoo.
- Proběhl den diabetu v olomoucké zoo – inzulin dostal i medvěd.
- U zeber je od 6. listopadu o několik pruhů víc.
- Milouš se má. Už má zase opici.
- Akce „Milionový ostrov vánočních pokladů“ – galerie Šantovka přinese dárky pro zvířata.

- Tygřice Betty se dočkala nápadníka. Samec Amur přijel v neděli večer do olomoucké zahrady.
- Žirafí holčička Zwena věděla, kdy se narodit...

Zpracovala: Iveta Gronská

Malý binturong byl hvězdou pořadu Víkend 26. 3. na TV Nova
/A young binturong starred in the TV Nova show 'Vikend' on March 26 /

■ VZDĚLÁVÁNÍ V ZOO OLOMOUC A SPOLUPRÁCE SE VZDĚLÁVACÍMI INSTITUCEMI

Zoologická zahrada Olomouc již několik let nabízí vzdělávání přímo v srdci přírody v lesích podhůří Nížkého Jeseníku. Tuto možnost i v tomto roce využilo velké množství dětí, žáků i studentů z řad mateřských, základních, středních i vysokých škol. Velkou výzvou je jistě výměna monotónního prostředí třídy za les neomezených možností v přímé blízkosti zvířat. V tomto roce nám však počasí nepřálo; došlo k velkému odhlašování výletů v období březen–květen kvůli velmi deštivému počasí, i když vnitřními prostory, kde je možnost s dětmi strávit nějaký čas, také disponujeme. Od roku 2012, kdy byla dokončena stavba nového vstupu do zoo a chovného centra pro lemury kata, je totiž za nepříznivého nebo zimního počasí možné pořádat výukové programy i v seminární pracovně. Programů pro školy se tedy v roce 2013 zúčastnilo 2 876 osob, což je o 611 osob méně než v loňském roce. Takový pokles je pro nás výzvou; proto v dalším roce dojde k zásadní úpravě výukových programů, které budou zaměřeny nejen dle věkové skupiny, ale i zájmu škol, a celé programy budou obohaceny o hlasové a hmatové prvky. Nezapomene se také na skupiny s handicapem.

Služeb průvodce v tomto roce využilo 2 220 návštěvníků z řad institucí, společností či soukromých subjektů, což je o 1 545 více než v loňském roce.

Celkem tedy služeb všech forem vzdělávání využilo 5 096 osob. V tomto roce mohli pedagogové v rámci výukových programů využívat nejen průvodce, který účastníky seznámil s chovanými živočichy, ale tuto nabídku mohli kombinovat i s komentovaným krmením vybraného druhu zvířete, probíhala také seznámení

s kontaktními zvířaty. V rámci těchto programů byl v nabídce i zoovláček a lanové centrum „Lanáček“, který funguje v areálu zoo. Podporu školských zařízení nabídla restaurace Pod Věží formou dotovaných obědů, které si školy mohly předem objednat. Tradiční složkou vzdělávání jsou i oblíbené pracovní sešity pro 1. stupeň ZŠ a pracovní listy, určené pro 2. stupeň ZŠ a žáky víceletých gymnázií.

Zajisté bychom neměli opomíjet ani komentovaná krmení, která také seznamují návštěvníky se životem zvířat v přírodě a chovem v zajetí, upozorňují na ochranné projekty apod.

Od konce září se novým prvkem k získávání informací o chovu a novinkách v zoo stal virtuální časopis ORYX, který je distribuován školským institucím, sponzorům, případně i zájemcům z řad široké veřejnosti. Měsíčník ORYX je možno dostávat přímo do e-mailové schránky nebo si jej zájemci mohou stáhnout z webových stránek www.zoo-olomouc.cz/app/ke-stazeni.

Průvodce seznámí studenty s chovanými živočichy v zoo
/Guides are introducing animals kept in our zoo to students/

Návštěva studentů Slovenského gymnázia Olomouc u žiraf
/A group of students from Slovenské Gymnázium in Olomouc visiting giraffes/

Celoročně funguje i zookroužek, který je pořádán ve spolupráci s Domem dětí a mládeže Olomouc. DDM se také hojně zapojuje do víkendových marketingových aktivit zoo, za což jim patří velký dík.

Léto patří táborům – a to i v instituci jako je zoo. V roce 2013 proběhly 3 příměstské tábory – 2 tábory ADRA a jeden tábor s DDM Olomouc. Areál v tomto období ožívá zvědavými dětmi, které zajímá nejen příroda, ale i ochrana živočichů. Účastníci táborů se dostali k zvířatům skutečně až na dotek a poznali, jak těžké je stát se ošetřovatelem, a co jejich práce obnáší. Veškerý program probíhal za skvělé spolupráce s pořadajícími.

V neposlední řadě by se rozhodně nemělo zapomenout na velkou pomoc Odboru školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Olomouckého kraje, který napomáhá k informovanosti veřejnosti o vzdělávací činnosti zahrady.

IX. ročník Krajské konference environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty 2013

Zoo Olomouc se na této konferenci prezentovala s nabídkou výukových programů pro školy. Účastníci z řad škol, školských zařízení, středisek volného času a koordinátoři EVVO Olomouckého kraje se seznámili s novinkami a vzděláváním nejen v zoo, ale i ve všech podobných institucích v rámci kraje. Konference se konala na Sluňákově, centru ekologických aktivit, o. p. s., v Horce nad Moravou. Za Zoo Olomouc se jí aktivně zúčastnily Lucie Pospíšilová a Iveta Gronská.

Kampaň na ochranu ohrožených druhů jihovýchodní Asie 2011–2013

I v první části roku 2013 podpořila olomoucká zoo kampaň EAZA (Evropské asociace

zoologických zahrad a akvárií) na záchranu ohrožených druhů jihovýchodní Asie „Southeast Asia Campaign“. Cílem kampaně byla ochrana velkých druhů ohrožených živočichů a jejich přirozeného prostředí, které nenávratně mizí. U nás byly touto tematikou inspirovány nejruznější akce a příměstské tábory.

Zpracovaly: Iveta Gronská,
Lucie Pospíšilová

Spolupráce s okolními školami je na dobré úrovni – děti ze ZŠ na Svatém Kopečku
/Our cooperation with local schools is very good – children from the primary school in Svatý Kopeček/

Nejoblíbenější jsou u dětí samozřejmě ukázkvy zvířat
/Animals' displays are most popular with children/

Děti ze ZŠ Vítězná v Litovli pomáhají při úklidu areálu zoo
/Children from the primary school in Vítězná helping with the cleaning of the zoo/

■ SPONZOŘI ZOO OLOMOUC V ROCE 2013

Stát se adoptivním rodičem zvířete v zoo může každý. Skutečnost je taková, že levný peníz to není, ale dobrý pocit je k nezaplacení. Každý příspěvek se počítá a pomáhá k zajištění chovu vzácných a ohrožených druhů zvířat. V přírodě platí pravidlo: „Silnější přežije“, a proto zoologická zahrada usiluje o vytvoření geneticky cenné populace jednotlivých druhů chovaných v lidské péči pro případ vymření některých druhů zvířat ve volné přírodě. Příspěvky získané ze sponzoringu jsou nezanedbatelnou pomocí při vykonávání poslání zoo.

Oficiálně se s adopcí zvířat začalo při každoročním setkání sponzorů a přátel zoo. Od prvního setkání uběhlo již 21 let a na seznamu podpory stojí vícero jednotlivců,

škol, sdružení a firem. Mimořádné poděkování patří těm, kteří adoptci zvířat obnovují několik let za sebou.

Současný finanční stav příspěvků je v důsledku doznívající finanční krize stále méně příznivý. Celková suma všech příspěvků od adoptivních rodičů za rok 2013 je bohužel nižší než v předchozích obdobích.

21. setkání sponzorů tradičně zahájil ředitel Dr. Ing. Habáň
/The 21st meeting of the sponsors was traditionally opened by the director of the zoo Dr. Ing. Habáň/

Pracovníci zoo na setkání sponzorů předvádí kontaktní zvířata
/Zookeepers are presenting contact animals at the meeting of sponsors/

Od letošního roku dostávají sponzoři i elektronický magazín ORYX
/Our sponsors also receive the electronic journal ORYX as of this year/

Na dny sponzorů došlo i na křtění medvědice Brumilky
/Our female bear Brumilka was christened during the days of sponsors/

Konkrétně v porovnání s rokem 2012 nastal opětovný propad, a to o 106.166 Kč. Zoologická zahrada je vděčná za každou podporu, ať už za dary finanční nebo naturální, ke kterým patří krmivo, pomůcky pro enrichment, sponzorská výpomoc dobrovolníků nebo hračky pro zvířata.

Rok 2013 s sebou přinesl i změny v oblasti odměňování, které jsou blíže uvedeny v následující tabulce. Dále jsme na našich

webových stránkách nechali pro zájemce vytvořit kontaktní formulář, díky kterému se jednoduše a rychle mohou stát adoptivními rodiči. Odměnou jim bude nejen dobrý pocit, ale i adopční listina, cedulka se jménem sponzora u zvířete, volné vstupenky do zoo, pozvání na významné akce a elektronické zaslání magazínu ORYX.

Zoologická zahrada získala v roce 2013 od občanů, žáků základních škol, studentů středních škol, gymnázií a vysokých škol, sdružení, podnikatelů a firem částku 780.994 Kč. Touto cestou děkujeme všem současným i budoucím sponzorům za podporu chovu vzácných a ohrožených druhů zvířat, chovaných v naší zoo. Věříme, že nám zachováte přízeň a těšíme se na vás při 22. setkání sponzorů a přátel zoo.

Adopce zvířat

Fyzické osoby, sdružení, kroužky [Kč]	Vstupy	Adopční listina A4	Cedulka A6	Cedulka A5	Logo na cedulce	Propagační materiály	Pozvání na Den sponzorů	VIP akce	Časopis ORYX
500–999	1	•							•
1.000–2.999	za každých	•							•
3.000–4.999	1.000 Kč	•	•				•		•
5.000–9.999	2 vstupy	•	•			•	•	•	•
10.000 a více		•		•	•	•	•	•	•

Právnícké osoby, živnostníci [Kč]	Vstupy	Adopční listina A4	Cedulka A6	Cedulka A5	Cedulka A4	Cedulka A3	Logo na cedulce	Propagační materiály	Pozvání na Den sponzorů	VIP akce	Časopis ORYX
1.000–4.999	2	A4									•
5.000–9.999	za každých	A4	•								•
10.000–19.999	5.000 Kč	A4	•					•	•		•
20.000–29.999	4 vstupy	A3		•			•	•	•		•
30.000–49.999		A3			•		•	•	•	•	•
50.000 a více		A3				•	•	•	•	•	•

Školy a zařízení zřizovaná ministerstvem školství [Kč]	Vstupy	Adopční listina A4	Cedulka A6	Časopis ORYX
do 999		•		•
1.000	30	•		•
2.000	60	•	•	•
3.000	90	•	•	•
4.000	120	•	•	•

Peněžité dary – jednotlivci

Bardoňovi Jan a Michal, Olomouc
 Bartošová Ilona, Slavětín
 Beranová Jana, Ústí nad Orlicí
 Brázdová Hana, Majetín
 Březinovi, Svitavy
 Čapková Alžběta, Libina
 Dittrichová Veronika, Postřelmov
 Dočkalová Pavla, Samotičky
 Dohnalovi Gabriela a Michal, Olomouc
 Dutkovi Petr a Eliška, Přerov
 Gillovi Lenka a Šimon, Hlušovice
 Habáň Jaromír, Ing., Brodek u Přerova
 Habáňová Jiřina, Brodek u Přerova
 Habermannovi Kubík a Nelinka, Olomouc

Hájková Eva, Louny
 Hanzlíková Jitka, Tučapy
 Havlíčková Petra, Ruda nad Moravou
 – Hostice
 Henzlová Lenka, MUDr., Opava
 Holpuchovi, Olomouc-Chválkovice
 Horkel Vladimír, Ing., Uničov
 Hromek Vratislav, Prostějov
 Huňková Jitka, Praha 9
 Chmelová Helena, Moravský Beroun
 Jašková Petra, Vyškov
 Jedličková Lenka, Mgr., Olomouc
 Jiří Nosek, Ostrava
 Jordová Vladimíra, Ing., Olomouc
 Jurášek Petr, Olomouc
 Klableňa Tomáš, Olomouc

Klímová Magdalena, Mgr., Šlapanice
 Kohoutová Jana a Bačák Přemysl,
 Ostrava–Dubina
 Komínek Mira, Přerov
 Kořínková Jana, Křelov–Břuchotín
 Koupil Zdeněk, Bruntál
 Koziel Kamil, Ing., Ostrava–Poruba
 Král Antonín, Olomouc
 Křesková Barbora, Mgr., Sokolnice
 Kurková Iva, Choceň
 Kurkovi, Choceň
 Límberg Karel, Ing., Brno
 Lorenc František, Olomouc
 Lukeš Marek, PhDr., Hranice
 Macáková Futerová Olga, Hořice
 Mackovík Martin, Želatovice
 Mach Leoš, Mgr., Prusinovice
 Machovská Laura, Lošov
 Mašatová Jana, Olomouc
 Matoušková Iva, RNDr., Šternberk
 Maxim Filip, Praha
 Mitáčkovi Marcela a Lubomír, Uherské
 Hradiště
 Müllerová Gabriela, Olomouc
 Mutinovi Vojtěch a Kateřina, Olomouc
 Němec Luděk, Olomouc
 Novotný Alois, Ing., Bruntál
 Obšelová Nadě, Uničov
 Otmar Oliva, Velehrad
 Palla Viktor, Bruntál
 Parkánová Miroslava, Vítkov
 Parkány Anton, MUDr., Vítkov
 Pernicovi Jana a Jiří, Ochoz u Brna
 Peterka Lukáš, Štětí
 Peterka Michal, Štětí
 Pirkl Jan, Olomouc
 Plintovičová Alenka, Kelčany
 Podivínský Radmil, MUDr., Olomouc
 Podrabský Václav, Stračí
 Pohlová Ivana, Moravská Třebová
 Poštolková Libuše, Citov
 Poštolková Pavlína, Citov

Prášilovi Lenka a Petr, Hlubočky
 Prášilovi Rostislav a Jana, Hlubočky
 Příkrýl Václav, Ptení
 Rajmonová Marie, MUDr., Olomouc
 Rak Martin, Olomouc
 Rohlík David, Brno
 Růžičková Jana, Mgr., Olomouc
 Ryšánek Miroslav, Rousínov
 Rýznarová Miluše, Bc., Dubicko
 Řezáčová Barbora, České Budějovice
 Schneider David, Bc. (za Hanáckou legii)
 Siekierková Romana, Svitavy
 Sís Jakub, Mgr. et Bc., Olomouc
 Skácelová Kateřina, Uničov
 Skoumal Martin, Olomouc
 Slaný Miroslav, Opatovice
 Slavíčkoví Marcela a Miroslav, Olomouc
 Smičkoví David a Lukášek, Smržice
 Smičkoví Lucie a Vaneska, Smržice
 Soljaníková Lenka, Žerotín
 Sova Jan, Prostějov
 Suchý Milan, Ing., Olomouc
 Sůvová Petra, Mgr., Olomouc
 Svobodová Drahomíra, Olomouc
 Szczygielovi David a Petr, Karviná–Mizerov
 Šildberg Radek, Ing., Olomouc
 Šimáček Petr, Olomouc
 Šimonová Tereza, Boskovice
 Tarabová Markéta, Zlín
 Teichman Tobias, Vratimov
 Teichmanová Kateřina, Olomouc
 Tesařík Martin, Ing., Olomouc
 Tobiášová Lenka, Senice na Hané
 Troubil Pavel, Brno
 Uhlíř Miroslav, Olomouc
 Vlček Marek, Prostějov
 Vrba Pavel, Ing. arch., Olomouc
 Vyslouzilová Jana, Olomouc
 Wittnerová Bronislava, JUDr., MSc., Olomouc
 Zapletal Josef, Brodek u Přerova
 Zavadil Libor, Mgr., Olomouc
 Zdražil Martin, Olomouc

Zdražilová Silvie, Olomouc
Zlámal Jiří, Olomouc
Žufníček Jiří, Ing., Olomouc

Peněžité dary – firmy, instituce, sdružení

ANAG, s. r. o., Olomouc
Awec Aluminium Product, s. r. o., Brno
Bratrstvo buněčné pracky, Olomouc
Café La Fée, Olomouc
Club 77, Šternberk
Český institut interních auditorů, o. s., Praha
Elektro Linhart, Olomouc
FOREST, skupina ochránců divočiny
FunTime Nový Jičín – taneční skupina
Hroší stavby Morava, a. s., Olomouc
Kolektiv pracovníků Billa Hranice
Lear Corporation Electrical and Electronics,
s. r. o., Vyškov-předměstí
Lékárna U Zlatého lva, Hranice I – město
PIVOT, a. s., Šumperk
PRIMA PACK, s. r. o., Olomouc
Provident Financial, s. r. o., Olomouc
Příkopa Libor – PO služby, s. r. o.,
Olomouc-Slavonín
Rádio Haná, s. r. o., Olomouc
Rodinné centrum Heřmánek, Olomouc
SHM, s. r. o., Šumperk
Společně pro děti, o. p. s., Olomouc
Stavatelství Šindler, s. r. o., Lipník nad Bečvou
TABO-CS, spol. s r. o., Olomouc
Tým pobočky Raiffeisenbank, Brno-Globus
VIVA MEDICA, s. r. o., Horní Moštěnice
WEBA Olomouc, s. r. o., Bystrovany
YAMACO Software, Prostějovičky
Zaměstnanci České inspekce životního
prostředí, Olomouc
Zaměstnanci MMOL – Odbor životního
prostředí
ZELOS, spol. s r. o., Olomouc

Peněžité dary – školy

Centrum celoživotního vzdělání PdF UP
v Olomouci
FZŠ Dr. Milady Horákové a MŠ Radova –
odloučené pracoviště, Olomouc
Gymnázium Čajkovského, Olomouc
Gymnázium Komenského, Přerov
Katedra obecné lingvistiky UP v Olomouci
Klub přátel zoo při ZŠ U Stadionu, Uničov
MŠ Bludov
MŠ Komenského, Šternberk
MŠ Zábřeh
Občanské sdružení „Tererka“, Olomouc
Reálné gymnázium a ZŠ Prostějov
SRPŠ při ZŠ Svatoplukova, Šternberk
SPŠ při ZŠ, tř. Spojenců, Olomouc
SŠ, ZŠ a MŠ JISTOTA, o. p. s., Prostějov
SŠ, ZŠ a MŠ pro sluchově postižené, Olomouc
ZŠ J. Schrotha, Lipová-lázně
ZŠ a MŠ Jedlí
ZŠ a MŠ Město Libavá
ZŠ a MŠ Opava – Malé Hoštice
ZŠ a MŠ Prostějov
ZŠ a MŠ Řezníčkova, Olomouc
ZŠ a MŠ Tršice
ZŠ a MŠ Určice
ZŠ Demlova, Olomouc
ZŠ Dlouhá Loučka
ZŠ Doloplazy
ZŠ E. Valenty, Prostějov
ZŠ Hodolany, Olomouc
ZŠ Klenovice na Hané
ZŠ Loučná nad Desnou
ZŠ Vítězná, Litovel
ZŠ Želatovská, Přerov
ZŠ Senice na Hané

Reklama

Artcom Group Peugeot, s. r. o., Bystrovany
Bidvest Czech Republic, s. r. o., Kralupy nad
Vltavou
CK Peřej Tours, s. r. o., Olomouc
DAJANA PET, s. r. o., Bohuňovice
Ekofol, s. r. o., Olomouc
GAS-TM, s. r. o., Olomouc
Haryservis II, Olomouc
Hotel Lafayette, s. r. o., Olomouc
Invensys Appliance Controls, s. r. o.,
Šternberk
MAFRA, a. s., Praha
Merit Group, a. s., Olomouc
Onyx Engineering, s. r. o., Olomouc
PEPSICO CZ, s. r. o., Praha
Plzeňský Prazdroj, a. s., Plzeň
Rádio Haná, Olomouc
Rokospol, a. s., Uherský Brod
TOPGAL, a. s., Šternberk
Univerzita Palackého v Olomouci
Vodohospodářská společnost, a. s., Olomouc

Věcné dary

Bidvest Czech Republic, s. r. o., Kralupy nad
Vltavou
Bonitreal, s. r. o., Olomouc
DAJANA PET, s. r. o., Bohuňovice
Dresnerovi, Býškovice
Europasta SE, divize Adriana Litovel
Kozí farma Ve Dvoře, Slavětín
Magdálková Lenka, Olomouc
PEPSICO CZ, s. r. o., Praha
Tenora Josef, MUDr., Olomouc

Zpracovala: Bc. Markéta Příkrylová, DiS.

ZÁKLADNÍ EKONOMICKÉ ÚDAJE

Údaje o majetku Zoo Olomouc

Název položky	Stav 1. 1. 2013 [Kč]	Stav 31. 12. 2013 [Kč]
AKTIVA		
Software	114.240,00	155.090,46
Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	293.752,50	293.752,50
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	40.850,46	0,00
Oprávkový k softwaru	-114.240,00	-123.320,00
Oprávkový k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	-293.752,50	-293.752,50
Pozemky	6.481.736,60	6.843.494,35
Stavby	94.710.163,29	125.642.187,00
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	20.842.307,17	20.861.302,39
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	6.774.056,82	7.144.603,49
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	43.751.514,17	15.891.685,33
Oprávkový ke stavbám	-41.371.001,81	-45.164.644,49
Oprávkový k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	-16.866.324,35	-17.929.356,35
Oprávkový k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	-6.774.056,82	-7.144.603,49
STÁLÁ AKTIVA CELKEM	107.589.245,53	106.176.438,69
Materiál na skladě	557.827,47	494.552,55
Zboží na skladě	527.043,43	424.865,68
Zboží na cestě	79.592,60	80.592,60
Ostatní zásoby - zvířata	9.839.174,09	9.376.885,28
Odběratelé	222.725,24	331.918,24
Krátkodobé poskytnuté zálohy	220.553,09	366.410,64
Pohledávky za zaměstnanci	204.206,00	89.676,00
Daň z příjmů	0,00	0,00
Daň z přidané hodnoty	0,00	0,00
Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi	0,00	1.600.000,00
Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi	0,00	0,00
Náklady příštích období	700.911,45	1.468.312,52
Příjmy příštích období	19.058,00	32.051,00
Dohadné účty aktivní	165.975,00	0,00
Ostatní krátkodobé pohledávky	165.054,00	128.336,00
Běžný účet	6.350.966,40	3.915.904,07
Běžný účet fondu kulturních a sociálních potřeb	234.896,67	387.456,75
Ceniny	20.442,00	22.504,00
Peníze na cestě	0,00	20.000,00
Pokladna	287.844,79	239.777,43
OBĚŽNÁ AKTIVA CELKEM	19.596.270,23	18.979.242,76
ÚHRN AKTIV	127.185.515,76	125.155.681,45
PASIVA		
Jmenný účetní jednotky - fond dlouhodobého majetku	86.958.619,19	85.449.812,35
Jmenný účetní jednotky - fond oběžných aktiv	10.739.223,17	9.901.497,95

Transfery (dotace) na pořízení dlouhodobého majetku	12.530.908,34	13.895.569,66
Oceňovací rozdíly při změně metody	-16.720,86	-13.439,00
Fondy odměn	209.948,00	409.948,00
Fond kulturních a sociálních potřeb	429.211,53	476.674,75
Rezervní fond tvořený ze zlepšeného hospodářského výsledku	953.945,36	0,00
Rezervní fond z ostatních titulů	976.885,00	987.735,27
Investiční fond	-2.305.476,55	1,00
Výsledek hospodaření běžného účetního období	860.526,46	751.971,53
VLASTNÍ KAPITÁL CELKEM	111.337.069,64	111.859.771,51
Dlouhodobé úvěry	1.592.440,00	1.188.440,00
Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	0,00	0,00
Dlouhodobé přijaté zálohy	1.000.000,00	800.000,00
Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	6.507.278,00	5.507.278,00
Dodavatelé	2.120.292,46	1.545.850,09
Zaměstnanci	645.665,00	582.645,00
Zúčtování s institucemi sociál.zabezpečení a zdrav.pojistění	716.117,00	688.624,00
Daň z příjmů	9.670,00	165.380,00
Jiné přímé daně	125.920,00	119.922,00
Daň z přidané hodnoty	207.614,00	34.832,00
Jiné daně a poplatky	106.175,00	0,00
Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	0,00	0,00
Výdaje příštích období	934.338,11	135,00
Výnosy příštích období	1.304.183,55	2.045.536,85
Dohadné účty pasivní	24.508,00	74.859,00
Ostatní krátkodobé závazky	554.245,00	542.408,00
ČÍŽÍ ZDROJE CELKEM	15.848.446,12	13.295.909,94
ÚHRN PASIV	127.185.515,76	125.155.681,45

Údaje o nákladech a výnosech Zoo

Název položky	Částka [Kč]	[%]
Spotřeba materiálu	10.703.230,54	17,05
Spotřeba energie	3.857.475,46	6,14
Prodané zboží	6.105.759,49	9,72
Aktivace dlouhodobého majetku	-355.576,28	-0,56
Aktivace oběžného majetku - krmivo	-157.074,00	-0,25
Opravy a udržování	299.656,17	0,48
Cestovné	236.526,26	0,38
Náklady na reprezentaci	151.653,68	0,24
Aktivace vnitroorganizačních služeb	-21.819,59	-0,03
Ostatní služby	8.629.469,90	13,75
Mzdové náklady	17.521.544,00	27,91
Zákonné sociální pojištění	5.664.160,00	9,02
Jiné sociální pojištění	70.097,00	0,11
Zákonné sociální náklady	180.707,00	0,29
Daň silniční	3.120,00	0,00

Daň z nemovitostí	1.052,00	0,00
Jiné daně a poplatky	13.809,00	0,02
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	92.794,00	0,15
Jiné pokuty a penále	0,00	0,00
Manka a škody	518,36	0,00
Ostatní náklady z činnosti	3.501.381,74	5,58
Odpisy dlouhodobého hmotného majetku	4.961.326,68	7,90
Odpisy dlouhodobého nehmotného majetku	9.080,00	0,01
Prodaný dlouhodobý hmotný majetek – zůstatková cena	0,00	0,00
Tvorba a zúčtování opravných položek	37.800,00	0,06
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	812.328,28	1,29
Kurzové ztráty	21.975,43	0,03
Daň z příjmů	447.880,00	0,71
Dodatečné odvody daně z příjmů	0,00	0,00
Náklady celkem	62.788.855,12	100,00

Výnosy ze vstupného	23.144.706,50	36,42
Ostatní výnosy z prodeje služeb	1.763.832,77	2,78
Výnosy z pronájmu	330.988,74	0,52
Výnosy za prodané zboží	9.845.937,30	15,50
Výnosy z prodeje materiálu	697.479,52	1,10
Výnosy z prodeje DHM kromě pozemků	0,00	0,00
Čerpání fondů – fond odměn	0,00	0,00
Ostatní výnosy z činnosti	2.405.916,96	3,79
Úroky přijaté	31.488,08	0,05
Kurzové zisky	2.274,15	0,00
Příspěvek na činnost od zřizovatele	22.600.000,00	35,57
Dotace od MŽP	1.388.046,00	2,18
Dotace z Úřadu práce ČR	275.931,00	0,43
Časové rozlišení transferů	135.338,68	0,21
Přijaté transfery ze zahraničí a SR	918.886,95	1,45
Výnosy celkem	63.540.826,65	100,00
Výsledek hospodaření	751.971,53	
Soběstačnost		60,87

Údaje o dotacích

Příspěvek na provoz od zřizovatele:	22.600.000,00 Kč
Dotace na provoz ze státního rozpočtu (MŽP):	1.388.046,00 Kč
Dotace od Úřadu práce ČR:	275.931,00 Kč
Časové rozlišení transferů (dotací) na „Výzkumné centrum lemůřů kata a vstup do zoo“ a „Evropské safari“:	135.338,68 Kč
Transfer (dotace) z Evropských fondů a státního rozpočtu v rámci projektu česko-polské spolupráce:	918.886,95 Kč

Hospodaření Zoologické zahrady Olomouc v roce 2013 skončilo se ziskem 751.971,53 Kč. Hodnota majetku spravovaného organizací se snížila o 2.029.834,31 Kč tj., o 1,60 %. Hodnota dlouhodobého majetku (stálých aktiv) se snížila o 1.412.806,84 Kč tj., o 1,31 % a hodnota oběžných aktiv se snížila o 617.027,47 Kč tj., o 3,15 %.

V roce 2013 bylo v zoologické zahradě proinvestováno 5.938.236,09 Kč. Jednalo se o:

Pavilon levhartů mandžuských:	2.290.343,21 Kč
Evropské safari:	532.547,41 Kč
Africký tropický pavilon:	474.684,00 Kč
Vzdělávací centrum:	490.661,47 Kč
Splátky zálohy na transfery zřizovateli:	1.000.000,00 Kč
Splátka půjčky SFŽP:	404.000,00 Kč
Odvod zřizovateli:	746.000,00 Kč

Zpracoval: Ing. Jan Hüttner

Spolupráce s Úřadem práce Olomouc při veřejně prospěšných pracích

Zoologická zahrada Olomouc se v roce 2013 zapojila do projektu „Vzdělávejte se pro růst! – pracovní příležitosti“, který byl v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost financován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.

Projekt trval od 15. 4. do 30. 9., kdy bylo v zoo v rámci projektu podpořeno 5 pracovních míst na veřejně prospěšné práce za 275.931 Kč, z toho výše příspěvku z Evropského sociálního fondu činila 85 %, tj. 234.541 Kč a ze státního rozpočtu České republiky činila 15 %, tj. 41.390 Kč.

Pracovní místa jsou zaměřena na úklid prohlídkových tras, úklid a sběr odpadků v areálu zoo, drobné natěračské práce, sběr kletstí z lesa a další pomocné práce. Cílem projektu bylo zaměstnat obtížně umístitelné osoby na volném trhu práce. Obecně se jedná o osoby s nízkou úrovní vzdělání,

dlouhodobě nezaměstnané, ve vyšším věku apod., kterým byla dána možnost zapojit se do pracovního procesu.

Díky programu zoologická zahrada ušetřila na mzdových nákladech, ale také podpořila možnost výdělků pro uchazeče registrované na Úřadu práce v Olomouci.

Zpracovala: Bc. Markéta Příkrylová, DiS.

Pracovníci v rámci veřejně prospěšných prací pomáhali i u zahradníků /Workers helped gardeners as part of community service/

GASTRO

Změny, které se za poslední roky v zoologické zahradě udály, se netýkaly jen výstavby nových příbytků pro zvířata a zvyšování komfortu návštěvnického servisu, ale značnou měrou zasáhly i do nabídky gastronomických služeb pro návštěvníky. Vlastní provoz stravování návštěvníků v zoo, který oslavil již třetí narozeniny, lze považovat za zaběhnutý systém, který funguje jako plnohodnotná součást provozu olomoucké zoologické zahrady.

Zahájení gastro provozu odstartovala rekonstrukce restaurace Pod Věží, která získala díky novému vzhledu a vybavení potenciál k nasycení tisíců návštěvníků denně. Rozhledna, pod kterou restaurace sídlí, je samým srdcem zahrady, čemuž přispívá i možnost se pod ní dobře posilnit do dalšího putování zahradou. Širokou stravovací nabídku restaurace Pod Věží doplňují čtyři provozy svačिनového charakteru, které lemují celou obchůzkovou trasu. Vedle stávajících provozů U Vchodu a U Lvů od roku 2012 oslaví návštěvníkům trasu francouzské palačinky U Lanáčku, které se těší velkému zájmu. V loňském roce si zde návštěvníci zakoupili 13 032 palačinek.

V roce 2012 jsme v restauraci Pod Věží zavedli nový objednávkový systém, který výrazně zrychlil výdej jídel a efektivitu prodeje. I díky němu jsme byli schopni v roce 2013 návštěvníkům vydat 5,85 tun hranolek, což je o téměř tři tuny více než v předchozím roce. A nejen k nim návštěvníci v loňském roce vypili 136 hektolitřů piva a mimo jiné si zakoupili 30 tisíc párků v rohlíku.

V roce 2013 jsme uvedli do provozu poslední občerstvovací místo obchůzkové trasy. Této role se ujala pizzerie U Medvěda,

kteřá nabízí výbornou pizzu z čerstvého těsta a těch nejlepších surovin. Důkazem je 4 865 prodaných pizz. V uplynulém roce jsme uvedli znovu do provozu udírnu, která je stále žádaným občerstvovacím místem. Od léta 2013 jsme pro návštěvníky také připravili komfortnější a kapacitně více vyhovující posezení v restauraci Pod Věží. V témže období jsme přešli na ekologický obalový materiál z rozložitelných a recyklovatelných zdrojů.

Plnohodnotné zahájení sezónního provozu 2013 výrazně zpomalilo mrazivé velikonoční počasí. I přes pokles návštěvnosti jsme byli schopni navýšit útratu na účet oproti předchozímu roku o 10 %. Nepochybně k tomu přispělo rozšíření nabídky o pokrmy uspokojující široké spektrum návštěvníků.

321 162 návštěvníků utratilo v občerstveních zoologické zahrady 10.254.952 Kč. Odvody daní činí 1.289.996 Kč. Náklady provozu gastru se v roce 2013 vyšplhaly na 8.844.281 Kč.

Gastro provoz se aktivně zúčastňuje i většiny akcí pro návštěvníky. Na ty reflektuje speciálními nabídkami či připravuje pohoštění pro organizátory nebo malé návštěvníky. Každoročně je tak výzvou Večer duchů, který v období Dušiček pravidelně zahajuje punčovou sezónu v zoo. V loňském roce si pracovníci gastru připravili pro malá i velká strašidla speciální čarodějnický stánek s punčem. Čarodějnice zde během večerní akce navařily a návštěvníky zahřály 40 litry punče.

Uspokojit stravovací potřeby návštěvníků je sice primární, nikoliv však jedinou náplní práce personálu gastru. Za tříletý provoz jsme zrealizovali 11 rautů malého i velkého rozsahu, čímž jsme reprezentovali zoologickou zahradu u zastupitelů města, u kolegů z ostatních zahrad, obchodních partnerů či u sponzorů a přátel zoo.

V současné době již běží přípravy pro zahájení další sezóny, ve které si klademe za cíl další zlepšování a zkvalitňování služeb pro návštěvníky zoologické zahrady, čímž chceme dospět k vyšší útratě na návštěvníka ze stávajícího průměru 30 na 35 Kč na osobu. Návštěvníci se tak mohou těšit na nové produkty v naší nabídce, z nichž vyzdihnou velmi dobré hořické trubičky a lázeňské oplatky s obalem ve vizuálním stylu zoologické zahrady, které se jistě stanou i vítaným suvenýrem z naší zoo.

A protože nejen jídlem živ je člověk, patří poděkování všem pracovníkům gastru, kteří se velkou měrou zasloužili o dobré fungování celého provozu a všem kolegům z jiných úseků, kteří gastru věnují pomocnou ruku a jsou nám nápomocni v technických a provozně náročných řešeních.

Zpracovala: Mgr. Adéla Tomečková

Občerstvení na 21. setkání sponzorů
/Catering at the 21st meeting of sponsors/

Raut pro účastníky slavnostního otevření safari
/Reception for guests at the official opening of safari/

Občerstvení U Vchodu na večerní akci
/A sandwich shop 'U Vchodu' during an evening program/

Čarodějnický stánek s punčem
/Witch's stand with hot punch/

VÝSTAVBA A ÚDRŽBA

Na úseku údržby a výstavby byly v roce 2013 provedeny tyto stavební práce:

- Pokračování a dokončení výstavby umělých skal venkovních výběhů a vstupních objektů „jeskyněk“, včetně provedených nástřiků, úprava vnitřních podlah a instalace elektrických ohradníků u nové stavby pro levharty mandžuské.
- Výstavba nového venkovního oplocení u safari Euroasie – I. etapa a uvedení do provozu čtyř nových elektrických vjezdových bran.
- Demolice starých přístřešků ve výběžích safari Euroasie.
- Provedení nové vodovodní a elektrické přípojky do výběhu safari Euroasie, zhotovení nových napáječků a úprava venkovních dvorků pro zubry a losy.

- Výstavba čtyř nových voliér pro sýčky a sovy, včetně vnitřního prostoru pro obsluhu.
- Úprava vnitřních kotců pro tygry, snížené podhledy, nové větrání a vytápění podlah, včetně povrchové úpravy stěn (náštříky a palisáda).
- Rekonstrukce starého vodovodního řadu v krmné chodbě pavilonu šelem.
- Oprava prasklého starého vodovodního řadu v hospodářském dvoře.
- Dokončení druhé části opravy střechy na objektu pro servaly a provedení údržby venkovních výběhů a vnitřních kotců (nátěry, omítky, náštříky).
- Oprava maleb a výměna parkosů v pavilonu netopýrů.
- Oprava betonového bazénu ve voliére ptáků a u tygrů v pavilonu šelem.
- Výměna starých ventilátorů pro odvětrání vnitřních prostor u žiraf.
- Oprava a obnovovací nátěr lepenkových střech na objektech: vodárna, zimoviště africké zvěře, pavilon šelem, pavilon opic, garáže.
- Oprava venkovních a vnitřních omítek na vyčleněných objektech, včetně povrchové úpravy.
- Oprava stěn a stropu chladicího boxu u kuchyně pro zvěř.
- Vymalování prostorů kuchyně pro zvěř, pavilonu netopýrů, zimoviště ptáků a krmných chodeb v pavilonu opic.
- Rekonstrukce dřevěné lávky pro návštěvníky u výběhu rysů s dokončením na jaře 2014.
- Výroba nových kovových prvků a oprava stávajících (mříže, poklapy, přepouštěcí uzávěry, koryta na vodu, jesle apod.).
- Oprava oplocení venkovních výběhů, vjezdových bran, elektrických ohradníků, vodovodních a kanalizačních šachet, oprava podlah vleček a plechových kontejnerů.

- Výroba nových prvků ze dřeva (transportky, dřevěná koryta, palandy, oprava ručního nářadí), stavba nových dřevěných konstrukcí u drobných objektů a oprava stávajících.
- Údržba elektrického zařízení, spotřebičů, přenosného nářadí, provádění jejich revizí a odstraňování závad.
- Údržba instalovaných prvků dětského nářadí rozmístěného v areálu zoo a zajišťování jejího bezpečného provozu.
- Údržba a zabezpečování plynulého provozu teplárny při výrobě a distribuci tepla.
- V rámci každoročních vánočních večerních prohlídek provedení výzdoby areálu.

Největší akcí roku 2013 bylo dokončení umělých skal na pavilonu levhartů
/Our 2013 highlight was the completion of artificial rocks in the enclosure of leopards/

Umělé skály vytvářeli naši pracovníci
/Artificial rocks were constructed by our staff/

Pohled do již dokončeného výběhu pavilonu levhartů
/A view at the completed Leopards' enclosure/

Oprava oplocení v euroasijské části safari
/Repairation of the fencing in the Eurasian part of safari/

Dláždění chodníku před výběhy safari
/Paving outside the enclosures of our safari/

Výstavba voliér pro sýčky a sovy pálené
/The construction of aviaries for Little owls and Barn owls/

Výstavba porodního kotce pro tygřici
/The construction of a labour cot for a female tiger/

Opravená vnitřní ubikace tygrů ussurijských
/The repair of the inner space of the kennel for Siberian tigers/

Nové malby v pavilonu netopýrů připomínají tropický prales
/New painting of the walls of the bat house resemble tropical forest/

Vedoucí údržby pan Petr Poledník
/Head of the maintenance department Mr Petr Poledník/

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

I v tomto roce jsme zaměřili pozornost na bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Byly provedeny následující akce:

- Periodické školení zaměstnanců jednotlivých pracovních úseků.
- Školení řidičů z povolení a pracovníků referenčních vozidel.
- Veřejná prověrka bezpečnosti práce na pracovištích.
- Vstupní školení nově přijatých zaměstnanců.
- Projednání a sepsání záznamu dvou pracovních úrazů lehkého rázu bez dalších následků.

Požární ochrana

- V průběhu roku nedošlo na úseku požární ochrany k mimořádné události.
- Provedeno školení vedoucích zaměstnanců, členů požárních hlídek a zaměstnanců ostrahy.
- Periodická kontrola přenosných hasicích přístrojů a hydrantů.
- Průběžná kontrola pracovišť se záznamem do požární knihy.

Zpracoval: Petr Poledník

Produkce a nakládání s odpady

Při likvidaci odpadů spolupracujeme především s Technickými službami města Olomouce. Za rok 2013 bylo zlikvidováno následně množství tříděného odpadu:

odpadní tiskařské tonery, obsahující nebezpečné látky	0,035 t
motorové, převodové a mazací oleje	0,170 t
papírové a lepenkové obaly	5,280 t
plastové obaly	0,180 t
obaly obsahující zbytky nebezpečných látek	0,125 t
olejové filtry	0,020 t
odpady se zvláštními požadavky na prevenci infekce	0,070 t
plasty	3,670 t
směsný komunální odpad	32,905 t
objemný odpad	3,890 t

Zpracovala: RNDr. Libuše Veselá

PÉČE O ZELEŇ

Hlavní události roku 2013:

Rok 2013 nám zasadil několik tvrdých ran. Jednak byl zredukován počet zaměstnanců na úseku „Péče o zeleň“, jednak se změnila legislativa v podpoře nezaměstnaným a také nám nepřálo počasí. Také charitativní akce v tomto roce nesplnily očekávání, neboť mnozí uchazeči o pomoc naší zahrádě byli přesměrováni na pomoc povodněmi postižených oblastí. A počasí to vše jen završilo; snad šest týdnů souvislého sucha a horka dalo zabrat i starším, natož novým výsadbám.

Všechny zmíněné důvody byly příčinou menšího objemu nově budovaných prvků zeleně, horší péče o zeleň stávající a třeba i problémy se zavlažováním nových výsadeb. Také jsme nestihli v dostatečné míře pečovat o oplocenky nebo o ochrany na kmenech stromů vystavených atakům zvěře ve výběžích. V následujícím roce máme tedy co dohánět!

Co nového v lese?

Změna struktury lesní části zoo nabírá každoročně nových rozměrů. Vývoj kůrovcové kalamity je rychlejší, než jsme předpokládali. Expanze lýkožrouta totiž dosáhla takových rozměrů, že většina opatření selhává, a jsou napadány dokonce mnohé další druhy stromů, které byly za normálních podmínek rezistentní. V důsledku toho došlo v roce 2013 k neomezenému šíření těchto škůdců. Na první pohled není tak zle, neboť v Zoo Olomouc nebylo postiženo (a tudíž pokáceno) výrazně více stromů, než tomu bylo v minulém roce. Ale je to jen zdání!!!

Jednak lze tento efekt přičíst naší kvalitní práci v předchozích letech, kdy ohniska napadení byla včasné likvidována, jednak se problém ukončení preventivních opatření projevuje více v letech následujících. Množství mrtvých stromů v roce 2013 nám ještě nedává představu o počtu broků připravovaných škodit na jaře roku 2014. Dalším důvodem našeho klidu může být i fakt, že v zoo neproběhla větší akce ani ze strany Městských lesů Olomouc. Zde je nutno říci, že na pozemcích zoo je několik lokalit, které zatím nebyly vytěženy z výše zmíněných příčin. Důvodem pro standardní kácení tedy nebyl počet napadených stromů, ale technické (ne)možnosti společnosti. V roce 2014 proto očekáváme doposud nejmohutnější vlnu šíření lýkožroutů. Zpomalit nevyhnutelné může již jen počasí... Uklidňujícím faktorem je skutečnost, že na rozdíl od okolních hospodářských lesů se v našem lese stále více prosazuje nálet stanovištně vhodných druhů stromů.

Péče o stávající výsadby:

Velkým otázníkem je další budování velkých oplocenek s výsadbou krajinářských nebo lesnických sazenic. Právě rok 2013

nám ukázal spoustu slabín tohoto způsobu obnovy. Ve výběžích kozorožců a větších kopytníků se lesnické pletivo, které běžně vyhovuje v lesnické praxi, ukázalo jako nedostatečné. Bylo buď protrženo, nebo se

Odstraňování následků kůrovcové kalamity /Removal of the damage left after bark beetle attack/

Kůrovcem napadené stromy se vyskytují po celém areálu zoo /Various trees all over the zoo have been attacked by bark beetle/

na něm zvířata zachytávala. Občas byl také problém s vyvrácením patek nosných sloupů, které bylo způsobeno chybou při budování nebo charakterem půdy v kombinaci s aktivitou zvěře. Výsledkem každopádně byly ztráty na sazenicích a promrhaný čas. Během roku se podařilo některé oplocenky opravit nebo vylepšit, ve všech poškozených byly také doplněny nové sazenice. Nabyté zkušenosti nás však nutí k zamýšlení, jak řešit obnovu lesa jiným způsobem. Možností máme víc, každopádně však nová výsadba bude ekonomicky náročnější z důvodu zkvalitnění oplocení. Musím ovšem vyzdvihnout, že se zlepšila komunikace

mezi zahradníky a chovateli, kteří nás mnohem častěji a včas informují o problémech se zelení na jejich pracovištích.

Nové výsadby:

Tento rok se nesl v duchu dvou velkých projektů, a to otevření první části safari v Zoo Olomouc, a dokončení a otevření pavilonu levhartů mandžuských. V případě pavilonu jsme sázeli v těžkém terénu, výběhy jsme museli opakovaně odplevelovat, ale nebylo nutné provádět větší terénní práce. Naproti tomu při budování

Vzrostlé výsadby před vyhlídkou výběhu mědvědů a vlků
/Growing plants at the view of the enclosures for bears and wolves/

Kvetoucí rostliny, především v jarním období, příjemně zpestří prohlídku zoo
/Blooming plants are a pleasant sight complementing the zoo visit especially in spring/

záhonu před euroasijskou částí safari jsme museli uměle vybudovat zídku a na místo plánovaného záhonu navázat asi dvacet nákladních aut zeminy. Tu bylo potřeba zpracovat, místy vylepšit kompostem a až poté bylo možno sázet. Na tomto stanovišti jsme ale měli velké ztráty na rostlinném

materiálu. Pravděpodobně šlo o souhrn několika faktorů. Jednak bylo již dříve zmíněné počasí k novým výsadbám obzvláště kruté, jednak bylo stanoviště příliš mladé po takových úpravách, a jednak sazenice nebyly optimálně zapěstovány ve školce. Tento fakt jsme reklamovali u prodejce a na základě toho jsme obdrželi sazenice nové. Ještě téhož roku byly zasazeny a doufáme, že nyní už bude vše v pořádku.

Okus:

V tomto roce byly dovezeny nové druhy zvířat a také rozšířeny skupiny již chovaných, na okus náročnějších druhů. To pro nás představovalo nutnost těmto změnám přizpůsobit zásobování okusem. Výsledkem bylo přerozdělení okusu dle náročnosti druhu, jeho potravní speci-

Nové výsadby před výběhy euroasijské části safari
/New plants outside the enclosures of the Eurasian part of safari/

zace, příp. zdravotního stavu. V důsledku toho dnes někteří méně nároční chovanci dostávají okusu méně nebo jen sezónně, jiní jsou krmeni intenzivně. Nově zajišťujeme jehličnaté větve pro losy v zimním období. Byla také upravena vlečka zdvižením bočnic, díky čemuž jsme schopni při každém jednotlivém výjezdu naložit větší množství větví. V důsledku nám toto řešení ovšem přináší další časové ztráty, kdy v den rozvozu okusu již nezbývá prostor pro jiné činnosti.

Plány pro příští rok:

Do příštího roku bychom rádi zkvalitnili především péči o stávající zeleň. Je potřeba se věnovat ochranám na kmenech, opravit nebo nahradit některá oplocení a budovat opatření, která budou mít dlouhou životnost. Levná a krátkodobá opatření hospodaření zoo ani zelení samotné neprospějí!

Na závěr bych rád opět poděkoval svým kolegům, vstřícným chovatelům, řidičům i některým kolegům z údržby a v neposlední řadě vedení zoo za podporu.

Zpracoval: Robert Nádvorník, DiS.

Odstraňování následků větrné smrště
/Removal of the damage left after a whirlwind/

KONFERENCE A SEMINÁŘE V ROCE 2013

Zasedání WAZA (Světová asociace zoologických zahrad a akvárií), Disney's Animal Kingdom, USA, 13.–17. 10.

Konference světové asociace zoologických zahrad a akvárií proběhla v termínu 13.–17. 10. v Disney's Animal Kingdom v USA. Letošní výroční konference se za Zoo Olomouc nikdo nezúčastnil.

Zasedání EAZA proběhlo v Edinburhu
/The EAZA meeting took place in Edinburgh/

Zasedání EAZA (Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií), EAZA, Edinburgh, UK 24.–28. 9.

Letošní výroční konference EAZA, která se konala ve skotském Edinburhu, se zúčastnili Ing. Jitka Vokurková a Dr. Ing. Radomír Habáň. Na jednáních odborných TAGů byly

Kácení suchých bříz ve výběhu kočkodanů
/The destruction of dry birch trees in the enclosure of Patas Monkeys/

Stavba uvítací brány do euroasijského safari
/The construction of the welcome gate to Eurasian safari/

prezentovány podklady týkající se ESB kozorožců kavkazských, jehož plemennou knihu vede Zoo Olomouc již 17 roků.

Během konference byla zahájena nová kampaň „Od pólu k pólu“ („Pole to Pole“).

V průběhu cesty jsme navštívili několik zoologických zahrad ve Velké Británii a Skotsku.

Zasedání EARAZA (Euroasijská asociace zoologických zahrad a akvárií), Brno 26.–30. 5.

Výroční konference EARAZA proběhla v letošním roce 26.–31. května 2013 v České republice; její organizace se úspěšně zhostila Zoo Brno. Konference započala předkonferenční cestou do Zoo Olomouc, kde měli účastníci možnost prohlédnout si naši zoo. Program byl rozdělen na část, která probíhala v konferenčním sále hotelu Santon, a na část, kdy docházelo k předávání zkušeností mezi jednotlivými účastníky neformálně v zoologické zahradě či na jiných zajímavých místech v okolí. Jednání se za naši zoo zúčastnili Dr. Ing. Radomír Habáň a Ing. Jitka Vokurková.

Zasedání EARAZA pořádala tentokrát Zoo Brno
/This time the EAZA meeting was organised by the Brno Zoo/

Setkání pracovníků českých, slovenských a polských zoo, Košice 12.–15. 6.

Setkání pracovníků českých, polských a slovenských zoologických zahrad probíhalo tentokrát v Zoo Košice na Slovensku. Setkání se tentokrát zúčastnili i kolegové z Maďarska. Během odborné části byly prezentovány různé projekty týkající se designu, staveb pro různá exotická zvířata a veterinární činnosti. V průběhu následujícího dne byla důkladně shlednuta zoologická zahrada, která má velkou rozlohu. Ve volných chvílích probíhalo mnoho neformálních diskuzí týkajících se chovu zvířat a chodu zoologických zahrad v různých státech. Setkání se za naši zoo zúčastnili Ing. Jitka Vokurková a Dr. Ing. Radomír Habáň. Další jednání v příštím roce je naplánováno v Zoo Poznaň.

1st International OWM and Prosimian Symposium Twycross Zoo, UK 18.–19. 3.

Ing. Jitka Vokurková (kurátor primátů a vedoucí komise pro poloopice v UCSZOO) se společně s kolegyněmi ze Zoo Liberec, Brno a Ústí nad Labem zúčastnila odborné konference zaměřené na starosvětské primáty a poloopice. Jednání bylo dvoudenní a probíhalo v anglické zoologické zahradě Twycross, která je zaměřena převážně na chov primátů. Kolekce chovaných primátů je obrovská a nechybí zde ani druhy, které nejsou chované v žádné jiné evropské zoo. Část konference byla teoretická, ale nechyběla ani praktická část s ukázkami tréninku zvířat a dalších zajímavostí. Během cesty byly navštíveny i další zajímavé anglické zoologické zahrady.

Twycross Zoo
/Twycross Zoo/

Basic Breeding Programme Management Course, Amsterdam, Netherlands 5.–8. 2.

Tohoto speciálního kurzu, který je určen vedoucím EEP a ESB programů v rámci EAZA se zúčastnila Ing. Jitka Vokurková, která zpracovává plemennou knihu pro kozorožce kavkazské. Během teoretické i praktické části byli účastníci seznámeni se základy genetiky populací, vedení chovných programů, fungováním organizace EAZA a prací s programy SPARKS a PM2000. V obou těchto programech jsou zpracovávány plemenné knihy po celém světě.

Zasedání odborných komisí Unie českých a slovenských zoologických zahrad (UCSZOO)

Valná hromada UCSZOO, Praha 14.–16. 5.

Valná hromada Unie českých a slovenských zoologických zahrad byla svolána do Zoologické zahrady Praha v termínu 14.–16. 5. Za Zoo Olomouc se zúčastnil Dr. Ing. Radomír Habáň.

Komise pro obojživelníky a plazy, Praha 23.–24. 1.

Zasedání komise pro obojživelníky a plazy proběhlo tradičně v pražské zoo; jednání zahájil a všechny účastníky opět přivítal ředitel Zoo Praha Miroslav Bobek. Zasedání komise se zúčastnil chovatel Petr Haberland a Milan Kořínek, který předvedl prezentaci na téma „Úprava vody u krokodýlů čelnatých a jejich (ne)soužití s jinými živočichy“. Dále jsme na setkání vyslechli celou řadu zajímavých přednášek a zúčastnili se prohlídky nově budovaných terarijních expozic a prohlédli si stavbu pavilonu pro velemloky.

Hlavní témata:

1. **Vodní prostředí** (např. čistota vody, filtrace, pH, vodní živočichové i společné soužití různých druhů, expozice s vodou apod.)

2. **Etologie**

Středa 23. 1.

- **Deset let samostatného úseku ekto-termních živočichů v Zoo Praha – 10 let zápolení (nejen) s vodou** (Petr Velenský)
- **Filtrace používaná v pražské zoo** (Zdeněk Kymla)
- **Může chov zvířat v lidské péči přinést zoologický objev? Rozmnožení *Hardella thurjii* v Zoo Praha** (Petr Velenský)
- **Problémy s pH vody v novém bazénu krokodýlů před otevřením expozice Tanganika** (Jiří Novák)
- **Pro a proti na Rajských ostrovech v Zoo Děčín** (Kateřina Štolbová)
- **Exotický svět Trakovice: v hlavní roli voda** (Jura Popluhár)
- **Úprava vody u krokodýlů čelnatých a jejich (ne)soužití s jinými živočichy** (Milan Kořínek)

- **Krokodýlí návštěva JAR** (Eva Šlosarčíková)
- **Zadními vrátky do zámořských zoo v Bronxu a Torontu** (Nataša Velenská)

Čtvrtek 24. 1.

- **Odchov dvojjazyčníka haitského *Celestes warreni*** v Zoo Brno (Michal Balcar)
- **Odchov agamy malabské *Agama finchi*** (Milan Berešík)
- **Veterinární problémy spojené s vodním prostředím na příkladu želv rodu *Batagur*** (MVDr. Roman Vodička)
- **Papuánské mangrove po ostravsku** (Petra Kalužová)
- **Varaní překvapení v pavilonu Papua** (Lukáš Kopec)

Společné jednání komisí pro jelenovitě, ovce a kozy, Brno 20.–21. 2.

Jednání této komise se letos uskutečnilo v Zoo Brno, kde své příspěvky prezentovali Michal Trizma, Pavel Vidlář, RNDr. Libuše Veselá a Ing. Jitka Vokurková.

Program:

- **Příspěvky komise pro jelenovitě**
- **Novinky z jeleního TAGu přednesené na pololetním setkání v Marwellu a na 29. výroční konferenci EAzy v Innsbrucku v září 2012** (Jan Pluháček)
- **Historické mezníky v chovu jelenovitých v Zoo Ostrava** (Michal Šafrán)
- **Eurosafari v Zoo Olomouc** (Michal Trizma)
- **Sestavení a vydání historicky první evropské plemenné knihy wapiti sibiřského *Cervus canadensis sibiricus*** (Jan Pluháček)
- **Jeleňovitě kopytníky *Cervidae* v Zoo Bojnice v roce 2012** (Petr Lupták)

- **O vývine parožia jeleňa bieloústeho *Cervus albirostris*** (Peter Lupták)
- **Změny a novinky v chovech českých a slovenských zoologických zahrad v roce 2012** (Jan Pluháček)

Příspěvky komise pro ovce a kozy

- **Caprini v bojnickej zoo v roku 2012** (Peter Lupták)
- **ESB pro kozorožce kavkazské – 2012** (Jitka Vokurková)
- **Přehled chovu *Caprinae* v UCSZOO** (Jan Robovský)
- **Variabilita sfarbenia takinov s dôrazom na takina zlatého *Budorcas bedfordi*. Mýty a skutočnosti o takinovi bhutánskom *Budorcas white*** (Peter Lupták)
- **Orongo, shahtoosh a CITES** (Silvie Ucová)

Komise pro jelenovitě, ovce a kozy pořádala Zoo Brno /The commission for cervids, sheep and goat was organised by the Brno Zoo/

Společné zasedání komisí pro chov žiraf, antilop, domácích zvířat, komise pro krmivářství a setkání chovatelů chudozubých savců, Hrubá Voda 8.–10. 4.

V hotelu Akademie v Hrubé Vodě u Olomouce se uskutečnilo setkání několika komisí v rámci UCSZOO. Zúčastnilo se celkem asi 50 pracovníků ze 14 českých a slovenských zoologických zahrad, z České zemědělské univerzity a nechyběli ani

další hosté. V pondělí 8. 4. odpoledne se většina účastníků sešla v Zoologické zahradě Olomouc a společně si prohlédli areál zoo. Pozornost věnovali zvláště připravovaným novým expozicím a samozřejmě novinkám na chovatelském úseku zoo. Poté se přesunuli do Hrubé Vody, kde bylo na programu jednání komise pro chov žiraf, antilop, koňovitých, domácích zvířat, velbloudů a lam a jednání komise krmivářské, jejíž součástí už podruhé bylo setkání chovatelů chudozubých savců.

Programy:

Komise pro chov žiraf (Bc. Luděk Čulík)

- **Přehled chovu žiraf v České a Slovenské republice za rok 2012** (Luděk Čulík)
- **Stav chovu žiraf v jednotlivých zoo za rok 2012** (zástupci jednotlivých zoo)
- **Žirafí vztahy aneb „Mají žirafy kamarádky?“** (Karolína Brandlová)

Komise pro chov antilop (RNDr. Libuše Veselá)

- **Situace v chovu jednotlivých 30 druhů antilop chovaných v našich zoologických zahradách** (Libuše Veselá a zástupci jednotlivých zoo)
- **Mezinárodní workshop otevřel nové možnosti zachrany antilopy Derbyho** (Karolína Brandlová)
- **Djink i Junka – Buš bývala temná** (Peter Lupták)
- **Čierne lečve a buvolce z Bangweulu alebo o významu Zambie pre fylogeografu antilop** (Peter Lupták)
- **Korekce zubů antilop v Zoo Olomouc** (Libuše Veselá)

Komise pro chov lichokopytníků (RNDr. Evžen Kůs)

- **Genetika koňovitých; Línání oslů somálských** (Jan Robovský)

- **Současná situace v chovu koní Převalského** (Evžen Kůs)

Komise domácí zvířata – velbloudi a lamy (MVDr. Dana Hyláková)

- **Stručný přehled a doplnění historie chovu velbloudů** (Dana Hyláková)
- **Dovolená velblouda jednohrbého ve vyškovské zoo** (Dana Hyláková)
- **Umělý odchov velbloudů v Zoo Praha** (Tamara Haberová, P. Fedorov)
- **Výzkum etologie a reprodukce velbloudů v zoologických zahradách** (Tamara Haberová, Karolína Brandlová)

Setkání chovatelů chudozubých savců

- **Přehled chovu v roce 2012** (Libuše Veselá)
- **Naše nové poznatky z odchovu mravenečníka stromového a z narození a chovu mravenečníka velkého** (Hana Dostálová, Libuše Veselá)
- **Uspávání lenochodů a korekce drápů v Zoo Olomouc** (Libuše Veselá, Hana Dostálová)

Mravenečník velký *Myrmecophaga tridactyla* /Giant Anteater/

Komise pro krmivářství (Dr. Ing. Radomír Habáň)

Letos se krmivářská komise konala 1. 4. ve Hrubé Vodě na Olomoucku. Sešla se tu opět celá řada odborníků z této branže.

Dále zde proběhla prezentace firmy Trhoň, dodávající na trh zámožská úzce specializovaná krmiva pro exoty. Zazněly přednášky a odborné statě na tato témata:

- **Krmné dávky lemuru chovaných v UCSZOO versus ostatní evropské zoo** (Jitka Vokurková)
- **Výživa drápkaté opice trpící onemocněním diabetes mellitus** (Jitka Vokurková)
- **Výživa medvědů a jejich zimní krmná dávka** (Sylva Procházková)
- **Okusové rostliny a jejich nutriční hodnoty** (Sylva Procházková)
- **Konzervace okusových rostlin** (Jiří Děd)
- **Novinky na trhu** (Vojtěch Trhoň)
- **Orlín – prezentace firmy**
- **Novinky na trhu, prezentace firmy Troubecká hospodářská a. s.** (Aleš Rusek)
- **Srovnání krmné dávky a kondice losů a zkušenosti s nimi** (Libuše Veselá, Miroslav Brtnický, Ladislav Žoha)
- **Příspěvek k výživě a chovu psovitých šelem** (Libuše Veselá, Josef Brokeš, Lucie Pavlačíková)

Společné jednání komisí pro poloopice, novosvětské a starosvětské primáty, gibony, lidoopy, malé a velké kočky, Jihlava 23.–26. 4.

Jednání primátů a kočičích komisí letos proběhlo v Zoo Jihlava. Za naši zoo se jednání zúčastnili Ing. Jitka Vokurková a Josef Dřtil. Všechny komise vydaly sborník a všichni účastníci obdrželi DVD se všemi prezentacemi. Ve večerních

hodinách proběhla prezentace S. Lhoty o ochraně přírody v Balíkpapanském zálivu.

Komise pro poloopice

Během zasedání všichni chovatelé obdrželi sborník v tištěné i elektronické podobě na CD. Ve sborníku je přehled všech chovaných druhů poloopic v UCSZOO, včetně historických dat, a spousta odborných článků a překladů. Během roku jsou chovatelské problémy konzultovány buď telefonicky, nebo pomocí e-mailů.

Program:

Příspěvky komise pro poloopice

- **Jak nakrmit rákosového lemura** (Petra Bolechová)
- **Krmné dávky a hmotnosti lemuru ve vybraných EAZA zoo** (Petra Bolechová)
- **Kombovité Galagidae** (Petr Čolas)
- **Outloňovité Lorisidae** (Petr Čolas)
- **Ostravské poloopice v roce 2012** (Jana Kanichová)
- **Sága flavifronsů v Ostravě – pokračování** (Jana Kanichová)
- **Genetika v ochraně přírody – projekt Nycticebus** (Veronika Roubová, L. Pohlová)
- **Spojování lemuru kata se skupinou v Zoo Dvůr Králové nad Labem** (Lucie Pavlačíková)
- **Prosimian TAG – RCP** (Petr Čolas)
- **Historie chovu komb Garnetových v Zoo Plzeň** (Richard Viduna)
- **Poloopice v UCSZ v roce 2012** (Jitka Vokurková)
- **Přehled in-situ projektů z primatologické konference v Twycrossu** (Jitka Vokurková)

Příspěvky komise pro starosvětské primáty

- **Zkušenosti se spojováním kočkodanů** (Petra Bolechová)
- **Hodnocení tělesné kondice primátů a chov kahau nosatých v Zoo Apeldorn** (Petra Bolechová)
- **Tajemný Tenasserim Lutung** (Petr Čolas)
- **Změny a novinky u makaků vepřích a makaků magotů v Zoo Praha** (Šárka Hanzálková)
- **Jaké chyby už nemusíme opakovat** (Jana Kanichová)
- **Kočkodan Dianin v Zoo Ostrava** (Jana Kanichová)
- **Makaci v Zoo Ostrava** (Jana Kanichová)
- **Stav starosvětských primátů v UCSZOO v roce 2012** (Petr Čolas)
- **Cercopithecus hamlyni** (Peter Lupták)
- **Lesula** (Peter Lupták)
- **Pavilon evoluce v Zoo Ostrava** (Dagmar Marková)
- **Péče o přestárlé primáty v Zoo Twycross** (Petra Padalíková)
- **In-situ projekty týkající se OWM** (Jitka Vokurková)

Příspěvky komise pro novosvětské primáty

- **Reporty z EAZA konference** (Zuzana Mihálovová)
- **Rozdíly v chování u tamarinů pinčích a žlutorukých** (Michaela Másílková)
- **Paraziti a parazitologický screening u NWM v UCSZOO** (Jana Petrášová)
- **Parazitární infekce spiruridní hlístic u chvostanů bělolících *Pithecia pithecia* v Zoo Ústí nad Labem** (Petra Padalíková)

Komisia *Callitrichidae* 2012 (Zuzana Mihálovová)

- **Sociálna štruktúra a správanie *Callitrichidae*** (Zuzana Mihálovová)

Příspěvky komise pro gibony a lidoopy

- **Nová éra chovu orangutanů v Zoo Praha** (Vendula Hejná)
- **Lana pro primáty** (Vít Lukáš)
- **Giboni Vietnamu** (Petr Čolas)
- **Palmový olej** (Jana Pluháčková)
- **Porody goril v Zoo Praha** (Vít Lukáš)
- **Přehled reportů z EAZA** (Jana Pluháčková)
- **Přehled gibonů a lidoopů v UCSZOO** (Jana Pluháčková)

Příspěvky komise pro malé kočky

- ***Felis silvestris grampia*** (Petr Pavliska)
- **Gordon's cat – ISB 2012** (Jiří Novák)
- **Malé kočkovité šelmy v UCSZOO** (Jiří Novák)

Příspěvky komise pro velké kočky

- **Přehled velkých kočkovitých šelem chovaných v UCSZOO** (Peter Lupták)
- ***Panthera 2013*** (Peter Lupták)
- **Svojráznosti „prorusky“ orientovaného chovu mačiek** (Martin Krug)

Komise pro primáty, malé i velké kočky se konala v Jihlavě /The commission for primates, small and big cats was held in Jihlava/

Komise pro chov ryb, Chomutov 9.–10. 10.

Společné jednání komise ryb a komise pro ploutvonožce se letos konalo v Chomutově. Za naši zoo se jednání zúčastnil Josef Dřtil.

První den jsme se seznámili s expozicemi Podkrušnohorského zooparku Chomutov

a proběhlo jednání komise pro ploutvonožce. Byla pro nás připravena také komentovaná projížďka po safari výběžích i prohlídka větrného mlýna, roubenky a statku v areálu Staré Vsi.

Druhý den bylo na programu jednání komise pro akvária. Nejdříve jsme se seznámili s novinkami a připravovanými projekty jednotlivých zoo. Hlavním tématem letošního setkání byla problematika osvětlení akvárií s ohledem na živočichy v nich chované. Nejvíce diskutovaným bylo využití LED diodových osvětlovacích těles a porovnání kvalit jednotlivých světelných zdrojů. Také jsme se podělili o první zkušenosti s tímto novým typem osvětlení. Kolega Radek Šleis ze Zoo Dvůr Králové si připravil velice zajímavou přednášku věnovanou právě problematice použití a kvality LED diod.

Setkání členů vzdělávací a marketingové komise, Ostrava 5.–7. 11.

V roce 2013 se zasedání komise vzdělávání a marketingu UCSZOO uskutečnilo ve vzdělávacím centru Zoologické zahrady Ostrava. Za Zoo Olomouc se účastnili Lucie Pospíšilová a Milan Kořínek. Jednání probíhala po tři dny. Obsah byl zaměřen jak na společné marketingové akce, tak na zkušenosti z oblasti vzdělávání a marketingu jednotlivých zahrad. První den se zhodnotily aktivity, které proběhly v předcházejícím období – např. kampaň na záchranu jihovýchodní Asie. Druhý den probíhala nejen oddělená jednání vzdělávací a marketingové sekce, ale byla i podrobněji řešena problematika nové kampaně EAZA s názvem „Od pólu k pólu“, a to i se zástupcem Českého hydrometeorologického ústavu. Nechybělo

ani předání zkušeností z otevírání nových staveb a expozic a jejich propagace. Třetí den byly hlouběji rozebírány jednotlivé ochranné kampaně a jejich prezentace návštěvníkům zoologických zahrad. V pozdních hodinách nechyběla večerní prohlídka zoo a národní památky Důl Michal.

Program jednání:

Úterý 5. 11.

- **Proč a co hodnotíme aneb Nebojme se evaluace** (Aleš Kočí, Zoo Liberec)
- **Hodnocení kampaně na záchranu jihovýchodní Asie** (Tomáš Hajnyš, Zoo Dvůr Králové)
- **Společný jazyk osvětářů** (Šárka Kalousková, Zoo Ostrava)

Středa 6. 11.

- **Vzdělávání trochu jinak** (Zoo Košice)
- **Quest** (Zuzana Šafaříková, Zoo Liberec)
- **Zooškola pro dospělé** (František Tymar, Zoo Praha)
- **Workshop na téma evaluace** (Aleš Kočí)
- **Jednání členů marketingové komise**
- **Expozice Svět v podzemí – okno nejen do tmy** (Martin Vobruba, Zoo Plzeň)
- **Osvěta za časů povodně** (Petra Caltová, Zoo Praha)
- **Nová kampaň EAZA „Od pólu k pólu“** (Zoo Ústí nad Labem, Věra Vrabcová)
- **Podnebí se mění – včera, dnes i zítra** (Radim Tolasz, Český hydrometeorologický ústav)

Čtvrtek 7. 11.

- **(Ne)řád v systému obratlovců – kočkovité šelmy** (Jirka Novák, Zoo Ostrava)
- **Přežijí rok 2026? Nová krize a vraždění nosorožců** (Jan Pluháček, Zoo Ostrava)
- **Krize nosorožců v Jihoafrické republice** (Tomáš Hajnyš, Zoo Dvůr Králové nad Labem)

- **Tulení a sloní hrátky** (Věra Vrabcová, Zoo Ústí nad Labem)
- **Zkušenosti z EAZA** (Roman Kössl, Zoo Ohrada)
- **Satelitní telemetrie chřástala polního** (Jiřina Pešová, Zoo Plzeň)

Setkání marketingové a vzdělávací komise zahájil ředitel ostravské zoo Ing. Petr Čolas
/The meeting of the commission for marketing and education was opened by the director of the Ostrava Zoo – Ing. Petr Čolas/

Společné jednání komisí pro evidenci, transporty a koňovité, Kostelec nad Černými lesy 6.–7. 11.

Jako již tradičně každý rok, tak i letos proběhlo zasedání těchto komisí v Kostelci nad Černými lesy. Během komise pro evidenci se projednávalo zpracovávání ročenky UCSZOO a přechod z ISIS na ZIMS a problémy s tím spojené. Transportní komise řešila optimalizaci transportů mezi zahradami v rámci UCSZOO. Komise pro koňovité se zabývala bilancí současného stavu v chovech koňovitých v jednotlivých zoo. Zasedání se za Zoo Olomouc zúčastnili Ing. Jitka Vokurková a Michal Trizma.

Komise výstavby, Chomutov 9.–11. 10.

Ve dnech 9. až 11. října se uskutečnila v Podkrušnohorském zooparku Chomutov

komise výstavby UCSZOO, které se zúčastnil Poledník Petr a Hadáček Pavel z úseku údržby. Na programu jednání byla mimo jiné výměna zkušeností v používání stavebních prvků doplněná několika hodnotnými přednáškami přizvaných renomovaných firem.

*Zpracovali: Dr. Ing Radomír Habáň,
RNDr. Libuše Veselá, Ing. Jitka Vokurková,
Milan Kořínek, Josef Drtil, Lucie Pospíšilová,
Petr Poledník, Ing. Sylva Procházková*

Telefonní seznam a kontakty na pracovníky Zoo Olomouc

Oddělení	Jméno	Mobil	Klapka	Telefon/Fax	E-mail
Ředitel Zoo Olomouc	Dr. Ing. Radomír Habáň	774 450 413	605	tel.: 585 151 605 fax: 585 151 633	reditel@zoo-olomouc.cz
Ekonomický náměstek	Ing. Jan Hüttner	774 450 412	603	585 151 603	huttner@zoo-olomouc.cz
Vedoucí údržby	Petr Poledník	774 450 423	607	585 151 607	polednik@zoo-olomouc.cz
Asistentka ředitele, sponzoring	Bc. Markéta Příkrylová, DiS.	774 450 013	600	585 151 600	prikrylova@zoo-olomouc.cz
Vedoucí gastro provozu	Mgr. Adéla Tomečková	774 450 014	616	585 151 636	tomeckova@zoo-olomouc.cz
Vedoucí péče o zeleň	Robert Nádvořník, DiS.	774 450 414	607	585 151 607	nadvornik@zoo-olomouc.cz
Zooúsek					
Vedoucí zooúseku	RNDr. Libuše Veselá	774 450 417	614	585 151 634	vesela@zoo-olomouc.cz
Krmivářka	Ing. Sylva Procházková	774 450 418	608	585 151 608	prochazkova@zoo-olomouc.cz
Zoolog	Ing. Jitka Vokurková	774 450 415	608	585 151 608	vokurkova@zoo-olomouc.cz
Veterinářka	MVDr. Lenka Chrastinová	603 360 312	614	585 151 634	info@zoo-olomouc.cz
Zimoviště afrických zvířat	Pavel Vidlář	774 450 428	604	585 151 604	info@zoo-olomouc.cz
Pavilon šelem, akvária	Josef Drtil	774 450 424			info@zoo-olomouc.cz
Úsek ptáků	Lubomír Veselý	774 450 421	608	585 151 608	info@zoo-olomouc.cz
Pavilon opic	Jitka Harnová	774 450 429			info@zoo-olomouc.cz
Marketing					
Tisková mluvčí, marketing	Iveta Gronská	774 450 411	609	585 151 609	gronska@zoo-olomouc.cz
Marketing	Lucie Pospíšilová	774 450 427	609	585 151 609	pospisilova@zoo-olomouc.cz
Marketing, fotograf	Milan Kořínek	774 450 416	609	585 151 609	korinek@zoo-olomouc.cz
Další důležité kontakty					
Účtárna	Zdeňka Šolcová		606	585 151 606	solcova@zoo-olomouc.cz
Návštěvnický servis	Bc. Markéta Příkrylová, DiS.	774 450 013	600	585 151 600	prikrylova@zoo-olomouc.cz
Skład	Klíková Hana		610	585 151 630	info@zoo-olomouc.cz
Pokladna zoo		774 450 426			
Vrátnice, GSM brána		774 450 419	601	585 151 601	

ARTCOM GROUP PRODEJ & SERVIS VOZŮ PEUGEOT

prodej nových a zánovních vozidel značky **Peugeot**
splátkový prodej **UniCredit Leasing, PSAF, Cetelem**
možnost použít Vaše staré vozidlo na **protiúčtet**
dovoz referenčních vozidel na **zakázku**

autopůjčovna
mlýnky Peugeot
scooters
boutique

servisní služby:

- záruční a pozáruční servis
- mechanické a elektrikářské práce
- diagnostika motoru
- seřízení geometrie náprav a světel
- kontrola účinnosti brzd na diagnostické stolici
- pneuservis, prodej a montáž pneu
- příprava a provedení STK
- mytí motoru a karoserií
- výměna čelních skel
- značková oprava čelních skel
- prodej náhradních dílů a doplňků, boutique
- montáž elektronického a mechanického zabezpečení
- autorádia, handsfree sady, ovladače bran
- opravy, plnění a čištění klimatizací
- zapůjčení náhradního vozidla
- provozní doba: po-pá 7.00 - 18.00 hod.
so 8.00 - 12.00 hod.

ARTCOM Group s.r.o.

PRODEJCE PEUGEOT
Bystrovany 201, 772 11 Olomouc
Tel.: 585 311 864, 777 879 119

 Peugeot Olomouc

www.artcomgroup.peugeot.cz www.peugeotcentrum.cz

ANNUAL REPORT 2013 ZOOLOGICAL GARDEN OLOMOUC, CZECH REPUBLIC

Summary

Dear Friends,
It gives me great pleasure to bring you the 2013 annual report of the Zoological Garden in Olomouc, which I would like to begin with a brief overview of the past year.

2013 has also witnessed continuation of the gradual reconstruction of the whole area of our zoological garden. By opening a new pavilion for Amur Leopard, we have not only extended the exposition area for visitors, but also have created a specialised breeding facility for this very rare type of carnivores. First visitors had the opportunity to see a new exposition with a three-month old cub which is the eleventh leopard reared in our zoo. Another significant event contributing to the modernisation of the zoo was the opening of the first phase of the safari park. This phase has started a gradual transformation of the lower part of the zoo area, in which the animal run has been extended and small and inadequate expositions will be transformed into large, spacious

and modern ones. From the comfort of safari park trains, visitors can watch animals in the immediate proximity, and see other secluded places of the zoo forest. However, we are beginning to be concerned about the bark beetle attacking trees in forests in the zoo and the area around it.

The investment development of the zoological garden is connected with the development of breeding. In the course of the past year, 14 species were added to the zoo, new breeding groups of bison and elks were formed and a promising breeding pair of Siberian Tigers was matched. The breeding facility performs a high-quality work on a yearly basis, the evidence of which are regular rearing activities of rare and endangered species, which do not commonly breed in other zoological gardens. The birth of a female giraffe made us all very happy at the end of the year. The Olomouc Zoological Garden takes part in rescue programs and reintroduction projects. Receiving funds from the Ministry of the Environment of the Czech Republic (hereinafter referred to as MŽP ČR) in 2013, the zoo also built a breeding

facility for Little Owls and Barn Owls whose young will be subsequently released into the wild.

In 2013, our zoo was frequented by more than 321 thousand visitors. Compared with the previous year, there has been a decrease by almost 44 thousand visitors which we blame on the vagaries of spring weather, which brought us a snowfall at Easter and a continuous heavy rainfall almost the whole May. The remaining months of the year did not give us enough time to recover the spring slump.

In conclusion, I would like to thank to our visitors for their continuing support, and pay tribute to our founder – the Statutory town of Olomouc, presided by the Mayor Martin

Novotný for exemplary cooperation and support for our work. I would like to extend our thanks to the Ministry of the Environment of the Czech Republic, the Olomouc Region, the Regional Authority along with many other institutions and to all of our sponsors, donors and fans who support us in our activities and our mission. I would also like to thank to my colleagues, who are responsible for day-to-day running of the zoo and who play a significant role in providing our visitors with satisfying experience. I hope we will continue finding common ground in the years to come, and will live up to our reputation of a significant destination of the Czech Republic and the most popular must-see in our region.

Dr. Dipl.-Ing. Radomir Haban

Director of the Olomouc Zoo

■ TABLE OF CONTENTS

Information about the Zoo	Page
Telephone and Contact Directory of the Olomouc Zoo Staff	004
A Few Words of Introduction from the Director	116
Breeding Activities in 2013	118
Mammals	121
Carnivores	122
Primates	122
Ungulates	122
Other Mammals	122
Rearing of the Third Young of Giant Anteater	123
Rearing of a Young Lesser Spear-nosed Bat	123
Rearing of a Female Amur Leopard	123
Ring-tailed Lemur in the Olomouc Zoo	123
Birds	123
Repatriation Project of Little Owl and Barn Owl	124
Terraria	124
Rearing of Dart Frogs in 2013	124
Aquaria	124
Rearing of Stony Coral <i>Acropora tenuis</i>	124
Other Activities of the Breeding Department	125
Research and Cooperation with Students	125
Publishing Activities	125
Volunteers in the Olomouc Zoo	125
Our Cooperation with the Children and Youth Centre in Olomouc	125
Our Cooperation with the Nursing Home 'Na Zámku' in Nezamyslice – Lama Therapy	125
Rescue Station for Handicapped Animals	125
Birds of Prey	125
Veterinary Care	125
Nutrition and Feeding	126
Browse Plants – Their Suitability for Feeding and Their Nutritive Value	126
Feeding of Bears in Particular Zoological Gardens	126
Zoo Marketing	126
Visitors' Turnout at the Olomouc Zoo in 2013	126
Promotion of the Zoo and the Most Significant Events in 2013	127
Safari the Zoo Olomouc	127
Pavilion for Amur Leopard	127
Our 2013 Highlights	127
Animal Feeding with Commentary	127
Zoo Belongs to Children	127
The Weekend of Records in the Olomouc Zoo	128
The Ghost Night in the Zoo	128
Christmas in the Zoo	128
Education in the Olomouc Zoo and Our Cooperation with Educational Institutions	128
Sponsors of the Olomouc Zoo in 2013	128
Basic Economic Data	129
Our Cooperation with the Olomouc Employment Office in regards to Community Service	129
Catering Services	129
Construction and Maintenance	129

Gardening	130
Conferences and Seminars	130
Meetings of Expert Boards of UCSZOO	130
List of Animal Species Kept at the Zoo in 2013	131
Mammals	131
Birds	135
Reptiles	139
Amphibians	140
Fish	140
Chondrichthyes	142
Invertebrates	142
List of Protected Animal Species	145

■ BREEDING ACTIVITIES IN 2013

Specimens and Species in the Animal Collection of the Olomouc Zoo as of 31 December, 2013

	Species	Specimens	Loan	Price [EUR]
Mammals	91	693	159	280,665.06
Birds	70	357	39	47,869.00
Reptiles	19	80	18	8,311.54
Amphibians	3	12	0	7.29
Fish	98	305	0	6,206.90
Chondrichthyes	3	3	0	3,874.00
Invertebrates	84	335	1	4,114.91
Total	368	1,785	217	351,048.12

As of December 31, 2013, the Zoological Garden in Olomouc holds 368 species and 1,785 individuals amounting to the total value of € 351,048.12. Compared with the figures from the previous year, there has been an increase by 14 species and a decrease by 76 individuals. However, we see the year 2013 as a breeding success. We have been successful in rearing a number of young of rare species, e.g. Amur Leopard, Barbary Lion, or Giant Anteater. This year has been also significant for a number of species where the breeding males have been changed in order to revive the blood. Over the years, the number of species and individuals has been kept more or less at the same level, it can be concluded, however, that the breeding value of our living collection has been gradually improving. We are now able to rear animals which are challenging in terms of diet and habitat conditions. Furthermore, we are successful in breeding such species, which fail to breed in other zoological gardens.

006 ■ MAMMALS

006 Carnivores

The pavilion for Amur Leopard was officially opened in 2013. It is situated in the environment of natural forest where animals can enjoy large natural runs. We were successful in rearing a female of this species – number eleven of the young captive-bred in our zoo. We were also happy to see the rearing of a second young of Binturong. Although the rearing was accompanied by certain complications, the young was reared by the parents with a significant help from the older sibling. The specialty of the Olomouc Zoo is rearing of the Canidae. The Fennec family has grown by 6 individuals. As one of the two zoological gardens in Europe, we celebrated the successful reproduction of Black-backed Jackal. We have reared 3 cubs of North American Arctic Wolf. Although 10 wolfs have been moved to other zoos, we still have a plentiful pack. We are especially concerned about Iberian Wolves as their run needs an urgent reconstruction, which cannot be undertaken while they are present and we have not managed to move them elsewhere. Biological data of the development of the Barbary Lion young: Two male young of Barbary Lion were reared by their parents in 2013. The mother was captive-bred in Belfast. In the course of the rearing, the young had been regularly monitored.

014 Primates

Last year, the Olomouc Zoo witnessed for the first time the breeding of Ring-tailed Lemur of which we have reared 3 young. Also Yellow-cheeked Gibbon has given us a new born young. We have managed to obtain a genetically valuable male of Patas Monkey, and changed the male of South American Squirrel Monkey of whom we have a large group in a very good condition. Black Lemur, Japanese Macaque and Weeper Capuchin have also successfully reproduced. Many species of marmosets are kept only for exposition purposes.

018 Ungulates

The herd of three types of antelopes reared in the Olomouc Zoo has been joined by unrelated males. While we had no young from Black Wildebeest and Addax because of male change in 2013, we reared 8 young of Gemsbok whose breeding has a long tradition in the Olomouc Zoo. Yet the happiest we were at the birth of a young Rothschild-Giraffe at the end of the year. A new species of the Olomouc Zoo is Red River Hog. The herd of Reindeer, which has been for the past few years fed on huge amounts of dry food high in protein, is in a very good condition. The rearing of Chamois and Wild Goats has been also most effective. Our herd of Markhors has been joined by a new male. A safari park for Eurasian Ungulates is a new exposition which was opened in August 2013. In the two enclosures which can be accessed by zoo trains for visitors, we rear several smaller species of ungulates which are not originally from our fauna. Together with this exposition, new runs for European Elk and European Bison have been built. While all animals have integrated well, we were surprised at the dominant position of Chamois.

024 Other Mammals

The Olomouc Zoological Garden is one of the few zoos which are successful in breeding North American Porcupine. Unfortunately, the young female of Southern Tamandua has

died. Third young of Giant Anteater has been reared in the Olomouc Zoo. And we have been able to add Brush-tailed Bettong again into our living collection. Floods in the Prague Zoo: Sumatran Tiger, a male of Java Leopard and two Red Ruffed Lemurs have been moved from flooded Prague Zoo to our zoo where they spent several weeks.

027 Rearing of the Third Young of Giant Anteater

The third young of Giant Anteater born on September 13, was again a female. Due to the fact that the mother had not been provided with sufficient privacy during the birth, she showed no interest in the young which made the rearing particularly difficult at the beginning. However, the problems had been resolved and the youngling was eventually reared by her mother. The development and weight gain of the young anteater have been recorded and compared with the data of previous young.

029 Rearing of a Young Lesser Spear-nosed Bat

A young Lesser Spear-nosed Bat had to be reared by the zookeepers as the mother showed no interest in her young.

030 Rearing of a Female Amur Leopard

The paper recounts the history of Amur Leopard husbandry in the Olomouc Zoo, and addresses the issue of the decreasing number of the species in the wild and the difficulties of their survival.

032 Ring-tailed Lemur in the Olomouc Zoo

The paper summarises the up-to-date practice of Ring-tailed Lemur husbandry in the Olomouc Zoo including the first number of rearing of this year.

033 ■ BIRDS

The beginning of the rearing season for birds has been affected by rainy weather, which had a negative impact on the nesting of Greater Rhea, Waldrapp, and the first nesting of Greater Flamingo and others. 7 young flamingos have been reared from spare clutches. The unwilling weather had no effect on Steppe Eagle. Although the egg of Black Vulture had been fertilized, it died during the incubation. Snowy Owls have been successfully reproduced. Nesting attempts of King Vulture and American Black Vulture have failed. Although 12 eggs had been laid by Black Hornbills, with almost a half of them fertilized and in three of which were already partly-developed chicks, none of them were hatched. The incubation took place under the female. A reproduction of Silvery-cheeked Hornbills occurs regularly in our zoo and this year we were happy to rear 2 chicks. Also Southern Screechers reproduce regularly in our garden. New breeding facilities have been built for Barn Owls and Little Owls. We have initiated cooperation with the Lešná Zoo in the breeding of Secretary-birds. Our mature and genetically valuable male has been moved to Lešná and in return we were given a young captive-bred pair. Speckled Mousebirds and Azure-winged Magpie are new species in the zoo.

037 Repatriation Project of Little Owls and Barn Owls

New aviaries for the husbandry of Little Owls and Barn Owls were built in 2013. All chicks reared in our facility will be also in the future given to ZS Bartošovice (Rescue Centre in Bartošovice) and the 'Tyto' Association for repatriation. Our zoo received a grant from MŽP ČR for the construction of aviaries.

039 ■ TERRARIA

In 2013, the exposition has grown significantly. To name but a few, we had first-time rearing of a young North-african Mastigure *Uromastyx acanthinure*, 5 young of Dumeril's Boa *Acrantophis dumerili*, a young of Kenya Sand Boa *Eryx colubrinus*, and as from September we are breeding Haitian Giant Galliwasp *Celestus warreni*. This year, we have terminated the husbandry of Central Bearded Dragon *Pogona vitticeps*. In the near future, visitors will have the chance to enjoy attractive reptile species which will successfully, as we believe, replace agamas.

042 Rearing of Dart Frogs in 2013

After the past years' hardship, the breeding of these frogs has turned in the right direction. New and bigger terraria have been built which gave us 3 groups of perspective exhibits, and after a long pause a clutch has been produced. In the middle of the year, the terraria were moved to another area. A decision, which later proved to be an unfortunate one. Not only have we lost a close contact and control over the exhibits, but neither the dart frogs cope well with relocation. It resulted in dart frog kill which was exacerbated by our absence due to holiday period. In the hope of halting the negative course of the husbandry of dart frogs, all terraria were moved back in the zoo in the autumn. However, our breeding facilities and husbandry areas are yet to achieve adequate standards.

043 ■ AQUARIA

The highlight of the aquaria exposition in 2013 was the reconstruction and relocation of the existing coral reef in an aquarium with higher number of smaller and more interesting fish species (e.g. Fire Dartfish *Nemateleotris magnifica*, Horned Boxfish *Lactoria cornuta*, Janss' Pipefish *Doryrhamphus janssi* a Bennett's Puffer *Canthigaster benneti*). In terms of anthozoa, we opted for soft corals. In 2014, we are planning to improve the filtration of the horseshoe crab aquarium and to implement LED lights in some of the tanks. The aquarium at the new entrance of the zoo performs well. We have not recorded any significant technical faults in the past year. Apparently on the account of the implementation of LED lights, the anthozoa colony has multiplied several times. In the base of the aquarium, we have installed a water tank in size of 150x60x50 cm for the purposes of fish quarantine and coral husbandry.

046 Rearing of Stony Coral *Acropora tenuis*

In 2008, our zoo received 5 individuals of *Acropora tenuis* from the Arnhem Zoo who asked us in return to take part in their conservation programme. The reproduction of this coral is not easy. However, this year we have managed to rear 8 pieces of *Acropora tenuis*, 5 of which have been already placed in other breeding facilities. In similar fashion, we breed other 30 species of stony corals in our breeding tank.

050 ■ OTHER ACTIVITIES OF THE BREEDING DEPARTMENT

050 Research and Cooperation with Students

The Olomouc Zoological Garden has established a cooperation in research with many universities and other institutes of the Czech Republic and abroad. Many students use the facility of our zoo to work on their bachelor, master and PhD theses. Some students work here to gain valuable experience in terms of practical training.

052 Publishing Activities

In 2013, our zoo published a stud book of prosimians kept within the UCSZOO and a European stud book of the West Caucasian Tur.

053 Volunteers in the Olomouc Zoo

In 2013, the Olomouc Zoo began to work on regular basis with a group of volunteers who dedicate their free time to helping with the organisation of public events and the preparation of enrichment activities for animals. At the end of 2013, we have 35 volunteers in our registry.

053 Our Cooperation with the Children and Youth Centre in Olomouc

The Children and Youth Centre (hereinafter referred to as DDM) staff works with the Olomouc Zoo to organise various events for visitors such as Welcoming Spring, World Animal Day, Earth Day, Children's Day, A Night in the Zoo, Christmas Tree Lighting. The Zooclub regularly meets in the area of the zoo. Another popular attraction is a summer community camp.

055 Our Cooperation with the Nursing Home 'Na Zámku' in Nezamyslice – Lama Therapy

The Olomouc Zoo cooperates with the Nursing home for people handicapped both mentally and physically. The nursing home provides for their clients zoo therapy and farming therapy. In recent years, lama therapy has been developed and has become very popular. It is led by approximately 30 professionals who work with alpacas from the Olomouc Zoo.

056 Rescue Station for Handicapped Animals

Owing to the infection incidence, the station can no longer receive birds or other wild animals. In the event of finding an injured or otherwise handicapped bird or other animal, please approach the above mentioned stations.

057 Birds of Prey

A team of external workers is in charge of the running of the exposition of birds of prey which is led by the experienced falconer Milan Hulík. The members of the team participate in providing necessary care for handicapped birds of prey as well as in presenting the birds and falconry to the visitors of the zoo.

058 Veterinary Care

The high-quality prevention is at the heart of the veterinary work. Examinations of faecal material, preventive and targeted de-worming, vaccination and check-ups of state of health are carried out across the whole zoo on regular basis. The most interesting

veterinary cases that we dealt with in 2013 are as follows: repeated sonographic examinations of female Southern Tamandua in order to determine the cause of reproduction difficulty, abscess treatment on the limb of a Giant Anteater, X-ray examination of the oral cavity of a jaguar, a plastic operation of an eyelid of a lemur, orthopaedic examination of a female elk, granuloma operation of the beak of a young flamingo, veterinary prevention of young Barbary Lions, X-ray examination of their limbs and biochemical blood examination in order to determine the cause of their movement difficulties, repeated anaesthesia of Arctic Wolves, etc.

062 Nutrition and Feeding

In 2013, the amount of € 227,572.39 was spent on animal food. Stock level at the end of the year amounted to € 6,317.78. The stock level of dry bulky and frozen food amounted to € 3,281.68; in-kind donations amounted to € 1,458.52. The value of the actual used animal food was € 216,514.42. Therefore, the costs of feeding per day were € 593.18. A part of the animal food costs was funded by MŽP ČR, who released the funds of € 47,174.73. Also this year we would like to thank our sponsors – AHOLD Czech Republic, a.s.; DAJANA PET s.r.o. and Europasta SE – for their in-kind donations.

064 Browse Plants – Their Suitability for Feeding and Their Nutritive Value

This is a free translation of a manual produced by a number of Dutch experts of zoological and botanic gardens and university professionals. It identifies and characterises 42 most popular European types of browse.

065 Feeding of Bears in Particular Zoological Gardens

This is a comparison of feeding rations of various species of bears reared in zoological gardens: In Olomouc, Bojnice, Bratislava, Ostrava and Lešná. It also presents feeding recommendations as offered in the Kolín Zoo Handbook.

067 ■ ZOO MARKETING

067 Visitors' Turnout at the Olomouc Zoo in 2013

In 2013 Zoo Olomouc was visited by 321,162 persons. Compared to 2012 visitor turnout decreased by 44,735 visitors. Nevertheless, the decline affected almost all the tourist destinations. The decrease in visitor turnout might be credited to adverse weather conditions as well. The Zoo attracted the greatest public interest during summer months, when in July 64,108 visitors passed the turnstiles. In August it was 69,987. The highest daily visitor record in 2013 was achieved on May 8, which is the national holiday. The number of visitors was 6,583.

In the last year the Zoo opened the first stage of Eurasian safari, where visitors can enter the area by a safari train. Another attraction, which the Zoo prepared for its visitors in 2013, was a ceremonial opening of a breeding centre for Amur Leopards, which are threatened with extinction in nature. Even in 2013 marketing plan included a series of events.

069 Promotion of the Zoo and the Most Significant Events in 2013

Two projects were successfully launched in 2013. Not only animals benefitted from these Projects. The whole zoo has become more attractive for our visitors as well. We all witnessed the official opening of the first part of our safari and the house for Amur Leopard.

069 Safari the Zoo Olomouc

On July 30 at 10 a.m., first visitors had the chance to travel through the gate of the first safari in Moravia. They have entered Eurasia – currently the first part of the five zoogeographic zones of the whole zoo area. Those who embarked the safari train had the chance to watch in immediate proximity animals such as European Bison who returned to our zoo after 27 years, European Elks, West Caucasian Tur and other. This first phase of the safari opens the phase of the whole zoo. Visitors came closer to the animals and animals came closer to nature. We would like to believe, that what we created is an environment in which animals can feel free to follow their natural instincts. Eurasian park will be followed by North America, Africa, Australia and Arctic parks including wolves, reindeer, kangaroos, giraffes, oryxes and many others.

070 Pavilion for Amur Leopard

A new house for Amur Leopard was officially opened on July 2. This most endangered genus of leopard has been given a home which is quite unique in the context of Central Europe. It consists of 3 outdoor runs, 4 indoor quarters and a quarantine station. The outdoor territory was designed in a way to benefit most from aging process – in terms of both its appearance and upkeep. The construction of breeding facility increases the probability of rearing cubs and the hope of their subsequent return to their natural habitat.

071 Our 2013 highlights

Some of the marketing events have become traditions in the Olomouc Zoo. The number of visitor turnout has been increasing year by year. This year highlights were The Weekend of Records, Children's Month, Animal Feeding with Commentary, Christmas in the Zoo and Christmas late visits. The most popular of them all was undoubtedly The Ghost Night.

072 Animal Feeding with Commentary

Animal Feeding with Commentary has become an inherent part of the zoo programmes. This year's animal stars which have been introduced to the wide public were: Malayan Sun Bear, South American Coati, Red Kangaroo and Parma Wallaby, Bactrian Camel, Baringo Giraffe, South American Squirrel Monkey, Meerkat, North American Arctic Wolf and Ring-tailed Lemur.

072 Zoo Belongs to Children

Every weekend in June, children had the opportunity to come and visit the animals and have some fun. The ample programme included competitions for tickets to the Moravian Theatre in Olomouc, participation in an evening marathon with Peugeot, riding four-wheel bicycles, disposing of waste with the help of Ekokom, practicing first-aid, playing in Lanáček (rope climbing centre), visiting aqua park and multicinema.

072 The Weekend of Records in the Olomouc Zoo

Five entries into the Book of Records ... this was the result of this year's effort. But more important still was the amazing atmosphere which could be felt all around our zoo. Children and adults alike laughed and enjoyed the activities and pulled together.

073 The Ghost Night in the Zoo

...such an atmosphere had never been felt before and this night far exceeded the one from the previous year because of such a huge turnout. Ghosts who decided to enter the world of the living could meet a lot of them in the Olomouc Zoo. But this year they may have found themselves a bit lost. Such an abundance of bogey monsters must have been a surprise to them. 'Unimaginable masks turned up. A skeleton disguising a mum pushing a pram bought a ticket,' Mrs. Habáňová working at the box-office describes her experience, who together with her colleagues served 2,364 visitors which can be interpreted as a sold-out concert hall. The hungry ones were served by a witch and her team who prepared such delicacies as pumpkin muffins, claws of Baba Yaga, etc. Children could warm up with magic potion for small wizards. The whole zoo was decorated with carved pumpkins. And the visitors group were guided by a witch, marsh fairy and a woman pirate.

074 Christmas in the Zoo

The zoo put on a festive suit and prepared Christmas atmosphere for our visitors. Essential ingredients of Advent were evening devil's Sabbaths, Christmas workshops, preparation of bird food, Christmas tree decoration, children's fee for all visitors and more. It would not be a real Christmastime without Christmas zoo visits. This year, even more participants joined in for the winter stroll in the zoo.

088 Education in the Olomouc Zoo and Cooperation with Educational Institutes

2,876 participants took part in our school programmes in 2013. 2,220 visitors comprising institutions, companies and private entities have also availed of our guiding services. In total, the Olomouc Zoo has offered its educational services in all forms to 5,096 individuals. Services and activities which have become part of educational programmes of the zoo consist of e.g. a zoo guide, meeting the animals, animal feeding with commentary, zootrain, 'Lanováček' – rope climbing centre, subsidised meals, activity books and work sheets. In the following year, a new conception for education in a broader spectrum will be developed. From the end of September, a new magazine titled ORYX has been published (accessible at the zoo website: <http://www.zoo-olomouc.cz/app/ke-stazeni>). Zooclub in cooperation with DDM Olomouc has been engaging in various activities the whole year. In 2013, 3 community camps were organised – 2 ADRA community camps and 1 community camp with DDM Olomouc. At the beginning of the year, the Olomouc Zoo joined the EAZA campaign to rescue endangered species from south-east Asia.

090 ■ SPONSORS OF THE OLOMOUC ZOO IN 2013

The Zoological Garden is grateful for every support, be it a financial donation or an in-kind such as animal food, enrichment tools, volunteers engagement or toys for animals. The Zoo

has generated € 28,477.45 from the wide public, basic school pupils, secondary school and university students, associations, entrepreneurs and businesses. We would like to take this opportunity to thank each and every one of the current and future sponsors for your continuous support in the husbandry of rare and endangered species reared in our zoo.

096 ■ BASIC ECONOMIC DATA

In 2013, the economic activities of the Olomouc Zoological Garden resulted in the profit of € 27,419.20. The value of the property administered by the organisation has decreased by € 74,014.01, i.e. by 1.60%. The value of long-term property (fixed assets) has decreased by € 51,515.29, i.e. by 1.31% and the value of current assets has decreased by € 22,498.72, i.e. by 3.15%.

Founder's contribution for the zoo upkeep:	€ 824,065.63
Subsidy from the state budget (MŽP ČR):	€ 50,612.43
Subsidy from the employment office:	€ 10,061.29
In 2013, the zoo spent € 216,526.38 on investments. Main investment projects:	
House for Amur Leopard	€ 83,513.00
European safari	€ 19,418.32
African Tropical House	€ 17,308.44
Educational Centre	€ 17,891.03

099 Our Cooperation with the Olomouc Employment Office in regards to Community Services

In 2013, the Zoological Garden in Olomouc joined the project 'Vzdělávejte se pro růst – pracovní příležitosti' (educate yourself and grow – job opportunities) which was as a part of the Operational programme for Human Resources and Employment funded by European Social Fund and state budget of the Czech Republic.

100 ■ CATERING SERVICES

The catering services for visitors are up and running for the past 3 years. The ample menu of the restaurant called 'Pod Věží' is complemented by four sandwich bar shops located along the walking paths. Apart from the two existing shops 'U Vchodu' and 'U Lvů', visitors with sweet tooth can also try french crepes at near 'Lanáček' as of 2012, or they can appease their hunger in the pizzeria 'U medvěda' which was opened in 2013. The catering services take active part in the public events and for the past 3 years they have organised 11 receptions.

Although there has been a drop in the visitors' turnout, they managed to increase the visitors spending by 10% compared to the previous year. 321,162 visitors spent in the refreshment shops of the zoo € 373,927.14. Tax payment amounts to € 47,037.23. In 2013, the costs of catering services reached € 322,489.73.

101 ■ CONSTRUCTION AND MAINTENANCE

The most important construction projects were the completion of the construction of artificial rocks in the outdoor runs and the objects at the entrance and other adjustments

necessary for the new territory of Amur Leopards; the installation of new outdoor fence equipped with four electric gates for the Eurasia – first phase of the safari in terms of which old shelters had to be also demolished and new water service pipe and electrical connection had to be installed in the area of the enclosures, as well as drinking basin and an overall adjustment of the area had to be made; the construction of 4 aviaries and the inner space development for Little Owls and Barn Owls; the adjustment of the inner space of tiger kennels; the completion of the second part of the reparation of the house of Serva; Christmas decoration of the zoo and many other projects and works on all buildings and facilities of the zoo.

101 Waste Production and Waste Management

The Olomouc Zoo manages waste in cooperation with the Waste Management Department of the Municipal Office in Olomouc.

104 ■ GARDENING

Main aspects of 2013:

The number of employees in the department of 'Péče o zeleň' (greening and caring) has been reduced from five to three. Dry and hot weather was trying not only for old but also for new plants. The bark beetle attack has been progressing faster than expected. In 2014, we expect as yet the biggest wave of bark beetle spread.

The construction projects of large enclosures with landscape and forest plants have not been finalised so far. The highlights of the past year remain to be the opening of the first phase of safari in the Olomouc Zoo and the completion and opening of the house for Amur Leopard.

In the coming year we would like to focus in particular on improving the care for our green vegetation. It is necessary to focus on the protection of the trunks, to repair or replace some of the fencing and to implement such measures that will ensure long service life.

107 ■ CONFERENCES AND SEMINARS

109 Meetings of Expert Boards of the Union of Czech and Slovak Zoological Gardens

As in the previous years, also in 2013 we attended a number of conferences and seminars. However, this year we were not able to attend the WAZA conference. At the EAZA meeting in Edinburgh, UK, our zoo was represented by Dipl.-Ing. Vokurková and Dr. Dipl.-Ing. Habáň, who also participated in the session of the UCSZOO Annual meeting (Union of Czech and Slovak Zoological Gardens) in Brno, the Czech Republic and the Conference of workers of Czech, Slovak and Polish Zoos in Košice, Slovakia. Within the Union of Czech and Slovak Zoological Gardens, our workers attended meetings of boards for reptiles and amphibians, big cats, primates, aquarium fish, deer, giraffes, antelopes and perissodactyls as well as the meeting of the Association of Educational Workers. At the occasion of fodder board, we organised the first meeting of zookeepers of Edentata at UCSZOO. We gathered the knowledge from the breeding of Giant Anteater, Southern Tamandua, Southern Two-toed Sloth, Big hairy armadillo, Southern Three-banded Armadillo – species which are kept in our zoological garden. We were particularly interested in their diet and reproduction activities given our conditions.

PŘEHLED CHOVANÝCH DRUHŮ ZVÍŘAT

Savci – Mammalia

Název Species	Stav k 1.1.2013 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchovy mláďat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav k 31.12.2013 Status
Vačnatci – Marsupialia								
kloukan parma <i>Macropus parma</i>	3.7 RDB=LR	2.0	0.2	0.2		1.1	1.0	3.8
kloukan rudý <i>Macropus rufus</i>	3.5 ESB,RDB=LR		4.3	1.2			1.1	3.6
klokánek králikovitý <i>Bettongia penicillata</i>	EEP,ISB,RDB=LR,CITES=I	0.2						0.2
vačiče bělobřichá <i>Didelphis albiventris</i>	7.7 RDB=LR		1.1	1.1	1.1		4.2	3.5
Chudozubi – Xenarthra								
lenochod dvouprstý <i>Choloepus didactylus</i>	2.3 ESB,RDB=LC		0.0.1		0.1		1.1	1.1
mravenečník čtyřprstý <i>Tamandua tetradactyla</i>	2.3 ESB,RDB=LC	0.2	0.1		0.3			2.2
mravenečník velký <i>Myrmecophaga tridactyla</i>	1.3 EEP,ISB,RDB=NT		0.1	0.1	0.1			1.3
pásovec štětinatý <i>Chaetophractus villosus</i>	3.4 RDB=LC		5.0.1	1.0	2.1			2.3
Letouni – Chiroptera								
kaloň rodriguezský <i>Pteropus rodricensis</i>	24.28 EEP,ISB,RDB=CR				3.6		1.3	20.19
lištonos světlý <i>Phyllostomus discolor</i>	13.7.11 RDB=LR		0.1.7	0.1.7	0.1		1.1.1	12.6.17
Primáti – Primates								
gibon lar <i>Hyllobates lar</i>	1.1.1 EEP,RDB=LR,CITES=I							1.1.1
gibon zlatolící <i>Nomascus gabriellae</i>	4.2.1 EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I		0.0.1	0.0.1				4.2.2
kalimiko <i>Callimico goeldii</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=NT,CITES=I							1.1
kočkodan husarský <i>Erythrocebus patas</i>	1.5 RDB=LR							1.5
kosman stříbrný <i>Mico argentatus</i>	1.2	0.1	0.1		0.1		0.1	1.1
kosman zakrslý <i>Callithrix pygmaea pygmaea</i>	5.3 RDB=LC	1.1	2.0.3	2.0.1	2.1		0.1	6.2.1
kotul veverovitý <i>Saimiri sciureus</i>	9.22 EEP,RDB=LC	1.0	3.1.2	3.1.2	9.5		0.2	4.16.2
lemur běločelý <i>Eulemur albifrons</i>	1.2 RDB=LR,CITES=I		1.0					1.2
lemur černý <i>Eulemur macaco</i>	3.2 EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I		1.0	1.0				4.2
lemur kata <i>Lemur catta</i>	1.3 ESB,RDB=NT,CITES=I		1.2	1.2				2.5
lvíček zlatý <i>Leontopithecus rosalia</i>	4.3 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I						0.1	4.2

Název Species	Stav k 1.1.2013 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchovy mláďat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav k 31.12.2013 Status
makak červenolící <i>Macaca fuscata</i>	13.10 RDB=DD		1.2	1.2	5.0	1.0		8.12
malpa plactivá <i>Cebus olivaceus</i>	8.8 RDB=LC		0.0.1	0.0.1	4.4			4.4.1
mirikina bolivijská <i>Aotus azarai boliviensis</i>	1.1 ESB,RDB=LC						1.0	0.1
siamang <i>Hylobates syndactylus</i>	2.1.1 ESB,RDB=LR,CITES=I				1.0			1.1.1
tamarin pinčí <i>Saguinus oedipus</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I							1.1
tamarin vousatý <i>Saguinus imperator subgriseus</i>	2.3 EEP,ISB,RDB=LC		0.0.3		0.2			2.1
vari černobílý <i>Varecia variegata</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I							1.1
vari červený <i>Varecia rubra</i>	EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I	2.0			2.0			
Šelmy – Carnivora								
baribal <i>Ursus americanus</i>	1.1 RDB=LR	0.1						1.2
binturong <i>Arctictis binturong</i>	1.2 ESB,RDB=LR		0.1	0.1				1.3
cibetka africká <i>Civettictis civetta</i>	1.1 RDB=LR							1.1
dhoul čínský <i>Cuon alpinus lepturus</i>	1.0 EEP,RDB=EN							1.0
fenek <i>Vulpes zerda</i>	2.4 ESB,RDB=LC		1.1	1.1	1.3			2.2
fosa <i>Cryptoprocta ferax</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=VU				1.1			
gepard štihlý <i>Acinonyx jubatus</i>	1.3 EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I	1.0					1.0	1.3
charza žlutohrdlá <i>Martes flavigula</i>	1.1 RDB=LR							1.1
jáguár <i>Panthera onca</i>	1.1 ESB,RDB=NT,CITES=I						1.0	0.1
jáguár – černá forma <i>Panthera onca</i>	ESB,RDB=NT,CITES=I	1.0						1.0
kočka arabská <i>Felis silvestris gordani</i>	1.2 ISB,CROH=KOH,RDB=LC							1.2
kočka bengálská <i>Prionailurus bengalensis</i>	0.1 RDB=LC							0.1
kočka evropská <i>Felis silvestris silvestris</i>	1.2 CROH=KOH,RDB=LC							1.2
kočka krátkouchá <i>Prionailurus bengalensis euptilura</i>	6.2 RDB=LC						2.2	4.0
kočka rybářská <i>Prionailurus viverrinus</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=EN	0.1			0.1			1.1
lev berberský <i>Panthera leo leo</i>	3.3 RDB=VU		2.0	2.0				5.3

Název Species	Stav k 1.1.2013 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchovy mláďat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav k 31.12.2013 Status
levhart jávský <i>Panthera pardus melas</i>	RDB=EN,CITES=I	1.0			1.0			
levhart mandžuský <i>Panthera pardus orientalis</i>	1.2 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I		0.1	0.1			0.1	1.2
mangusta liščí <i>Cynictis penicillata</i>	1.4 RDB=LC		0.0.6		0.2			1.2
medvěd malajský <i>Helarctos malayanus</i>	1.1 ESB,RDB=VU,CITES=I							1.1
mýval severní <i>Procyon lotor</i>	2.3 RDB=LR							2.3
nosál červený <i>Nasua nasua</i>	2.5.1 RDB=LR		1.3.1	1.3	2.0.1			1.8
rys karpatský <i>Lynx lynx carpathicus</i>	1.2 ESB,CROH=SOH,RDB=NT				0.1	0.1		1.0
serval <i>Leptailurus serval</i>	RDB=LC	2.0						2.0
surikata <i>Suricata suricatta</i>	9.5 RDB=LR		3.0.19	3.0			0.1	12.4
šakal čabrakový <i>Canis mesomelas</i>	2.2 RDB=LC		3.2	1.0				3.2
tygr sumaterský <i>Panthera tigris sumatrae</i>	EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I	0.1			0.1			
tygr ussurijský <i>Panthera tigris altaica</i>	0.1 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I	1.0						1.1
vlk arktický <i>Canis lupus arctos</i>	14.10 CROH=KOH,RDB=LC,CITES=I		0.2	0.2	4.2			10.10
vlk Hudsonův <i>Canis lupus hudsonicus</i>	4.4 CROH=KOH,RDB=LC,CITES=I		0.0.4	0.0.1	2.2			2.2.1
vlk iberský <i>Canis lupus signatus</i>	7.8.1 EEP,CROH=KOH,RDB=LC,CITES=I							7.8.1
Damani – Hyracoidea								
daman skalní <i>Procapra capensis</i>	1.3.2 ESB,RDB=LC		1.3	1.3			0.1	2.5.2
Lichokopytníci – Perissodactyla								
kůň domácí – minipony <i>Equus caballus</i>	1.1							1.1
kůň domácí – shetlandský pony <i>Equus caballus</i>	3.3		1.0	1.0				4.3
oseľ domácí – poitouský <i>Equus asinus</i>	1.0				1.0			
oseľ domácí – zakrslý <i>Equus asinus</i>	1.2				1.1			0.1
zebra Chapmanova <i>Equus quagga chapmani</i>	1.3 RDB=LC		0.2	0.1				1.4
Sudokopytníci – Artiodactyla								
adax <i>Addax nasomaculatus</i>	1.5 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I						0.1	1.4
alpaka <i>Vicugna pacos</i>	6.10	1.0	6.3	5.3	6.1			6.12

Název Species	Stav k 1.1.2013 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchovy mláďat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav k 31.12.2013 Status
hrošík liberijský <i>Choreopsis liberiensis</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=EN							1.1
kamzík alpský <i>Rupicapra rupicapra rupicapra</i>	1.1 RDB=LR							1.1
kamzík horský <i>Rupicapra rupicapra</i>	2.2 RDB=LR		2.0	2.0	1.0			3.2
koza bezoárová <i>Capra aegagrus</i>	2.2 RDB=VU			1.2				3.4
koza domácí – kamerunská <i>Capra hircus</i>	3.39	1.0	3.4.7	3.4.7	3.4	0.5		4.34.7
koza domácí – kašmířská <i>Capra hircus</i>	0.8					0.1	0.1	0.6
koza krétská <i>Capra aegagrus cretica</i>	1.0 RDB=VU							1.0
koza šrouborohá <i>Capra falconeri</i>	0.10 RDB=EN,CITES=I	1.0					0.1	1.9
kozorožec kavkazský <i>Capra caucasica</i>	13.12 ESB,RDB=EN		4.3	2.3			1.1	14.14
kozorožec sibiřský <i>Capra sibirica</i>	6.16 RDB=LR		6.4	1.1	4.6		1.0	2.11
los evropský <i>Alces alces</i>	0.2 CROH=SOH,RDB=LC	1.0						1.2
muflon <i>Ovis aries musimon</i>	5.9	1.0	0.0.7	0.0.7	5.0			1.9.7
oryx jihoafrický <i>Oryx gazella gazella</i>	4.17 RDB=LC	1.1	7.4	5.2	6.5		1.0	3.15
ovce domácí – kamerunská <i>Ovis aries aries</i>	1.7		1.1	1.1		1.1		1.7
ovce domácí – valašská <i>Ovis aries aries</i>	0.4							0.4
pakůň běloocasý <i>Connochaetes gnou</i>	2.4.1 RDB=LC	1.0			1.0		1.0	1.4.1
pižmoň <i>Ovibos moschatus</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=LR	1.0			1.0			1.1
sika <i>Cervus nippon</i>	3.10 RDB=LR		1.0.5	0.0.5	2.0			1.10.5
sob <i>Rangifer tarandus</i>	3.11 RDB=LR		1.0				2.1	1.10
štětík kamerunský <i>Potamochoerus porcus pictus</i>	EEPRDB=LR	0.2						0.2
velbloud dvouhřbý – domácí <i>Camelus bactrianus</i>	1.3 RDB=CR							1.3
vikuña <i>Vicugna vicugna</i>	4.2 EEP,ISB,RDB=LC,CITES=I							4.2
zubr <i>Bison bonasus</i>	EEPRDB=EN	1.2						1.2
žirafa Rothschildova <i>Giraffa camelopardalis rothschildi</i>	3.10 EEP,RDB=EN		0.1	0.1				3.11

Název Species	Stav k 1.1.2013 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchovy mláďat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav k 31.12.2013 Status
Hlodavci – Rodentia								
aguti zlatý <i>Dasyprocta leporina</i>	1.1 RDB=LR						1.0	0.1
dikobraz srstnatonosý <i>Hystrix indica</i>	2.2 RDB=LR		1.3	1.3	1.1			2.4
psoun prériový <i>Cynomys ludovicianus</i>	0.1.49 RDB=LR				0.0.12	0.0.4		0.1.33
urzun kanadský <i>Erethizon dorsatum</i>	3.3 RDB=LR	0.1	0.1	0.1	1.0			2.5

Ptáci – Aves

Název Species	Stav k 1.1.2013 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchovy mláďat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav k 31.12.2013 Status
Nanduové – Rheiformes								
nandu pampový <i>Rhea americana</i>	2.3.2008 RDB=NT				0.0.4	0.0.1	0.0.2	2.3.2001
Kasuárové – Casuariiformes								
emu hnědý <i>Dromaius novaehollandiae</i>	0.0.3 RDB=LC						0.0.1	0.0.2
Veslonozí – Pelecaniformes								
kormorán velký <i>Phalacrocorax carbo</i>	0.0.2 CROH=OH,RDB=LC		0.0.1			0.0.1		0.0.1
Brodiví – Ciconiiformes								
čáp černý <i>Ciconia nigra</i>	1.1 ESB,CROH=SOH,RDB=LC							1.1
ibis skalní <i>Geronticus eremita</i>	7.3 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I		0.0.2				1.1	6.2
volavka popelavá <i>Ardea cinerea</i>	0.0.2 RDB=LC							0.0.2
Plameňáci – Phoenicopteriformes								
plameňák růžový <i>Phoenicopeterus ruber roseus</i>	20.20.19 RDB=LC		0.0.8	0.0.6				20.20.25
Vrubozobí – Anseriformes								
berneška havajská <i>Branta sandvicensis</i>	2.1 RDB=VU,CITES=I						1.0	1.1
čája obojková <i>Chauna torquata</i>	2.2.1 RDB=LC	0.0.1	1.0.1	1.0			0.0.1	3.2.1
husa kuří <i>Cereopsis novaehollandiae</i>	1.1 RDB=LC							1.1
husa tibetská <i>Anser indicus</i>	2.1.3 RDB=LC		0.0.1	0.0.1	0.0.1	0.1	1.0.3	1.0
husice andská <i>Chloephaga melanoptera</i>	0.1 RDB=LC						0.1	
husice egyptská <i>Alopochen aegyptiacus</i>	0.0.2 RDB=LC					0.0.1		0.0.1
husice liščí <i>Tadorna tadorna</i>	1.1 RDB=LC						1.1	

Název Species	Stav k 1.1.2013 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchovy mláďat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav k 31.12.2013 Status
husice rezavá <i>Tadorna ferruginea</i>	2.1.8 RDB=LC		0.0.5	0.0.2				2.1.10
kachna divoká <i>Anas platyrhynchos</i>	1.0 RDB=LC							1.0
kachnička mandarínská <i>Aix galericulata</i>	3.1.5 RDB=LC						0.0.1	3.1.4
kachnička šedoboká <i>Callonetta leucophrys</i>	2.3 RDB=LC						1.2	1.1
Dravci – Falconiformes								
hadilov písař <i>Sagittarius serpentarius</i>	1.1 ESB,RDB=LC	1.1			1.0		0.1	1.1
káně Harrisova <i>Parabuteo unicinctus</i>	0.1 RDB=LC				0.1			
kondor havranovitý <i>Coragyps atratus</i>	1.1 RDB=LC							1.1
kondor královský <i>Sarcorampus papa</i>	2.1 ESB,RDB=LC				1.0			1.1
kondor krocánovitý <i>Cathartes aura</i>	2.0 RDB=LC							2.0
moták pochop <i>Circus aeruginosus</i>	0.1 CROH=OH,RDB=LC							0.1
orel stepní <i>Aquila nipalensis</i>	3.1 RDB=LC		0.1	0.1	1.0			2.2
sup hnědý <i>Aegypius monachus</i>	1.1 EEP,RDB=NT							1.1
Hrabaví – Galliformes								
křepel horský <i>Oreortyx picta</i>	1.1 RDB=LC	1.1						1.1
křepelka korunkatá <i>Rollulus rouloul</i>	2.2 RDB=NT						0.1	2.1
kur bankivský <i>Gallus gallus</i>	0.0.7 RDB=LC		0.0.5	0.0.5	0.0.2			0.0.10
páv korunkatý <i>Pavo cristatus</i>	2.3.4 RDB=LC							2.3.4
Krátkokřídlí – Gruiformes								
jeřáb bělošijí <i>Grus vipio</i>	1.3 EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I							1.3
jeřáb královský <i>Balearica regulorum gibbericeps</i>	2.1 RDB=VU	0.1						2.2
jeřáb mandžuský <i>Grus japonensis</i>	3.2 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I		0.0.1					3.2
jeřáb panenský <i>Anthropoides virgo</i>	1.1 RDB=LC							1.1
jeřáb popelavý <i>Grus grus</i>	1.1 CROH=KOH,RDB=LC							1.1
Bahnáči – Charadriiformes								
čejka chocholátá <i>Vanellus vanellus</i>	2.0 RDB=LC					1.0	1.0	

Název Species	Stav k 1.1.2013 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchovy mláďat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav k 31.12.2013 Status
racek stříbřitý <i>Larus argentatus</i>	0.1 RDB=LC						0.1	
racek velký <i>Larus ichthyaetus</i>	1.1 RDB=LC					1.1		
Měkkozobí – Columbiformes								
holub africký <i>Treron calva</i>	2.1 RDB=LC				2.1			
holub nikobarský <i>Caloenas nicobarica</i>	1.0 RDB=NT,CITES=I	2.2					1.1	2.1
Papoušci – Psittaciformes								
agapornis Fischerův <i>Agapornis fischeri</i>	0.0.1 RDB=NT						0.0.1	
agapornis hnědohlavý <i>Agapornis nigrigenis</i>	3.3.9 RDB=VU		0.0.19	0.0.16	0.0.6		0.0.1	3.3.18
agapornis růžovohlavý <i>Agapornis lilianae</i>	3.3.8 RDB=NT	0.0.3	0.0.10	0.0.9	0.0.4		0.0.4	3.3.12
agapornis šedohlavý <i>Agapornis cana</i>	5.6 RDB=LC	1.0	2.2	1.1	1.3		3.2	3.2
ara arakanga <i>Ara macao</i>	1.1 RDB=LC,CITES=I							1.1
ara ararauna <i>Ara ararauna</i>	1.2 RDB=LC							1.2
ara vojenský <i>Ara militaris mexicana</i>	1.1 ESB,ISB,RDB=VU,CITES=I							1.1
aratinga černohlavý <i>Nandayus nenday</i>	4.4.9 RDB=LC						1.1	3.3.9
aratinga sluneční <i>Aratinga solstitialis</i>	2.0 RDB=EN						1.0	1.0
kakadu bílý <i>Cacatua alba</i>	1.0 RDB=VU							1.0
korela chocholátá <i>Nymphicus hollandicus</i>	0.0.3 RDB=LC	0.0.3				0.0.3		
papoušek černotemenný <i>Pionites melanocephala</i>	2.0 RDB=LC	0.1						2.1
papoušek mniší <i>Myiopsitta monachus</i>	0.0.26 RDB=LC					0.0.1	0.0.2	0.0.23
papoušek nádherný <i>Polytelis swainsonii</i>	1.1 RDB=VU							1.1
papoušek různobarvý <i>Electus roratus</i>	0.1 RDB=LC							0.1
papoušek senegalský <i>Poicephalus senegalus</i>	0.1 RDB=LC	0.1						0.1
žako šedý <i>Psittacus erithacus</i>	1.0 RDB=NT							1.0
Kukačky – Cuculiformes								
turako fialový <i>Musophaga violacea</i>	1.1 ESB,RDB=LC							1.1
turako páskovaný <i>Crinifer zonurus</i>	0.2 RDB=LC				0.2			

Název Species	Stav k 1.1.2013 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchovy mláďat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav k 31.12.2013 Status
Sovy – Strigiformes								
kalous ušatý	0.0.3						0.0.1	0.0.2
<i>Asio otus</i>	RDB=LC							
puštitk obecný	1.0							1.0
<i>Strix aluco</i>	RDB=LC							
sova pálená	1.1	2.2						3.3
<i>Tyto alba</i>	CROH=SOH,RDB=LC							
sovice sněžní	1.1		2.2	1.2	1.1			1.2
<i>Nyctea scandiaca</i>	RDB=LC							
sýček obecný	1.2	1.0						2.2
<i>Athene noctua</i>	CROH=SOH,RDB=LC							
výr velký	1.1							1.1
<i>Bubo bubo</i>	CROH=OH,RDB=LC							
výřeček malý	3.6.1						0.1	3.5.1
<i>Otus scops</i>	CROH=KOH,RDB=LC							
Lelkovič – Caprimulgiformes								
lelkoun soví	1.0							1.0
<i>Podargus strigoides</i>	RDB=LC							
Myšáci – Coliiformes								
myšák hnědokřídý		0.0.6						0.0.6
<i>Colius striatus</i>	RDB=LC							
Srostloprstí – Coraciiformes								
ledňák modrokřídý	1.1				1.1			
<i>Dacelo leachii</i>	RDB=LC							
toko Deckenův	1.1							1.1
<i>Tockus deckeni</i>	ESB,RDB=LC							
toko šedý	1.1							1.1
<i>Tockus nasutus</i>	RDB=LC							
zoborožec kaferský	3.3							3.3
<i>Bucorvus leadbeateri</i>	ESB,RDB=VU							
zoborožec šedolící	3.2		1.1	1.1	2.1			2.2
<i>Ceratogymna brevis</i>	RDB=LC							
zoborožec temný	1.0							1.0
<i>Aceros plicatus</i>	ESB,RDB=LC							
zoborožec tmavý	1.1							1.1
<i>Anthraceros malayanus</i>	ESB,RDB=NT							
Šplhavci – Piciformes								
arassari zlatolící	3.4						0.1	3.3
<i>Selenidera culik</i>	RDB=LC							
Pěvci – Passeriformes								
čččetka zimní	0.0.2	1.1	0.0.9	0.0.6	0.0.4		0.1.1	1.0.3
<i>Acanthis flammea</i>	RDB=LC							
kraska červenozobá	2.2	0.1					0.1	2.2
<i>Urocissa erythrorhyncha</i>	RDB=LC							
křivka obecná	3.2						1.0	2.2
<i>Loxia curvirostra</i>	RDB=LC							
loskuták posvátný	1.1						0.1	1.0
<i>Gracula religiosa</i>	RDB=LC							

straka modrá		1.1						1.1
<i>Cyanopica cyana</i>	RDB=LC							

Plazi – Reptilia

Název Species	Stav k 1.1.2013 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchovy mláďat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav k 31.12.2013 Status
Želvy – Chelonia								
kajmanka dravá	0.0.2							0.0.2
<i>Chelydra serpentina</i>	RDB=LC							
želva ostruhatá	0.0.4							0.0.4
<i>Centrochelys sulcata</i>	RDB=VU							
želva pardáličí		1.0			1.0			
<i>Stigmochelys pardalis</i>								
želva stepní	4.3.1	1.2			1.0			4.5.1
<i>Testudo horsfieldii</i>	RDB=VU							
želva zelenavá	1.1.1							1.1.1
<i>Testudo hermanni</i>	RDB=NT							
Krokodýli – Crocodylia								
krokodýl čelnatý	1.1	0.1			0.1			1.1
<i>Osteolaemus tetraspis</i>	ESB,RDB=VU,CITES=I							
Šupinatí – Squamata								
agama bradatá	0.2						0.2	
<i>Pogona vitticeps</i>								
agama límcová	0.0.1							0.0.1
<i>Chlamydosaurus kingii</i>								
dvojazyčník		0.0.5						0.0.5
<i>Diploglossus warreni</i>								
gekon Ulikovského	0.0.1							0.0.1
<i>Gekko ulikovskii</i>								
gekončík kalifornský	1.0.2						1.0	0.0.2
<i>Coleonyx variegatus</i>								
hroznýš Dumerilův	2.3.2		0.0.9	0.0.5				2.3.7
<i>Acrantophis dumerili</i>	RDB=VU,CITES=I							
hroznýš královský	0.2							0.2
<i>Boa constrictor</i>								
hroznýš psohlavý	2.1							2.1
<i>Sanzinia madagascariensis</i>	ESB,RDB=VU,CITES=I							
hroznýšek pestrý	1.3.10							1.3.10
<i>Eryx colubrinus loveridgei</i>								
korovec jedovatý	0.0.3							0.0.3
<i>Heloderma suspectum suspectum</i>	EPP/JSB,RDB=VU							
krajta královská	0.0.1							0.0.1
<i>Python regius</i>	RDB=LC							
krajta Macklotova	1.1							1.1
<i>Liasis mackloti</i>								
tlíkva obrovská	1.1	0.0.1				0.0.1		1.1
<i>Tiliqua gigas</i>								
trnorep skalní	0.0.8	0.1	0.0.1	0.0.1				0.1.9
<i>Uromastyx acanthinura</i>								
užovka červená	1.0							1.0
<i>Pantherophis guttatus</i>								

Obojživelníci – Amphibia

Název Species	Stav 01.01.2013 Status	Stav 31.12.2013 Status
Žaby – Anura		
parosníčka srdčiková	0.0.20	0.0.7
<i>Dyscophus guineti</i>	RDB=LC	
pralesníčka barvířská	0.0.5	0.0.3
<i>Dendrobates tinctorius</i>	RDB=LC	
pralesníčka pruhovaná	0.0.15	0.0.2
<i>Phyllobates vittatus</i>	RDB=EN	

Ryby – Osteichthyes

Název Species	Stav 01.01.2013 Status	Stav 31.12.2013 Status
Holobřší – Anguilliformes		
murěna hvězdovitá	0.0.2	0.0.2
<i>Echidna nebulosa</i>		
Trnoblňší – Characiformes		
kolosoma brazilská	0.0.5	0.0.6
<i>Colossoma macropomum</i>		
piraňa Nattererova	0.0.39	0.0.25
<i>Pygocentrus nattereri</i>		
Volnoostní – Gasterosteiformes		
jehla Janssova		0.0.1
<i>Doryrhamphus janssi</i>		
Ropušnicotvární – Scorpaeniformes		
perutým ohnivý	0.0.4	0.0.5
<i>Pterois volitans</i>		
Ostnoploutví – Perciformes		
akilolo zelený	1.1	1.1
<i>Gomphosus varius</i>		
bodlok běloprký	0.0.1	0.0.1
<i>Acanthurus leucosternon</i>		
bodlok bezrohý	0.0.1	0.0.1
<i>Naso lituratus</i>		
bodlok Desjardinův	0.0.1	0.0.2
<i>Zebrasoma desjardini</i>		
bodlok Dussumierův	0.0.1	0.0.1
<i>Acanthurus dussumieri</i>		
bodlok dvouskvrnný	0.0.1	0.0.1
<i>Ctenochaetus binotatus</i>		
bodlok fialový	0.0.1	0.0.1
<i>Zebrasoma xanthurum</i>		
bodlok hnědý	0.0.1	0.0.1
<i>Zebrasoma scopas</i>		
bodlok japonský	1.0	1.0
<i>Acanthurus japonicus</i>		

Název Species	Stav 01.01.2013 Status	Stav 31.12.2013 Status
bodlok krátkorohý	0.0.1	0.0.1
<i>Naso brevirostris</i>		
bodlok modrý	0.0.1	0.0.1
<i>Acanthurus coeruleus</i>		
bodlok olivový	0.0.1	0.0.1
<i>Acanthurus olivaceus</i>		
bodlok pestrý	0.0.4	0.0.5
<i>Paracanthurus hepatus</i>		
bodlok plachtonoš		0.0.1
<i>Zebrasoma veliferum</i>		
bodlok proužkovaný	0.0.1	0.0.2
<i>Acanthurus lineatus</i>		
bodlok půvabný	0.0.1	0.0.1
<i>Naso elegans</i>		
bodlok rudomořský	0.0.1	0.0.1
<i>Acanthurus sohal</i>		
bodlok tominský	0.0.4	0.0.4
<i>Ctenochaetus tominiensis</i>		
bodlok Vlamingův	0.0.1	0.0.1
<i>Naso vlamingii</i>		
bodlok zlatolemý	0.0.1	0.0.1
<i>Acanthurus nigricans</i>		
bodlok žlutý	0.0.25	0.0.16
<i>Zebrasoma flavescens</i>		
bradáč šupinoploutvý	1.1	1.0
<i>Pseudanthias squamipinnis</i>		
hlaváč hnědopruhý	0.0.1	0.0.1
<i>Amblygobius phalaena</i>		
hlaváč okinawský		0.0.3
<i>Gobiodon okinawae</i>		
hlaváč opásaný	0.0.1	0.0.2
<i>Cryptocentrus cinctus</i>		
hlaváč modropruhý	0.0.2	0.0.3
<i>Valencienna strigata</i>		
hlaváč oranžovoskvrnný	0.0.2	0.0.3
<i>Valencienna puellaris</i>		
hlaváčovec velkolepý		0.0.11
<i>Nemateleotris magnifica</i>		
hlaváčovec bílýmoký	0.0.2	0.0.2
<i>Ptereleotris evides</i>		
hlaváčovec nádherný		0.0.3
<i>Nemateleotris decora</i>		
chňápal císařský		0.0.1
<i>Lutjanus sebae</i>		
chňápal žlutavý		0.0.3
<i>Lutjanus kasmira</i>		

Název Species	Stav 01.01.2013 Status	Stav 31.12.2013 Status
chňápal žlutoocásý	0.0.2	0.0.2
<i>Caesio cunning</i>		
chrochtal prasečí	0.0.1	0.0.1
<i>Anisotremus virginicus</i>		
kanic modroskvrnný	0.0.1	0.0.1
<i>Cephalopholis miniata</i>		
kanic rubínový	0.0.1	0.0.1
<i>Liopropoma rubre</i>		
kanic tečkovaný		0.0.1
<i>Cromileptes altivelis</i>	RDB=DD	
kaníček fialovožlutý	0.0.1	0.0.1
<i>Gramma loreto</i>		
kavalír podélnopruhý		0.0.1
<i>Equetus acuminatus</i>		
klaun tmavý	0.0.2	0.0.2
<i>Amphiprion melanopus</i>		
klaun Allardův	0.0.2	0.0.2
<i>Amphiprion allardi</i>		
klaun Clarkův	0.0.1	0.0.1
<i>Amphiprion clarkii</i>		
klaun očkátý	0.0.10	0.0.10
<i>Amphiprion ocellaris</i>		
klaun sedlatý	0.0.4	0.0.4
<i>Amphiprion ephippium</i>		
klaun uzdičkatý	0.0.1	0.0.1
<i>Amphiprion frenatus</i>		
klaun zdobený	0.0.2	0.0.3
<i>Amphiprion percula</i>		
klička dlouhonosá	0.0.1	0.0.1
<i>Forcipiger longirostris</i>		
klička hrotcová	0.0.5	0.0.5
<i>Heniochus acuminatus</i>	RDB=LC	
klička Kleinova	0.0.3	0.0.5
<i>Chaetodon kleinii</i>		
klička poloměsíčitá		0.0.1
<i>Chaetodon lunula</i>		
klička pološkabošková	0.0.1	0.0.1
<i>Chaetodon semilarvatus</i>		
kněžik zelenoploutvý	0.0.1	0.0.1
<i>Halichoeres chloropterus</i>		
kněžik indický	0.0.1	0.0.1
<i>Coris formosa</i>		
kněžik žlutý	0.0.2	0.0.2
<i>Halichoeres chrysus</i>		
komorník běloocásý	0.0.3	0.0.2
<i>Dascyllus aruanus</i>		

Název Species	Stav 01.01.2013 Status	Stav 31.12.2013 Status
komorník síťovaný	0.0.2	0.0.2
<i>Dascyllus reticulatus</i>		
králíčkovec hnědožlutý	0.0.1	0.0.1
<i>Siganus uspi</i>		
králíčkovec liščí	0.0.3	0.0.2
<i>Siganus vulpinus</i>		
kranas indický	0.0.2	0.0.1
<i>Alectis indicus</i>		
netopýrník dlouhoploutvý		0.0.1
<i>Platax teira</i>		
oblohlav vysokoploutvý	0.0.1	0.0.1
<i>Calloplectes altivelis</i>		
parmavec příčněpruhý	0.0.4	0.0.4
<i>Sphaeramia nematoptera</i>		
parmavec skvělý	0.0.11	0.0.8
<i>Pterapogon kauderni</i>		
ploskozubec modropruhý	0.0.1	0.0.1
<i>Scarus ghobban</i>		
pomčik citronový	0.0.1	0.0.1
<i>Centropyge flavissima</i>		
pomčik dvoubarevný	0.0.1	0.0.1
<i>Centropyge bicolor</i>		
pomčik korálový	0.0.1	0.0.1
<i>Centropyge bispinosus</i>		
pomčik ohnivý	0.0.2	0.0.2
<i>Centropyge loricula</i>		
pomec skvělý	0.0.1	0.0.1
<i>Pomacanthus navarchus</i>		
pyskoun zlatoskvrnný	0.0.1	0.0.1
<i>Bodianus perditio</i>		
pyskoun šestipruhý	0.0.1	0.0.2
<i>Pseudocheilinus hexataenia</i>		
pyskoun Dianin	0.0.1	0.0.1
<i>Bodianus diana</i>		
pyskoun rozpůlený	0.0.7	0.0.12
<i>Labroides dimidiatus</i>	RDB=LC	
pyskoun žlutohřbetý	0.0.1	0.0.1
<i>Bodianus bimaculatus</i>		
sapin zelený	0.0.31	0.0.36
<i>Chromis viridis</i>		
sapínek zlatocásý	0.0.20	0.0.17
<i>Chrysiptera parasema</i>		
sapínek žlutomodrý	0.0.7	0.0.6
<i>Chrysiptera hemicyanea</i>		
sapínovec Fridmannův		0.0.1
<i>Pseudochromis fridmani</i>		

Název Species	Stav 01.01.2013 Status	Stav 31.12.2013 Status
sapínovec páskovaný <i>Labracinus lineatus</i>	0.0.2	0.0.2
sapínovec zlatohlavý <i>Pseudochromis dilectus</i>	0.0.1	0.0.1
sapínovec žlutohřívý <i>Pseudochromis paccagnellae</i>	0.0.1	0.0.1
slizoun dvoubarevný <i>Ecsenius bicolor</i>	0.0.1	0.0.1
slizoun pruhořavý <i>Salarias fasciatus</i>	0.0.1	0.0.1
slizoun vločkovitý <i>Salarias ramosus</i>		0.0.1
štětičkovec dlouhohlavý <i>Oxyrrhites typus</i>	0.0.1	0.0.1
útesník neonový <i>Neoglyphidodon oxyodon</i>	0.0.2	0.0.1
vidlatka Blochova <i>Trachinotus blochii</i>	0.0.3	0.0.13
vřeténka ozdobná <i>Synchiropus picturatus</i>		0.0.2
zobec obecný <i>Chelmon rostratus</i>	0.0.3	0.0.3

Paryby – Chondrichthyes

Název Species	Stav 01.01.2013 Status	Stav 31.12.2013 Status
Žralouni – Carcharhiniformes		
žralok černoploutvý <i>Carcharhinus melanopterus</i>	1.0 RDB=LR	1.0
žralok lagunový <i>Triaenodon obesus</i>	0.1 RDB=LR	0.1
Rejnoci – Rajiformes		
siba skvrnitá <i>Aetobatus narinari</i>	0.1 ESB,RDB=NT	0.1

Bezobratlí – Evertabrata

Název Species	Stav 01.01.2013 Status	Stav 31.12.2013 Status
Žahavci – Cnidaria		
laločník <i>Pinnigorgia sp.</i>	4	4
laločnice <i>Simularia sp.</i>	10	10
laločnice <i>Lobophytum sp.</i>	4	4
laločnice měkká <i>Simularia mollis</i>	1	1
papírník lékařský <i>Pectinia paeonia</i>	1	1
sasanka <i>Heteractis sp.</i>	17	17
merulina plochá <i>Merulina ampliata</i>	1	1
okulina kuželovitá <i>Galaxea fascicularis</i>	1	1
houbovník lupenitý <i>Pavona decussata</i>	2	2
houbovník kaktusový <i>Pavona cactus</i>	5	5
houbovník chorošovitý <i>Pachyseris rugosa</i>	1	1
laločník žlábkovaný <i>Capnella imbricata</i>	20	20
korálovník <i>Discosoma sp.</i>	3	3
korálovník juma <i>Ricordea yuma</i>	2	2
montipóra prstovitá <i>Montipora digitata</i>		2
trsovník <i>Menella sp.</i>	1	1
stolon <i>Coelogorgia sp.</i>	4	5
stolon zelený <i>Clavularia viridis</i>	1	1
útesovník bodavý <i>Echinopora lamellosa</i>	1	1
útesovník pichlavý <i>Hydnophora exesa</i>	6	6
útesovník vidličnatý <i>Caulastrea furcata</i>	10	10
turbinatka <i>Euphyllia sp.</i>	10	10

Název Species	Stav 01.01.2013 Status	Stav 31.12.2013 Status
turbinatka lištovitá <i>Pterogyra sinuosa</i>	1	1
větevnik <i>Acropora sp.</i>	4	4
pórovník <i>Pocillopora sp.</i>	1	1
pórovník úhledný <i>Seriopora caliendrum</i>	1	1
pórovník bodlinatý <i>Seriopora hystrix</i>		2
pórovník různotvarý <i>Stylophora pistillata</i>	3	3
laločnice dura <i>Simularia dura</i>	1	1
laločnice <i>Sarcophytum sp.</i>	6	6
laločnice <i>Simularia notanda</i>	1	1
laločnice hvězdnatá <i>Simularia asterolobata</i>	2	2
laločník šedý <i>Anthelia glauca</i>	2	2
laločnice houbovitá <i>Sarcophytum ehrenbergi</i>	1	1
laločnice elastická <i>Sarcophytum glaucum</i>	1	1
sasankovec <i>Zoanthus sp.</i>	3	3
sasanka skrytá <i>Heteractis crispata</i>	1	1
sasanka Haddonova <i>Stichodactyla haddoni</i>	1	1
sasanka velkolepá <i>Heteractis magnifica</i>	1	1
sasanka čtyřbarevná <i>Entacmaea quadricolor</i>	1	1
dendrofyla vousatá <i>Duncanopsammia axifuga</i>	1	1
rifovník <i>Symphylia sp.</i>	2	2
rifovník <i>Lobophyllia sp.</i>	1	1
rifovník Welsův <i>Blastomussa wellsii</i>	1	1
rifovník zubatý <i>Lobophyllia hemprichii</i>	1	1

Název Species	Stav 01.01.2013 Status	Stav 31.12.2013 Status
houbovník obecný <i>Fungia fungites</i>	1	1
korálovník <i>Ricordea sp.</i>	1	1
korálovník úšatý <i>Rhodactis mussooides</i>	1	1
korálovčík <i>Actinodiscus sp.</i>	3	3
rohovitka <i>Gorgia sp.</i>	2	2
rohovitka svazčitá <i>Rumphella aggregata</i>	1	1
útesovník <i>Favia sp.</i>	1	1
útesovník plástvový <i>Favia fava</i>	1	1
turbinatka <i>Nemanzophyllia sp.</i>	1	1
turbinatka hladká <i>Euphyllia glabrescens</i>	1	1
dírkovnick obecný <i>Porites porites</i>	1	1
dendrofyla listovitá <i>Turbinaria mesenterina</i>	1 RDB=VU	1
montipóra <i>Montipora confusa</i>		2
montipóra <i>Montipora capricornis</i>		2
větevník útlý <i>Acropora tenuis</i>	6	6
Kroužkovci – Annelida		
roumatec <i>Bispira sp.</i>		1
Členovci – Arthropoda		
šváb velkokřídý <i>Archimandrita tessellata</i>	200	50
šváb madagaskarský <i>Gromphadorhina portentosa</i>	60	20
veleštír promáčkloupetý <i>Pandinus cavimanus</i>	2	2
krejeta <i>Stenorhynchus seticornis</i>		2
krejeta pruhořaná <i>Lysmata amboinensis</i>	4	6
ostrorep americký <i>Limulus polyphemus</i>	8 RDB=LR/nt	7

Název Species	Stav 01.01.2013 Status	Stav 31.12.2013 Status
mnohonožka	29	29
<i>Dendrostreptus macracanthus</i>		
kreveta	1	1
<i>Alpheus bellulus</i>		
kreveta durbanská		2
<i>Rhynchocinetes durbanensis</i>		
Měkkýši – Mollusca		
zej	1	1
<i>Dolabella</i> sp.		
zej ušatý	1	1
<i>Dolabella auricularia</i>		
žéva hladká		1
<i>Tridacna derasa</i>	RDB=VU	
žéva šupinatá		1
<i>Tridacna squamosa</i>	RDB=LR/cd	
Ostnokožci – Echinodermata		
hadice olivovězelená	2	2
<i>Ophiarachna incrassata</i>		

Název Species	Stav 01.01.2013 Status	Stav 31.12.2013 Status
ježovka	8	8
<i>Diadema</i> sp.		
ježovka křehká	2	3
<i>Tripneustes gratilla</i>		
ježovka kulovitá	1	1
<i>Mespilia globulus</i>		
ježovka diadémová	6	7
<i>Diadema setosum</i>		
ježovka pruhovaná	2	2
<i>Echinothrix calamaris</i>		
hvězdičce páskovaná	10	10
<i>Archaster typicus</i>		
ježovka Matheova		2
<i>Echinometra mathaei</i>		
ježovka olivovězelená		1
<i>Eucidaris tribuloides</i>		
hvězdičce		3
<i>Archaster angulatus</i>		

Zpracovali: Ing. Jitka Vokurková,
Milan Kořínek

PŘEHLED CHRÁNĚNÝCH DRUHŮ ŽIVOČICHŮ

CITES – Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Taxony jsou rozděleny podle stupně ohrožení do tří skupin:

- CITES I – zahrnuje na 500 druhů živočichů a 300 druhů rostlin, které jsou bezprostředně ohroženy vyhubením. Mezinárodní obchod s těmito druhy je zakázán a je povolován jen výjimečně.
- CITES II – zahrnuje na 4 000 druhů živočichů a 25 000 druhů rostlin, které by mohly být ohroženy, pokud by mezinárodní obchod s nimi nebyl regulován.
- CITES III – zahrnuje 220 druhů živočichů a 8 taxonů rostlin. Jedná se o druhy, které jsou ohroženy mezinárodním obchodem pouze v určitých zemích a jsou chráněny na návrh těchto zemí.

RDB – Kategorie IUCN Red List of Threatened Species (tzv. „Červená kniha“ nebo také „Červený seznam ohrožených druhů“). Lze jej nalézt na webové adrese www.iucnredlist.org.

- NE – nevyhodnocený druh (not evaluated)
- DD – málo informací o daném druhu (data deficient)
- LC – málo ohrožený druh (least concern)
- NT – druh blízký ohrožení (near threatened)
- VU – zranitelný druh (vulnerable)
- EN – ohrožený druh (endangered)
- CR – kriticky ohrožený druh (critically endangered)
- EW – druh vyhubený ve volné přírodě (extinct in the wild)
- EX – vyhubený druh (extinct)

ČR – Chov druhů chráněných v ČR podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Tyto druhy se dále rozdělují na kriticky ohrožené druhy (KOH), silně ohrožené druhy (SOH) a ohrožené druhy (OH).

EEP – Chov ohrožených druhů zařazených do Evropských záchranných programů.

ISB – Chov ohrožených druhů zařazených do Mezinárodních plemenných knih.

ESB – Chov ohrožených druhů zařazených do Evropských plemenných knih.

Gfond – Chov vzácných a vymírajících plemen domácích zvířat za účelem záchrany jejich jedinečných genofondů.

V roce 2013 jsme chovali 31 druhů zařazených do Evropských záchranných programů, 26 druhů zařazených do Mezinárodních plemenných knih, 26 druhů zařazených do Evropských plemenných knih, 3 druhy chráněné v ČR a zařazené mezi druhy kriticky ohrožené, 5 druhů patřících mezi silně ohrožené a 3 druhy ohrožené. Ze seznamu CITES jsme chovali 107 druhů. Dva chované druhy, a to osel poitouský a ovce valaška, jsou zařazeny mezi vzácná a vymírající plemena domácích zvířat za účelem záchrany jejich genofondů.

stav ke dni: 31.12.2013		CITES	RDB	ČR	EEP	ISB	ESB	kusů
Savci – Mammalia		153, 218, 51						
adax	<i>Addax nasomaculatus</i>	I	CR		Ano	Ano		1, 4, 0
aguti zlatý	<i>Dasyprocta leporina</i>		LR					0, 1, 0
baribal	<i>Ursus americanus</i>	II	LR					1, 2, 0
binturong	<i>Arctictis binturong</i>	III	LR			Ano		1, 3, 0
cibetka africká	<i>Civettictis civetta</i>	III	LR					1, 1, 0
daman skalní	<i>Procavia capensis</i>		LC			Ano		2, 5, 2
dhoul čínský	<i>Cuon alpinus lepturus</i>	II	EN		Ano			1, 0, 0
dikobraz srstnatonosý	<i>Hystrix indica</i>		LR					2, 4, 0
fenek	<i>Vulpes zerda</i>	II	LC			Ano		2, 2, 0
gepard štíhlý	<i>Acinonyx jubatus</i>	I	VU		Ano	Ano		1, 3, 0
gibon lar	<i>Hylobates lar</i>	I	LR		Ano			1, 1, 1
gibon zlatolící	<i>Hylobates concolor gabriellae</i>	I	VU		Ano	Ano		4, 2, 2
hrošík liberijský	<i>Hexaprotodon liberiensis</i>	II	EN		Ano	Ano		1, 1, 0
charza žlutohrdlá	<i>Martes flavigula</i>	III	LR					1, 1, 0
jaгуár	<i>Panthera onca</i>	I	NT			Ano		0, 1, 0
jaгуár – černá forma	<i>Panthera onca</i>	I	NT			Ano		1, 0, 0
kalimiko	<i>Callimico goeldii</i>	I	NT		Ano	Ano		1, 1, 0
kamzík alpský	<i>Rupicapra rupicapra</i>		LR					4, 3, 0
kaloň zlatý	<i>Pteropus rodricensis</i>	II	CR		Ano	Ano		20, 19, 0
klokan parma	<i>Macropus parma</i>		LR					3, 8, 0
klokan rudý	<i>Macropus rufus</i>		LR			Ano		3, 6, 0
klókánek králikovitý	<i>Bettongia penicillata</i>	I	LR		Ano	Ano		0, 2, 0
kočka arabská	<i>Felis silvestris gordonii</i>	II	LC			Ano		1, 2, 0
kočka bengálská	<i>Prionailurus bengalensis</i>	II	LC					0, 1, 0
kočka evropská	<i>Felis silvestris silvestris</i>	II	LC	KOH				1, 2, 0
kočka krátkouchá	<i>Prionailurus bengalensis euptilura</i>	II	LC					4, 0, 0
kočka rybářská	<i>Prionailurus viverrinus</i>	II	EN		Ano	Ano		1, 1, 0
kočkodan husarský	<i>Erythrocebus patas</i>	II	LR					1, 5, 0
kosman běločelý	<i>Callithrix geoffroyi</i>	II	VU		Ano			0, 0, 0
kosman stříbřitý	<i>Mico argentata</i>	II				Ano		1, 1, 0
kosman zakrslý	<i>Callithrix pygmaea pygmaea</i>	II	LC					6, 2, 1
kotul veverovitý	<i>Saimiri sciureus</i>	II	LC		Ano			4, 16, 2
koza bezoárová	<i>Capra aegagrus</i>		VU					3, 4, 0
koza krétská	<i>Capra aegagrus cretica</i>		VU					1, 0, 0
koza šrouborohá	<i>Capra falconeri</i>	I	EN		Ano			1, 9, 0
kozorožec kavkazský	<i>Capra caucasica</i>		EN			Ano		14, 14, 0
kozorožec sibiřský	<i>Capra sibirica</i>		LR					2, 11, 0

stav ke dni: 31.12.2013		CITES	RDB	ČR	EEP	ISB	ESB	kusů
lemur běločelý	<i>Eulemur fulvus albifrons</i>	I	LR					1, 2, 0
lemur kata	<i>Lemur catta</i>	I	NT				Ano	2, 5, 0
lemur tmavý	<i>Eulemur macaco macaco</i>	I	VU		Ano	Ano		4, 2, 0
lenochod dvouprstý	<i>Choloepus didactylus</i>		LC				Ano	1, 1, 0
lev berberský	<i>Panthera leo leo</i>	II	VU					5, 3, 0
levhart mandžuský	<i>Panthera pardus orientalis</i>	I	CR		Ano	Ano		1, 2, 0
lištonos světlý	<i>Phyllostomus discolor</i>		LR					12, 6, 17
los evropský	<i>Alces alces alces</i>		LC	SOH				1, 2, 0
lviček zlatý	<i>Leontopithecus rosalia</i>	I	EN		Ano	Ano		4, 2, 0
mangusta liščí	<i>Cynictis penicillata</i>		LC					1, 2, 0
makak červenolící	<i>Macaca fuscata</i>	II	DD			Ano		8, 12, 0
malpa plačtivá	<i>Cebus olivaceus</i>	II	LC					4, 4, 1
medvěd malajský	<i>Helarctos malayanus</i>	I	VU				Ano	1, 1, 0
mirikina noční	<i>Aotus azarai boliviensis</i>	II	LC				Ano	0, 1, 0
mravenečník čtyřprstý	<i>Tamandua tetradactyla</i>		LC				Ano	2, 2, 0
mravenečník velký	<i>Myrmecophaga tridactyla</i>		NT		Ano	Ano		1, 3, 0
mýval severní	<i>Procyon lotor</i>		LR					2, 3, 0
muflon	<i>Ovis musimon</i>		VU					1, 9, 7
nosál červený	<i>Nasua nasua</i>		LR					1, 8, 0
oryx jihoafrický	<i>Oryx gazella gazella</i>		LC					3, 15, 0
pásovec štětinatý	<i>Chaetophractus villosus</i>		LC					2, 3, 0
pakůň běloocasý	<i>Connochaetes gnou</i>		LC					1, 4, 1
pižmoň	<i>Ovibos moschatus</i>		LR		Ano	Ano		1, 1, 0
psoun prériový	<i>Cynomys ludovicianus</i>		LR					0, 1, 33
rys karpatský	<i>Lynx lynx carpathicus</i>	II	NT	SOH			Ano	1, 0, 0
sika	<i>Cervus nippon</i>		LR					1, 10, 5
serval	<i>Leptailurus serval</i>	II	LC					2, 0, 0
sob	<i>Rangifer tarandus</i>		LR					1, 1, 0
siamang	<i>Hylobates syndactylus</i>	I	LR				Ano	1, 1, 1
surikata	<i>Suricata suricatta</i>		LR					12, 4, 0
šakal čabrakový	<i>Canis mesomelas</i>		LC					3, 2, 0
štětkoun kamerunský	<i>Potamochoerus porcus pictus</i>		LR				Ano	0, 2, 0
tamarin piňčí	<i>Saguinus oedipus</i>	I	CR		Ano	Ano		1, 1, 0
tamarin vousatý	<i>Saguinus imperator subgriseus</i>	II	LC		Ano	Ano		2, 1, 0
tygr ussurijský	<i>Panthera tigris altaica</i>	I	EN		Ano	Ano		1, 1, 0
urzon kanadský	<i>Erethizon dorsatum</i>		LR					2, 5, 0
vačice bělobřichá	<i>Didelphis albiventris</i>		LR					3, 5, 0
varej černobilý	<i>Varecia variegata variegata</i>	I	CR		Ano	Ano		1, 1, 0

stav ke dni: 31.12.2013		CITES	RDB	ČR	EEP	ISB	ESB	kusů
vikua	<i>Vicugna vicugna</i>	I	LR		Ano	Ano		4, 2, 0
vlk arktický	<i>Canis lupus arctos</i>	II	LC					10, 10, 0
vlk hudsonův	<i>Canis lupus hudsonicus</i>	II	LC					2, 2, 1
vlk iberský	<i>Canis lupus signatus</i>	II	LC		Ano			7, 8, 1
zebra Chapmanova	<i>Equus burchelli chapmanni</i>		LC					1, 4, 0
zubr	<i>Bison bonasus</i>		EN		Ano	Ano		1, 2, 0
žirafa Rothschildova	<i>Giraffa camelopardalis rothschildi</i>		EN		Ano			3, 11, 0
Ptáci – Aves								74, 69, 115
agapornis hnědohlavý	<i>Agapornis nigrigenis</i>	II	VU					0, 0, 24
agapornis různohlavý	<i>Agapornis lilianae</i>	II	NT					0, 0, 18
agapornis šedohlavý	<i>Agapornis cana</i>	II	LC					3, 2, 0
ara arakanga	<i>Ara macao</i>	I	LC					1, 1, 0
ara ararauna	<i>Ara ararauna</i>	II	LC					1, 2, 0
ara vojenský	<i>Ara militaris mexicana</i>	I	VU		Ano	Ano		1, 1, 0
arassari zlatolící	<i>Selenidera culik</i>		LC					3, 3, 0
aratinga černohlavý	<i>Nandayus nenday</i>	II	LC					0, 0, 15
aratinga sluneční	<i>Aratinga solstitialis</i>	II	EN					1, 0, 0
berneška havajská	<i>Branta sandvicensis</i>	I	VU					1, 1, 0
čaja obojková	<i>Chauna torquata</i>		LC					3, 2, 1
čáp černý	<i>Ciconia nigra</i>	II	LC	SOH			Ano	1, 1, 0
čečetka zimní	<i>Acanthis flammea</i>		LC					1, 0, 3
hadilov pisař	<i>Sagittarius serpentarius</i>	II	LC					0, 0, 2
holub nikobarský	<i>Caloenas nicobarica</i>	I	NT					2, 1, 0
husa kuří	<i>Cereopsis novaehollandiae</i>		LC					1, 1, 0
husa tibetská	<i>Anser indicus</i>		LC					1, 0, 0
husice egyptská	<i>Alopochen aegyptiacus</i>	III						0, 0, 1
husice rezavá	<i>Tadorna ferruginea</i>		LC					2, 1, 10
ibis skalní	<i>Geronticus eremita</i>	I	CR		Ano	Ano		6, 2, 0
jeřáb bělošijí	<i>Grus vipio</i>	I	VU		Ano	Ano		1, 3, 0
jeřáb královský	<i>Balearica regulorum gibbericeps</i>	II	VU					2, 2, 0
jeřáb mandžuský	<i>Grus japonensis</i>	I	EN		Ano	Ano		3, 2, 0
jeřáb panenský	<i>Anthropoides virgo</i>	II	LC					1, 1, 0
jeřáb popelavý	<i>Grus grus</i>	II	LC	KOH				1, 1, 0
kakadu bílý	<i>Cacatua alba</i>	II	VU					1, 0, 0
kalous ušatý	<i>Asio otus</i>	II	LC					0, 0, 2
kachna divoká	<i>Anas platyrhynchos</i>		LC					1, 0, 0
kachnička mandarinská	<i>Aix galericulata</i>		LC					3, 1, 4
kachnička šedoboká	<i>Callonetta leucophrys</i>		LC					1, 1, 0

stav ke dni: 31.12.2013		CITES	RDB	ČR	EEP	ISB	ESB	kusů
kondor havranovitý	<i>Coragyps atratus</i>	II	LC					1, 1, 0
kondor královský	<i>Sarcorampus papa</i>	II	LC				Ano	1, 1, 0
kondor krocánovitý	<i>Cathartes aura</i>	II	LC					2, 0, 0
kormorán velký	<i>Phalacrocorax carbo</i>		LC	OH				0, 0, 1
kraska červenozobá	<i>Urocissa erythrorhyncha</i>		LC					2, 2, 0
křepel horský	<i>Oreortyx picta</i>		LC					1, 1, 0
křepelka korunkatá	<i>Rollulus rouloul</i>	III	NT					2, 1, 0
křivka obecná	<i>Loxia curvirostra</i>		LC					2, 2, 0
kur bankivský	<i>Gallus gallus</i>		LC					0, 0, 10
lelkoun soví	<i>Podargus strigoides</i>		LC					1, 0, 0
loskuták posvátný	<i>Gracula religiosa</i>	II	LC					1, 0, 0
moták pochop	<i>Circus aeruginosus</i>	II	LC	OH				0, 1, 0
myšák hnědokřídý	<i>Colius striatus</i>		LC					0, 0, 6
nandu pampový	<i>Rhea americana</i>	II	LR					0, 3, 3
orel stepní	<i>Aquila rapax nipalensis</i>	II	LC					2, 2, 0
papoušek černotemenný	<i>Pionites melanocephala</i>	II	LC					2, 1, 0
papoušek mniši	<i>Myiopsitta monachus</i>	II	LC					0, 0, 23
papoušek nádherný	<i>Polytelis swainsonii</i>	II	VU					1, 1, 0
papoušek různobarvý	<i>Ecliptes alatus</i>	II	LC					0, 1, 0
papoušek senegalský	<i>Poicephalus senegalus</i>	II	LC					0, 1, 0
papoušek šedý – žako	<i>Psittacus erithacus</i>	II						1, 0, 0
páv korunkatý	<i>Pavo cristatus</i>		LC					2, 3, 4
plameňák růžový	<i>Phoenicopterus ruber roseus</i>	II	LC					20, 20, 25
puštík obecný	<i>Strix aluco</i>	II	LC					1, 0, 0
sova pálená	<i>Tyto alba</i>	II	LC	SOH				3, 3, 0
sovice sněžní	<i>Nyctea scandiaca</i>	II	LC					1, 2, 0
straka modrá	<i>Cyanopica cyana</i>		LT					1, 1, 0
sup hnědý	<i>Aegypius monachus</i>	II	NT		Ano			1, 1, 0
sýček obecný	<i>Athene noctua</i>	II	LC	SOH				2, 2, 0
toko Deckenův	<i>Tockus deckeni</i>		LC				Ano	1, 1, 0
toko šedý	<i>Tockus nasutus</i>		LC					1, 1, 0
turako fialový	<i>Musophaga violacea</i>	III	LC				Ano	1, 1, 0
volavka popelavá	<i>Ardea cinerea</i>		LC					0, 0, 2
výr velký	<i>Bubo bubo</i>	II	LC	OH				1, 1, 0
výřeček malý	<i>Otus scops</i>	II	LC	KOH				3, 5, 1
zoborožec kaferský	<i>Bucorvus leadbeateri</i>		VU				Ano	3, 3, 0
zoborožec šedolící	<i>Ceratogymna brevis</i>		LC					2, 2, 0
zoborožec temný	<i>Aceros plicatus</i>	II	LC				Ano	1, 0, 0

stav ke dni: 31.12.2013		CITES	RDB	ČR	EEP	ISB	ESB	kusů
zoborožec tmavý	<i>Anthraceros malayanus</i>	II	NT				Ano	1, 1, 0
žako šedý	<i>Psittacus erithacus</i>		NT					1, 0, 0
Plazi – Reptilia								12, 18, 36
hroznýš Dumerilův	<i>Acrantophis dumerili</i>	I	VU					2, 3, 7
hroznýš královský	<i>Boa constrictor</i>	II						0, 2, 0
hroznýš psohlavý	<i>Sanzinia madagascariensis</i>	I	VU				Ano	2, 1, 0
hroznýšek pestrý	<i>Eryx colubrinus loveridgei</i>	II						1, 3, 10
kajmanka dravá	<i>Chelydra serpentina</i>		LC					0, 0, 2
korovec jedovatý	<i>Heloderma suspectum suspectum</i>	II	VU		Ano	Ano		0, 0, 3
krajta královská	<i>Python regius</i>	II	LC					0, 0, 1
krajta vodní	<i>Liasis mackloti</i>	II						1, 1, 0
krokodýl čelnatý	<i>Osteolaemus tetraspis</i>	I	VU				Ano	1, 1, 0
trnorep skalní	<i>Uromastyx acanthinurus</i>	II						0, 1, 9
želva stepní	<i>Testudo horsfieldii</i>	II	VU					4, 5, 1
želva ostruhatá	<i>Geochelone sulcata</i>	II	VU					0, 0, 4
želva zelenavá	<i>Testudo hermanni</i>	II	NT					1, 1, 1
Obojživelníci – Amphibia								0, 0, 5
pralesnička barviřská	<i>Dendrobates tinctorius</i>	II	LC					0, 0, 3
pralesnička pruhoaná	<i>Phyllobates vittatus</i>	II	EN					0, 0, 2
parosnička srdčková	<i>Discophus guineti</i>		LC					0, 0, 7
Paryby – Chondrichthyes								0, 2, 1
siba skvrnitá	<i>Aetobatus narinari</i>		NT				Ano	0, 1, 0
žralok černoploutvý	<i>Carcharhinus melanopterus</i>		LR					0, 0, 1
žralok lagunový	<i>Triaenodon obesus</i>		LR					0, 1, 0

Zpracovali: Ing. Jitka Vokurková, Milan Kořínek

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

Společnost : Zoologická zahrada Olomouc příspěvková organizace

Darwinova 222/29
Svatý Kopeček
772 00 OLOMOUC

IČ : 000 96 814

Příjemce zprávy : ředitel příspěvkové organizace

Audit účetní závěrky za období : 1.1.2013 - 31.12.2013

Součástí účetní závěrky : Rozvaha k 31.12.2013
Výkaz zisků a ztráty za období od 1.1.2013 - 31.12.2013
Příloha k účetní závěrce za období od 1.1.2013 do 31.12.2013

Zástupce společnosti : Dr. Ing. Radomír HABÁŇ - ředitel
Ing. Jan HÜTTNER – ekonomický náměstek

Auditor : Ing. Vladimíra JORDOVÁ
Božetěchova 945/5, 772 00 Olomouc
oprávnění KAČR č. 1398

Výrok auditora

Podle mého názoru účetní závěrka ve všech významných (materiálních) ohledech podává věrný a poctivý obraz aktiv, pasiv společnosti Zoologická zahrada Olomouc příspěvková organizace k 31. prosinci 2013 a nákladů, výnosů a výsledku hospodaření za rok končící 31. 12. 2013 v souladu s účetními předpisy platnými v České republice.

Datum vydání zprávy : 17. února 2014

Auditor

: Ing. Vladimíra JORDOVÁ
Božetěchova 945/5, 772 00 Olomouc
oprávnění KAČR č. 1398

Převzal

: 17. 2. 2014

Dr. Ing. Radomír Habán

Zoologická zahrada Olomouc
příspěvková organizace
Darwinova 222/29, 779 00 Olomouc
IČ: 600 76 614, DIČ: CZ60076611

EUROPEAN ASSOCIATION
OF ZOOS AND AQUARIA

EUROASIAN REGIONAL ASSOCIATION
OF ZOOS AND AQUARIA

World Association of Zoos
and Aquariums | **WAZA**
United for Conservation®

INTERNATIONAL ZOO
EDUCATORS ASSOCIATION

UCSZOO

UNIE ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH
ZOOLOGICKÝCH ZAHRAD